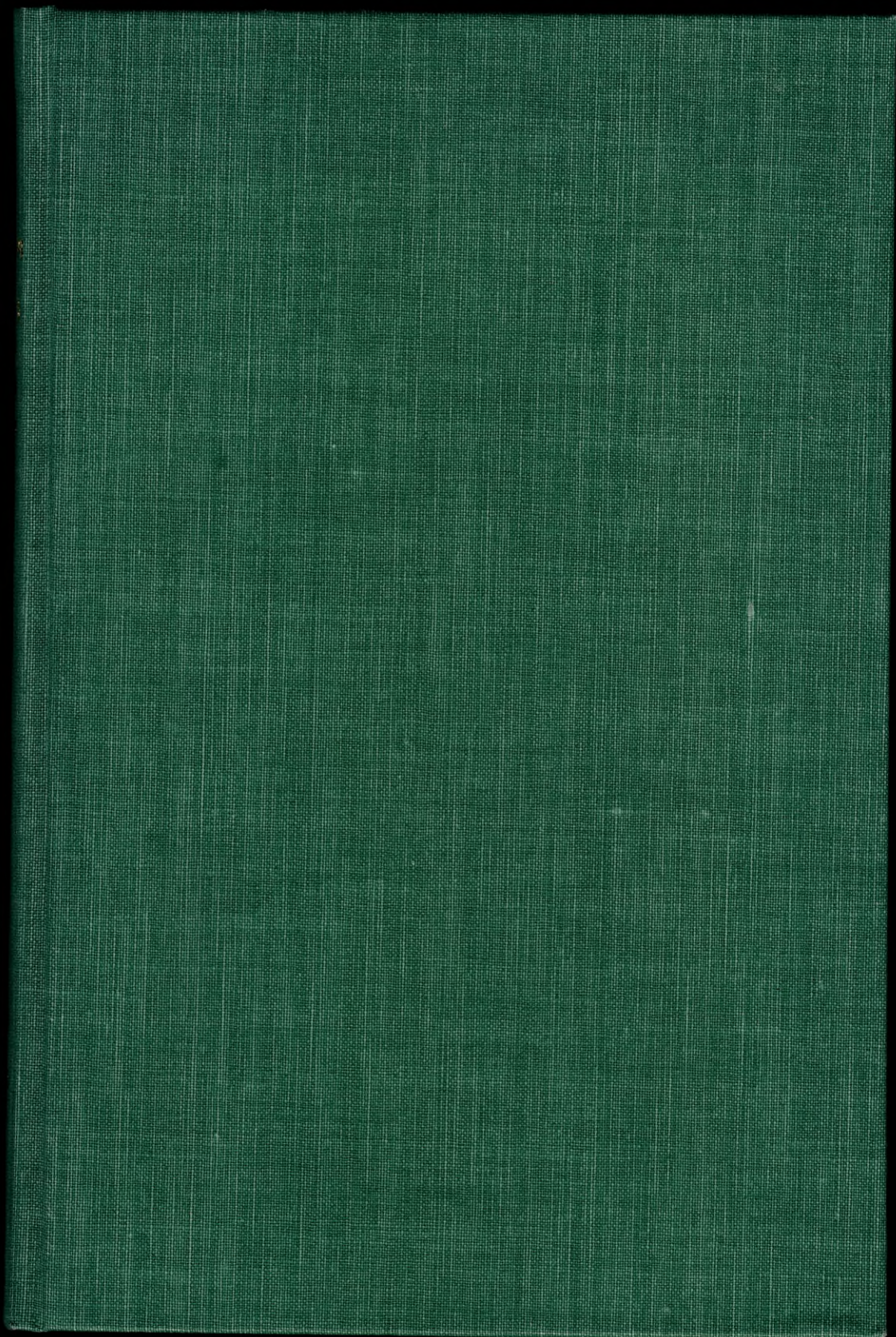

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

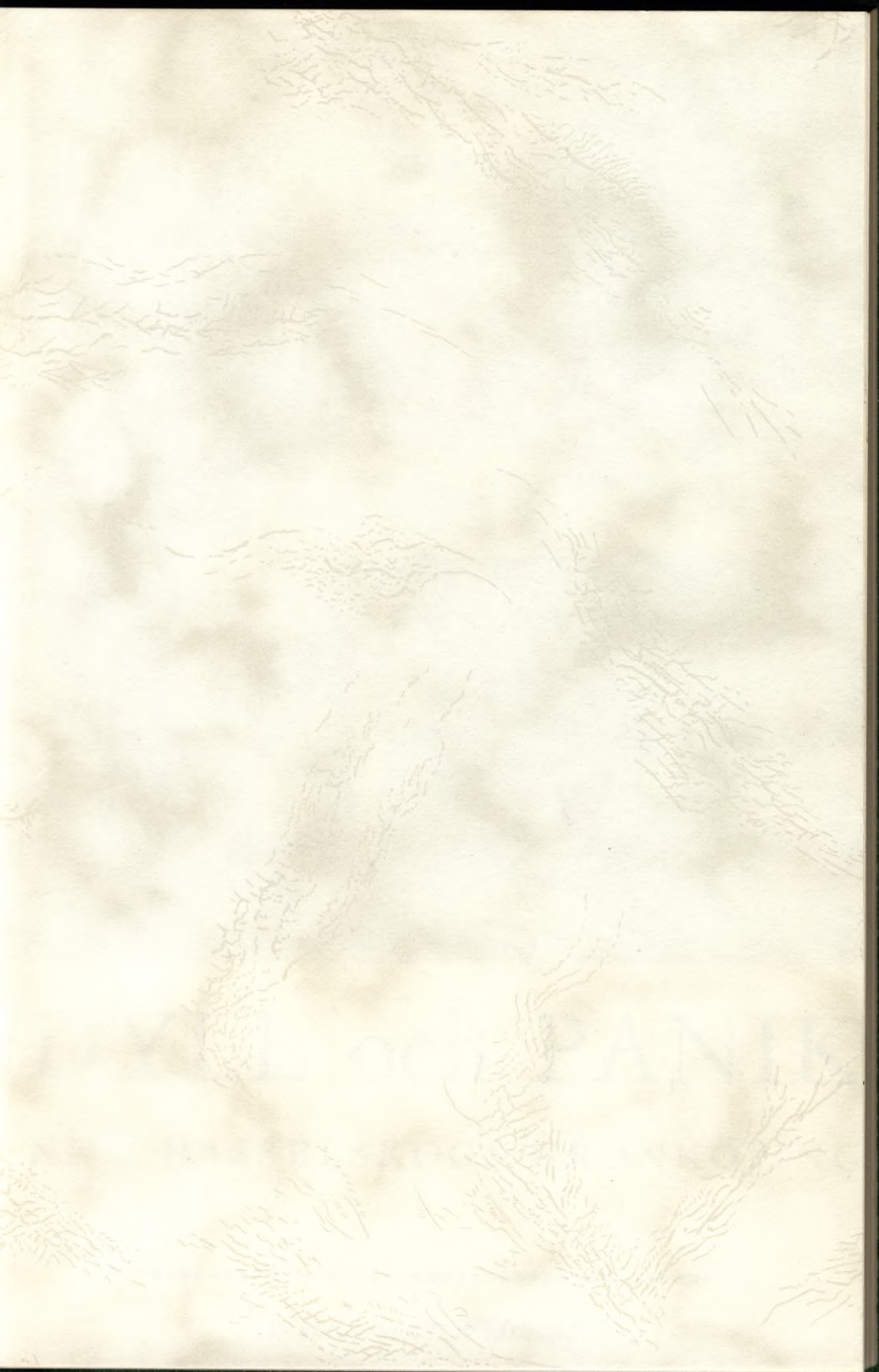

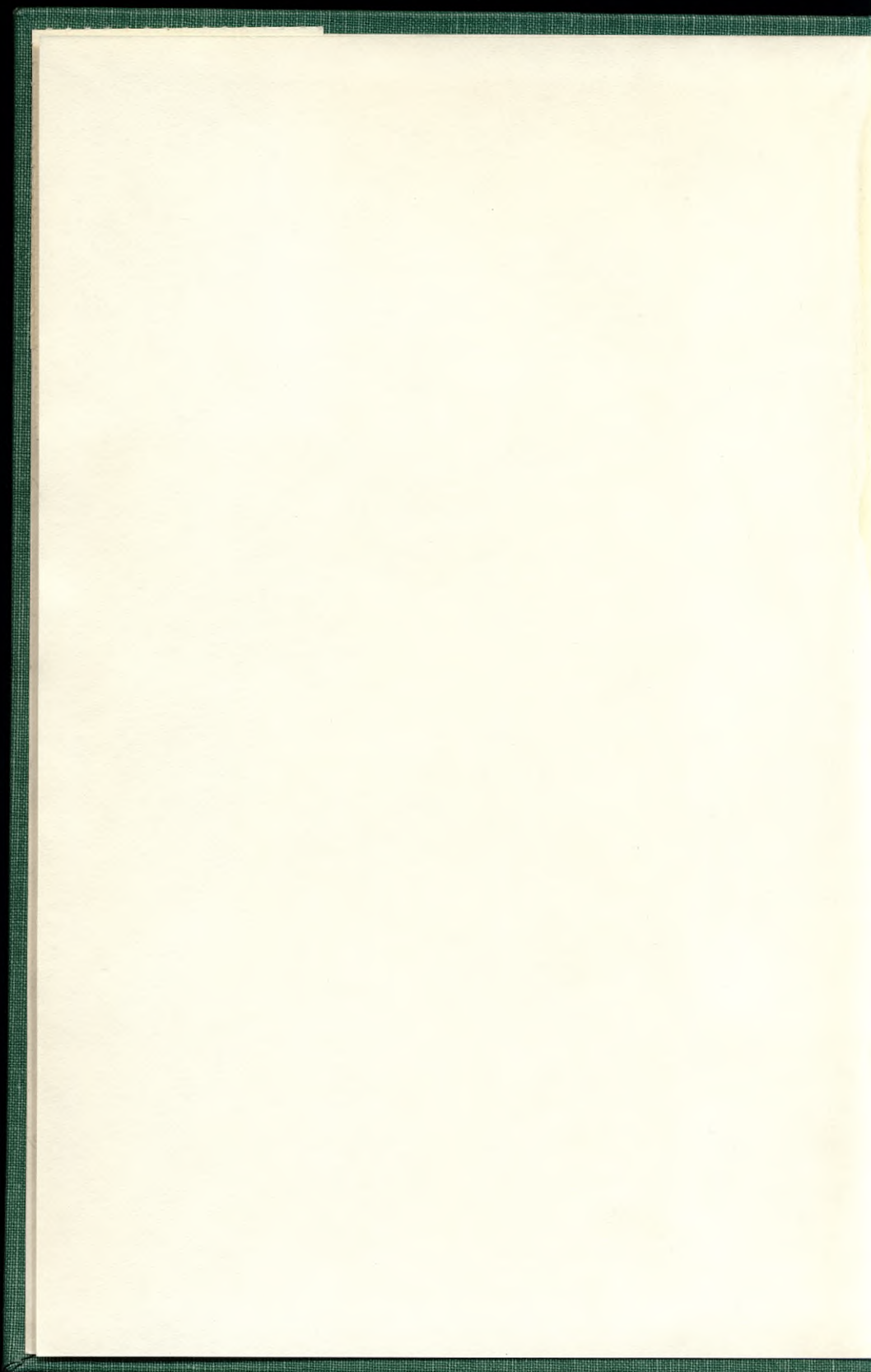

Allmänna Sektionen

Hc 1485

IDYLL och PANIK

I NILS HASSELSKOGS GRÖNKÖPING

*****

Wahlström & Widstrand

hc 1485

IDYLL OCH PANIK

I NILS HASSELSKOGS GRÖNKÖPING

Omslagsbilden:

Skalden A:lfr-d V:stl-nd å besök hos sin moder

[Nils Hasselskog]

IDYLL OCH PANIK

I NILS HASSELSKOGS GRÖNKÖPING

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

© *Kerstin Hasselskog* 1960

AB ÅRETÅTRYCK • ÅHLÉN & ÅKERLUND • STOCKHOLM 1960

FÖRORD

Av Nils Hasselskogs litterära produktion har under de senaste åren knappast någonting funnits tillgängligt i bokhandeln. År 1946, tio år efter författarens bortgång, sammanställde undertecknade ur de olika årgångarna av »Grönköping i Helg och Söcken» ett urval med titeln »Nils Hasselskogs Grönköping». År 1948 utkom vidare en ny utgåva av hans sista bok, A:lfr-d V:stl-nds diktsamling »Guldregn». Båda böckerna rönte glädjande stort intresse, och från flera håll har önskemål nu framställts om en ny samling.

När vi stått inför uppgiften att ur Nils Hasselskogs författarskap välja material till denna samling, har vi givetvis i första hand stannat för artiklar och dikter som ej återfunnits i de båda senast utgivna böckerna. Några av manuskripten har f. ö. icke tidigare varit tryckta i bokform utan har förekommit endast i Grönköpings Veckoblad eller lästs i radio. Å andra sidan har vi heller inte velat utesluta de allra mest kända och populära av hans bidrag till Veckobladet, oavsett om de redan omtryckts, och vi hoppas att värderade läsare skall ha förståelse för svårigheterna i denna avvägning.

Bildmaterialet till denna bok är hämtat ur de olika årgångarna av »Grönköping i Helg och Söcken», det tecknade porträttet av Alfred Vestlund dock ur den ovan omskrivna utgåvan av »Guldregn», illustrerad av Birger Lundquist. Sitt namn har samlingen fått från Nils Hasselskogs första grönköpingsbok, som hade undertiteln »Idyll och panik».

Mölnadal i april 1960

Kerstin Hasselskog

Nils N:son Hasselskog

*Grönköpings konung Erik
(Enligt sägnen skuren av Olof Trätälja)*

Staden reser ryttarstaty över sin grundläggare

En stolt dag i stadsfullmäktiges annalier

Storstilat jungfrutal av hr magister Hagwald

Vid stadsfullmäktiges senaste sammanträde under ordförandeskap av hr varudirektör Jonsson tillkännagav denne, att hr stadskassören kommit till att öVERRÄKNA kassan för fylleri, oljud, uppseendeväckande beteende och smuggling samt funnit, att denna glädjande nog redan i aug. översteg hela fjolårets med dubbla beloppet och att man under nuvarande konjunktioner borde komma upp till det tredubbla innan årets slut, detta särskilt som hr polis Bergström rapporterat, det f. förrädare Peterzohn i dagarna fått hem en äldre tvillingbroder, hr imigrant Simson P. från Australien jämte familj, ävensom att polishunden Karolinas valp, Moje, nu är i det närmaste färdigdresserad, vadan förbrytarjakterna kunna bedrivas å dubbel front.

Hr ordf. anhöll att stadsfullmäktige måtte framkomma med förslag å medlens användning till samhällets båtнад och uppsving, en anhållan, som genast uppkallade *hr sparbankskassör Holmin* till den invändningen, att samhället redan stode på en sådan nivå (upphöjning), att något ytterligare uppsving ej vore möjligt. Hr H. ville i stället föreslå att medlen anförtroddes i sparbankens förvar såsom en grundplåt för kommande even-

tualiteter (behov), men avbröts han omedelbart av *hr specerihandlare Berglund*, som endast bad att i minnet få återkalla den förra s. k. grundplåten, 480 kr. i sedlar, dem hr kassör Holmin vid årsskiftet tog i förvar i ett hörnskåp i banken, men vilka redan vid midsommar bortförts av rättor. (Instämmanden.)

Så mycket livligare anklang väckte hr Berglunds eget förslag om att för bötesmedlen resa det så länge saknade stadsmonumentet över Grönköpings grundläggare, att avtäckas vid årsskiftet, och föreslog i enlighet härmed hr ordf. en omedelbar telegrafisk hänvändelse till hr bildhuggare Charles Millét med förfrågan om hans priser. Hr Berglund bad emellertid då få påpeka, det hr Milléts bildstoder vore rätt omtvistade samt att han, enligt vad hr B. hört sägas i vissa skulpturala kretsar, kunde hålla på med sina figurer i årtal innan han fick någon fasong på dem, liksom att han kunde låta det gå månader innan man finge veta priset. Hr B. ville då i stället begagna tillfället att erinra om en sin broder, hr bildhuggare Fidias Berglund, Skövde, vilken vore en i sitt samhälle erkänd kapacitet (baddare), hade human taxa och vore rask med utformningen. Hr specerihandlare B. föreslog ett telegram till brodern i stället, och avläts också enhälligt (reservation av *hr specerihandl. Gran*) ett dylikt av följande lydelse: *Bildberglund Skövde. Större stadsmonument stadens grundläggare årsskiftet omgående prisuppgift Stadsfullmäktige Grönköping.*

Efter några timmars väntan, varunder en del småärenden behandlades, medan stadsfullm. intog kaffe, ingick följande telegrafiska svar:

Stadsfullmäktige, Grönköping.

En 450—600 kr. beroende på om figuren till fots eller ryttare.

Vördsamt Berglund.

Anbudet mottogs med tillfredsställelse, då priset motsvarade ungefär vad man tänkt sig, och bestämde sig stadsf. enhälligt för en ryttarstaty i hr Fidias Berglunds utformning (reservation av hr Gran) samt med guldinskription. — Angående denna

senare uppstod en stunds diskussion, då det nämligen visade sig det meningarna gingo något isär beträffande vem grundläggaren egentligen varit. — *Hr mag. Hagwald* utvecklade i ett längre, välformat jungfrutal (första gången man talar) svårigheterna att här taga bestämd ställning, då nämligen den Nordiska Familjeboken intet upplyser i saken och man beträffande Grönköpings uppkomst torde få gå mycket långt tillbaka i tiden, antagligen till hedenhös. Namnet Grönköping kommer uppenbarligen utav »grundkiämpning» och visar att en gång tvänne, kanske flera personer, förmodligen kungliga, *kämpat* om att här vid Bergska sjön få grundlägga vårt samhälle, men upplyser oss ej om vilka de voro eller vem som vann. Såsom histrion (historieforskare) vore *hr Hagwald* dock mycket böjd för att anse, det de agerande (kämpande) varit Erik Segersäll och Erik Läspe och halte, vilka som bekant aldrig kunde förlikas. Grönköping har då sannolikt anlagts av den förre, varav han väl troligen fått sitt namn, och låter det ju tänka sig att hans motståndare — som väl av sammandrabbningen blivit halt och kommit att läspa — då har anlagt Hjo för att retas. Alldeles uteslutet är dock ej att förhållandet kan vara tvärtom, ja t. o. m. att en fullständigt tredje person kan ha varit grundläggare.

Det mycket ledigt framsagda och klart utredande anförandet mottogs med acklamation (handklappning), och hemställde *hr specerihandlare Berglund* att man så gott måtte bestämma sig för Erik Segersäll. Detta förslag syntes ock i allmänhet lyckligt men begärde *hr specerihandlare Gran* plötsligt ordet och sade sig »på det bestämdaste och i all rättvisas namn, såväl historisk som humanitär», yrka på Erik Läspe och halte, vilket yrkande han bad att få antecknat till protokollet. Då *hr Gran* vidhöll sin uppfattning på det absolutaste och då någon slags kompromiss (jämkning) ej syntes möjlig, beslöt man sig slutligen för att avsända *hr stadsvaktm.* Ferm till Grönköpings äldsta, *frkn Sophie Liljedotter*, med förfrågan om hon möjligen i sin barndom hört något om vem som varit stadens grundlägga-

re, men återkom hr Ferm med beskedet, att hon alltid tänkt sig, att det varit den heliga Birgitta.

Enär emellertid klockan nu var närmare 9 på kvällen och ett avgörande av nöden, beslöt stadsfullmäktige, med vidhållande av ryttarestatyn och dess avtäckande vid årsskiftet, att för säkerhets skull icke utsätta något bestämt namn, utan i stället å sockeln inrista ett tänkespråk, nämligen de berömda orden: *Honni soït qui pense* (Ära den, som äras bör), i runskrift.

Oberoende härav skall hr mag. Hagwald forska vidare i grundläggingsfrågan, och anslogs åt honom ett stadstipendium å tillsvidare 30 kronor, att utgå ur kassan för utelöpande hundar.

Färska rävspår

kunde å nyårsmorgonen iakttagas tvärs över torget och runt trafikfyren samt från denna, alldeles som i en åtta, omkring pumpen, därifrån åter snett över torget in i Rådhusvestibulen samt ut igen och fram till telefonstolpen, för att slutligen runt denna förlora sig neråt S. gränd till — ett rätt belysande exempel å »mickels» sätt att löpa fram och åter i zig-zag för att sopa igen spåren efter sig, låt så vara att de denna gång torde ha härrört sig från herrskapet Clossmeyers nya tikhund, Donna.

Vacker donation till vår skola

Hr målare Nöjman överlämnar plafondmålning

Grönköpings skolhus har å det nya året rönt en nog så tilltalande gärd av hr målarmästare Nöjman med maka, vilka å sin tid åtnjutit dess pulpeter och vilkas 17-årige son, Orvar, mänskligt att se med detta läsår skulle lämna densamma, i form av en över stora huvudingången placerad ståtlig plafondmålning, ägnad att i olja tolka deras tacksamhet samt utfylla fältet ovan dörren.

Målningen, som utgöres av en inskription i pryddlig rundbågestil: »*Större börda bär ingen å vägen än kunskap mycken*», av Havamal, hållen i varm umbra å klarblå grundval, har under hr Nöjmans utarbetning och i mån som bokstäverna sipprat fram under chablonen följts med livliga ögon av såväl skolbarnen och lärarepersonalen som förbigående åt ömse håll, och blev den efter att förleden vecka hava nått sin fulländning och vederbörliga överspanning med ett täcke, under gårdagen avtäckat i samband med en solenn (utan traktering) högtidlighet i närvaro av skolstyrelsen och fam. Nöjman samt lärare och elevmaterial, jämte ett antal övriga.

Akten förrättades av hr skolordföranden, hr kyrkoherde Paulsson, som, efter att hava bemyndigat hr mag. Hagwald att

avslöja texten, ifrån skoltrappan höll en kort, kommaterande betraktelse över densamma, påpekande hurusom det vore en högtidsdag, ej allenast för skolan och herrskapet Nöjman men djupast tänkt jämväl för gamle Havamal, som här så vackert fått sitt oförvanskliga sanningsord fastslaget, till en ledstång för envar.

— I unge, vände han sig med rörelse åt barnen. I som här inträden, låten blicken fara uppåt dessa ord, och staven dem med tacksamhet, ej blott i dag, då I fått lov, men städse och med ökad dylik. Månhända ären I ännu ej tillfyllo mogne att å djupet genomskåda dem, men kommer förvisso förr eller senare den avgångsdag, då I skolen inse vad kunskap väger, å samma sätt som jag, blickande tillbaka bakom mig själv, förnimmer det, och såsom även eder käre lärare i enlighet med sina examina och fortutbildningskurser bäst torde kunna träda fram och vittna.

Märkbart gripen syntes hr Hagwald göra sin bugning till ett anförande, men slöt hr kyrkoherden med en kärnfull önskan, att denne måtte taga upp Unisonsången, med vilken den stämningfulla akten var till ända.

Det bör kanske nämnas, det en annan gammal samhällsbo, hr fabrikör Gårdberg, erbjudit sig att, till inskriptionens åskådlighet jämväl kvälls- och nattetid, mot självkostnadspris förse den med tvenne styck elektr. glödlampor, en å vardera sidan, i olika couleur, genom en sinnrik blinkanordning ägnade att draga ögonen växelvis till donationen.

Herr G. har visserligen ej personligen utgått ur Grönköpings skola, en i grunden »selvmade man» (sin egen lärare) som han varit, men skall han under högtidligheten hava funnit sentesen gripande även han och känt idéen komma rinnande, vadan han burit den inför skolstyrelsen, å vars bord den f. n. vilar, tills vidare alltså blott väntande å stadsfullmäktiges bevilning av aratur och drivkraft, d. v. s. den erforderliga växelströmmen.

Ett beklagligt intermezzum

inträffade förleden söndag efter högmässotjänsten i Grönköpings kyrka, då från Skövde överflyttade hr finskomakare Browall vart sammanvigd med frkn Aida Östberg, dotter av härvarande hr smedsmästare C. A. Östberg, Låsar & tänger.

De båda kontroverserna hade under orgeltonerna av Felix Mendelsohn-Hagwalds bröllopsmarsch gjort sitt inskridande från sakristian till koret och tagit plats å pallarna framför hr kyrkoherde Paulsson samt just hunnit till den avgörande passus i akten, där brudgummen å dennes fingertecken tager upp vigselringen ur portmonnän och överlåter densamma åt bruden med de förestavade orden, då hr Browall, som ej var fullt inne i formuläret samt lider av starkt nedsatt dövhet, trädde den å hennes finger med ett: »och till ett järtecken giver jag dig denna ring». Hr kyrkoherden avbröt honom givetvis med ett förvånandsvårt: huru? och en omtagning av rätta ordalydnaden (innebär järtecken som bekant och såsom han anmärkte något fullständigt annat och högst allvarligt, närmast jordbävning i förening med blix och svavel), samt återgav honom ringen och bad honom bissera om. Icke förty upprepade hr B. sitt formulär, blott en smula högre, och vidhöll han det ännu då frkn Ö. nog så uttryckligt ropade honom »vårtecken» i öronen, samt ett flertal församlingsbor instinktivt reste sig i bänkarna och instämde.

Fann hr kyrkoherden slutligen skäligast låta frkn Ö. påträda sig ringen i varje fall, nu tyvärr med påföljd det hon själv i sin rätt naturliga sinnesförvirring erkände sig mottaga den såsom ett järtecken, varmed hr kyrkoherden nödgades gå vidare.

Poingten gjorde ett visst distraherande stämningsintryck, som ju emellertid dessbättre förtogs av högtidligheten i övrigt — var bruden helt crémevärgad med vita chrysantemer och hr

kyrkoherden stadd i mässingshake, samt spelade hr Hagwald avslutningsvis »När bröllopsklockor ringa» nog så känsligt — och skulle vi ej alls hava vidrört det passerade, om det icke varit för att bemöta en såsom det vill synas i viss mån utbruten föreställning, det hr B. och frkn Ö. ej skulle vara giltigen gifta och äktenskapet icke medföra laga rättigheter: skall sålunda den förras anhållan om sin systematiska uppflyttning i högre ransonklass, d. v. s. till familjära fyra liter, hava lämnats utan avseende, under den blotta motiveringen det någon dylik ej föreligger, och har ett rykte inom särskilt en viss fru hembagerskas kundkrets vetat mäla, det kommande barn i familjen skulle vara att betrakta såsom födda av främmande religionsförkunnare och dömda att kyrkobokföras å restlängden över obefintliga, alltså tillsammans med hr Peterzohn.

Vi ha emellertid hänvänt oss till Pastorsexpeditionen, där hr kyrkoherde Paulsson ej förmådde nog kategoriskt (med kraft) slå handen i vigselboken mot alla dylika hallucinationer. — Vad vigt är vigt, och därmed basta och infört! underströk hr P., och funne han det rent ut sagt fastnär bedrövligt, det en hembagerska med fru änkefru P:s förflutna å dövhetens område världsligt talat kunde äga s. k. mage att svänga sig upp å några höga hästar gentemot en ännu dövare skomakare och söka kvälja densamme — något hr kyrkoherden med skärpa sade sig ej heller ämna homiletiskt (i sin förkunnelse) sticka under predikstolen, tvärtom, och detta måhända rent extempore, d.v.s. när fru P. minst anade det.

Vad åter den rent sociala sidan beträffar, så må det vara sant, medgav han, det över hr B:s och frkn Ö:s förening vilar ett visst sken av s. k. resonangsparti och väl städse kommer att så göra, men, slöt han varmt, är därifrån dock steget långt till att detta borde inkräkta å en grundlagsenlig ranson, helst vi härstädes så väl just behöva en skomakare; och komme han, så snart det bleve månadsskifte, att genom egenhändigt besök å Systembolaget framlägga vigselboken och söka tala hr direktör Göransson till förnuft och sunda vätskor.

SEMLAN

Radioföredrag av Hr Borgmästare Mårten Sjökvist,
Grönköping

Härförleden tisdag befann jag mig å ämbetets vägnar — närmare preciserat i egenskap av tillkallad sakkunnig i ett tvetydigt rättsfall — i färd med ett bantåg, och hade jag efter gammal resvana intagit min fönsterplats i restaurationsvagnen. Det är nu en gång så med den svenska landskapsbilden, att den aldrig tjuisar ögat mera än ifrån en restaurantvagn, vars första klassens fjäderanordningar onekligen komma naturföreteelserna att gunga förbi som i en dröm, på samma gång jag ej vill förneka det intressanta i att likaså en smula betrakta de spisande, alltså att fantisera sig till vad den ene och andre ämnar inbeställa, respektive av portionen söka bedöma vad vederbörande kan vara i civila livet — såsom jag tänker vi göra allesamman.

Nå, hade jag efter en sopptallrik consommé och en ganska lycklig rödspotta just hunnit avspisa chateaubrianden, nog så korrekt även den, för att alltså ämna dessertera, och hade jag å spislisan givit den serverande järnvägstjänstemannen min fingervisning om en fastlagssempla, då emellertid något skulle inträffa, som med ens bragte mig ur all sinnesstämning, ja, tog tillbaka min aptit för hela måltiden.

Återutkom nämligen vederbörande ifrån pedanteriet med ett föremål, till den oerhörda grad litet och intetsägande, att jag formligen baxade; en tingest ej större än en knuten barnhand, den där blivit fylld med gräddvisp — ett fullständigt slag i ansiktet.

Min första tanke var, att jag måste blivit utsatt för en förväxling, och poingterade jag för tjänstemannen, att begärde jag ej en *petit choux* utan en semla, men nej, vart resultatet blott, att han beskrev en bock, i det han bjöd mig vara artig: vore hon

serverad! Rätt naturligt sporde jag, vad han trodde, hr generaldirektör Granholm skulle säga, därest han finge rapport om att det under beteckningen semlor serverades dylika mikrokosmer bakom hans rygg, eller plötsligt komme in och beställde en själv, något han verkligen medgav icke vore gott att veta, dock med åberopande av att han endast vore vikarie och ej visste något om något.

Ja, så låg hon där framför mig, gräddblåsan, i sanning en ren karikatyr å vårens läckra primadonna, och torde det ej förundra någon, att jag efter att ha expedierat henne fortast möjligt, vid närmsta smula större stationssamhälle, där tåget stoppade för att någon kvart hämta ånga, förfogade mig till stationens matsal för II klassens resande att beställa en äktsvensk fastlagssemla, värd att hålla fasta på — alltså av försvarliga mått och med anständig fyllning — är det mig en fullständig gåta, hur någon vill söka försvara en liten blåsa med gräddvisp — en absolut abnormitet och bannlysningsbulle.

Döm emellertid om det värsta jag så när varit med om, när jag av den kvinnliga servitrisen erfar, att det ej finns några semlor alls. Ansåg jag mig nu i sanning ha rätt att känna måttet rågat, vadan jag lämnade henne mitt visitkort att överbringa till hr stinsen, den jag vid hans ankomst sporde, om han i egenskap av stationsföreståndare ej vore medveten om vilken tid som egentligen vore inne. Jo väl, vore han så, iakttog han alla tider ganska noga. Nå, tillät jag mig anmärkningen, att därom vittnade just icke matsedeln, eller huru menade han det gå till att kunna fasta utan semlor? Jag behöver ej säga, att han blev svaret skyldig, endast mumlade han något om annat att bestyra, dirigering och förväxlingar å bangården, varvid han drog sig ut och ställde sig att vissla.

Fick jag emellertid efter hans avgång utav uppasserinnans läppar en förklaring, som verkligen överträffade vad jag kunnat vänta. Sålunda förtalde hon, en fullt trovärdig fröken Svea Samuelsson med ej så obetydlig livserfarenhet och serveringsvana från ett avsevärt tjoftal stationssamhällen utefter vårt

Hr Borgmästare Mårten Sjökvist

Hr Målare Ferd. Nöjman

lands avlånga järnvägsnät, att det numera faktiskt — hör upp och häpna! — så gott som ingenstädes serverades semlor, enär de icke visat sig ha förmågan att gå, då just ingen frågade därefter.

Jag måste erkänna, att meddelandet för undertecknad betydde en så pass psykologisk chock, att jag i tankarna råkade koppla utav tåget och — eftersom ej något ytterligare dylikt för dagen visade sig gå i samma riktning — tvangs att telegrafera återbud å mitt förtroendeuppdrag och återvända hem.

Kort sagt: vart mitt bestämda reseintryck, att vi här stå inför något absolut *something rotten*, eller å ren svenska skandalöst, och blev det för mig blott en naturlig bjudande tvångstanke att efter måttet av mina krafter söka bryta en lans för semlan i den svenska folkmunnen, enkannerligen genom ett radiouppträde, kosta vad det kosta vill.

Har du, käre lyssnare, spisat semla? Gärna vill jag tro, att du så gjort. Men har hon manne också skänkt dig den behållning, du beräknade, när du slog dig ned till att fasta? — Kanske, säger du, ej så tillfullo. I thy fall skulle jag först av allt vilja invända: har du då uppriktigt tänkt på att det är ett gammalt kulturarv, du förtär, en vördnadsvärd trotjänarinna, som, om hon ägde tunga, helt visst skulle kunna förtala dig ett vandringsslopp genom historien, märkligare än de flestas.

Nu kan hon det icke själv, och ha tyvärr jämväl gamle Odhner och dr Grimberg lämnat oss utan nämnvärda kunskaper — om vi undantaga, att den senare lyckats ibland Svenska Folkets underbara öden få med, att H. Mjt konung Adolf Fredrik ätit ihjäl sig å s. k. hetvägg, d. v. s. fastlagssemla — i så fall, anser jag, det högsta betyg, hon gärna kan få. Men vilka äro hennes antecedentia i övrigt?

Mer än en gång jag suttit inför en semla, i väntan å att hon skolat suga till sig mjölken, har jag frågat mig själv: hur gammal kan hon egentligen vara? Enligt en härvarande historisk pedagog och språkforskare, som jag alls ej håller för otrolig, skulle hon vara så urgammal, att man rentav torde få söka hen-

nes vagga å den tid, då människorna voro *fetischdyrkare*, varom vi skulle äga en påminnelse i namnet fettisdagsbulla, en härkomst, jag med bästa vilja ej kan finna göra henne mindervärdig. Blott det naiva trängsinnet kan vilja förmena ett naturfolk att ha uppfunnit en delikatess, ja, rättare att allenast ha gjort de första famlande försöken att framställa den, sådan den hägrade för fantasien, ty må vi väl besinna, att denna urbulla trots allt i verkligheten ej torde kunnat bli annat än en urbulla, primitiv och hårdsmält, såsom det mesta å stenåldersstadiet.

Sakta men säkert begynte hon dock att utvecklas; med mildare tider och seder följde en successiv uppmjukning, tills en vacker dag tack vare uppfinningen av sockret och slag i slag kanelen, hon kunde ta ett jättesteg framåt, i rätt riktning, har hon blivit ett verkligt *sötebröd*, som fullständigt inleder en ny tid och bl. a. skall ha till den grad fallit den israelitiska folkledaren Mose å läppen, att han, enligt vad en min vän och kyrkoherde meddelar, proklamerat särskilda sötebrödsdagar, då alltså ingen helt enkelt *fick lov* att äta annat än semlor, vilket han fastslog i en lag, den s. k. fastlagen, varav talesättet att fasta, spisa semlor. Och torde hon då likväl ej ännu varit *tillfylla* utvecklad.

Vilja vi se henne i sin fulla blom, då lära vi få göra ett så pass historiskt språng, att vi försätta oss i ett påviskt kloster. Ty lika visst, som det är Medelålderns munkar, vi ha att tacka för de aromatiska liköressenser, vi njuta till kaffet, lika omöjligt kan det gärna varit annat än i den ostörda klostercellen, den förträffliga tanken föddes att förena fastandet med *mandel-massa* — under spisningen sannolikt såsom en ordenshemlighet gömd i själva semlan, under den avtagbara likasom tonsuren eller hatten, vi fått övertaga, och som jag anser vi av pietets-skäl böra bibehålla.

Vad beträffar spörjsmålet, när semlan skrev sitt första datum i vår svenska utveckling, äga vi endast möjlighet att uttala oss med största varsamhet.

Om det sålunda väl kan anses otvivelaktigt, att den första *fulländade* dylika — alltså med fyllning och överlagd hatt — förts in av någon medelåldersmunk, eller, vilket jag helst vill tänka mig, av Olaus Petrus, såsom ett arv av min ovanskligt store namne Mårten Luther, sedan denne brutit sig ut ur klostret och grundat eget hushåll, så hade dock säkert långt dessförrinnan semlor i enklare utförande, utan hatt, vetat finna vägen över haven och vunnit fotfäste å svensk botten, efter vad jag anser mig ha upptäckt å mer än ett gammalt träsnitt skuret i någon nordisk ryggradsstuga, när bakning pågick, och visande åtskilliga bröd, som näppeligen kunna varit annat än semlor, av den upphöjda rundbågeformen att döma, alltså varslande om att redan våra gamla vikingafäder nogsamnt vetat sätta henne i högsätet, vid sidan av offergalten; liksom jag gärna vill tro, att hon tjänat som mönster för krigarens sköldbuckla och kvinnornas bröstsmücken.

Dock, må hon sträcka sina rötter till vilket anno dazumal som helst — att hon av svenska folket vetat göra sig uppskattad, därför borgar helt visst ett av vår tids kanske kändaste kvinnonamn, jag syftar å *Selma*, som icke gärna kan vara en förvanskning av någonting annat än Semla. Ja, borde i sanning ho som så heter, vara oss en levande påminnelse om henne, fullt lika naturlig, anser jag som den engtusiastiske hr skådespelare, vilken för att bereda henne en heder antagit namnet Bulle — ett steg som inom parentes må erkännas även hedra honom själv, då det namn han avsåde sig, ingalunda var av den art, att han behövde skämmas.

Nu säger helt visst mer än en: allt detta må vara historiskt beriktigt och vackert och sant; måste jag tillstå, att jag hittills å något sätt haft semlan om bakfoten, och skall hon hädanefter ligga mig närmare å hjärtat, men hurudan bör hon i så fall bäst vara beskaffad?

Svaret kan enligt underteknads livserfarenhet, grundad vågar jag säga å ej så få fastor under en rätt långårig ämbetsutövning, icke gärna mer än bli ett, så visst som vi här ha att

taga hänsyn till trenne faktorer, nämligen för det första själva degen, för det andra själva storleken och för det tredje själva fyllnaden.

Alltså: låt oss framför allt träffa överenskommelse om att aldrig stanna inför de färdiggjorda semlor, med vilka den s. k. finbagerskan vinkar oss i sitt skyltfönster, vare det än till realisationspriser, dem vi blott ha att blundande gå förbi. — Svarar jag själv för mitt bakparti! vare det vår lösen, utfaller det obetingat bäst så.

Åtskilligt vore att säga om själva *degen*, i vilken den som skrivit detta föredrag, redan som liten pilt blev insatt, när min fader förblandade ingredienserna, och från vilken jag erkänner, att jag alltjämt har svårt att personligen slita mig loss.

Kvinnosmaken i all respekt, men synes mig, när det gäller smaksättningen av fastlagsdegen den husfader klokast, som följer den gamla latinska maningen att *Gnoti seavton!* d. v. s. känn själv!

Tyvärr tillåter oss ej tiden att såsom önskvärt vore förlora oss i detaljer, men skulle jag vilja tillråda den ärade lyssnaren att såsom en allmän ledstång följa de degiga anvisningarna å finare vetebröd i någon bättre kokbok, t. ex. de k. prinsessornas, med ihågkommande alltså blott av att smörransonen må fördubblas och att man tillsätter ytterligare ett par ägg, samt att den som knådar ålägges en vida grundligare utarbetning.

Stanna vi, när degen ligger klappad och blank, ett ögonblick inför semlans själva storhet, är det onekligen förvånande att en utmätning skall behöva ge anledning till så mycken synd. En semla skall, för att kunna göra anspråk på att kallas normal, naturligtvis vara så pass, att hon fyller sin tallrik och tillfredsställer ögat, något som sannerligen ej borde vara ouppnåeligt, så som deg jäser.

Ja, efter det semlan eller rättare semlorna — ty utgår jag från att det bakas ej blott 1 utan att vi bilda en familj å 6 medlemmar i enlighet med kokboken — eftersom alla blivit ordentligt påstrukna med äggula och förströdda med socker och

kanel, ju rikare ju retligare, följer så införpassningen i ugnen å viss tid — jag säger med avsikt *viss*, ty får densamma givetvis bero å själva eldens temperatur, i sin ordning beroende på om den alstras med björk- eller med barrved.

Om det överhuvud kan bli tal om att kalla ett ögonblick psykologiskt, så är det förvisso det, i vilket det gäller att taga en fastlagssemla ur ugnen — kunna vi i själva verket ej nog ofta och försiktigt glänta å luckan för att tillse, ömsom att hon ej blivit svartbränd, ömsom att hon ännu ej vunnit den vederbörliga fastigheten; har jag dessvärre blivit inviterad å mer än 1, som varit lika lös och svampaktig som en hand, ett fullständigt missgrepp. En äkta svensk semla bör vara medellös och ge ett intryck utav guld på ytan, vara lagom pösigt och verka inbjudande.

Dock nu till själva *fyllningen*, det som djupast sett gör henne till en verklig guldgruva, om ock å samma gång ej så litet ansvarsfull — skall jag söka vinnlägga mig om en så långsam redovisning som möjligt, för att de ärade lyssnarna må hinna göra bruk av sina annoteringspennor.

Alltså: lägg henne å ett skärbräde... med buksidan ned. Tag en skarpeggad kniv... och kringsskär henne fullkomligt runt midjan. Efter detta, lyft å hatten... Med en silversked gräv varsamt ur henne... i grund och botten. Gör samma procedur i hatten... och lägg utgrävningarna i en liten hög å bordet.

Lägg, skållad och riven samt grundligt stött... en hög mandel intill... för 6 personer å 6 hg... i jänte en likadan hög strösocker... Förblanda alla tre högarna och rör om... Över blandningen gjut sakta och under ökad rörelse... 1 liter tjock grädde... och låt emellanåt en och annan droppe god vanilin falla... — kosta de ingalunda så mycket som de smaka... — samt inarbета smidigt i massan... 1 kartong med sunmaid-russin... eller, för att ytterligare förbilliga det hela... ett par kaffekoppar korinter.

När materien blivit så pass genomältad, att allting flyter och lätt begynner löddra sig, påfyll semlorna... sätt hatten på och pressa omsorgsfullt ner den. Tillse att ej före pressläggningen

någoting sipprar ut . . . En liten hastig upphettning . . . och vår delikata följeslagerska är fullständigt färdig att förtäras.

Så blott ett par ord om själva avspisandet och det smakligaste sättet att gå tillväga.

Det är nu en gång så, att semlan är förknippad med mjölken — och väl så torde varit, jag skulle gissa sedan dennas upptäckt — och ser jag intet förklenande däri: har hon faktiskt lyckats adla t. o. m. detta element till något rent aptitligt, blott det serveras vid tillräcklig celsius och gräddhalt.

Tyvärre kan man emellertid få se fastare, som, å grund av någon sorts vanföredé att man bör taga var sak för sig, med bibehållande av hatten på spisa semlan med ena handen, mjölken med den andra, något för undertecknad fullständigt obegripligt och rent barbari.

Semlans plats är naturligtvis i mjölken, om denna överhuvud skall kunna försvara sitt existensberättigande och icke rinna ut i det meningslösa. Alltså hatten av, och mjölken öst i hålet!

Men låt oss ej heller falla för den gamla frestelsen att sedan inrikta oss uteslutande å själva inkråmet — ungefär som hade vi att göra med en krabba — för att efteråt skjuta omhöljet åt sidan, måhända till barnen eller den passande jungfrun. Om dylikt kunde höra till praktiken i den s. k. gamla goda tiden, d. v. s. då våra föräldrar fastade, så bör dock *vår* semla, sådan hon av mig utvecklats, näppeligen lämna något övrigt att önska, och må vi f. ö. betänka, att vi befinna oss i en demokratisk inbrottstid, d. v. s. att även barnen böra få sin hela, liksom hemmets tjänande passgångerska.

Men väl må vi tjäna dem såsom föregående exempel å ett rätt fastande — det är, att sedan semlan blivit grundligt genompyrd av mjölk förvandla det hela till ett naturligt kosmos.

Så mosad varder hon till en helt enkel klenod för gommen, ja, måste hon tillfredsställa även den högst spända — skulle jag i själva verket vilja se, hur egendomlig den person ser ut, som efter fastandet icke räcker fram sin tallrik med det lilla ord, som säger mer än något annat, det gamla svenska kärnordet: *mer!*

S. brandskåpet i aska

Även själva planket starkt hotat

I eldsvådesäsongens 11:te timma — stå vi redan mitt uppe i vårfloden och skall hr nya brandchefen Lundstedt just till med sin semester — har ett tillbud ägt rum, som därest vidrigheterna varit framme kunnat taga en betydligt avsevärdare omfattning.

Å söndagskvällen, mitt under brandkårens middagsvila, väcktes den helt oförberett av en enerverande alarmsignal, till den grad ihållande, det man hann både kostymera om sig och förspänna brandstodsdragaren samt vattna densamma och kuska åstad utan att den hördes bedarra, och stod för hr Lundstedt allt klarare, det något måste hava inträffat.

Så befanns ock snart nog vara fallet, i det vid framkomsten till S. skåpet detsamma hängde i ljusan rök, allt under det den röda hannen gång efter annan slickade ut genom träluckan, upplysande hela planket så till vida omkring, samt oavbrutet alarmerande sig själv.

Huru elden uppkommit synes vanskligt att döma, ville hr Lundstedt personligen helst ställa sig lutande åt att någon söndagspromenerare av vårdslöshet kastat ifrån sig cigarrsnoppen i skåpet, som sålunda råkat i självantändning — vart det ej mycken tid till hypoteker, utan gällde fastmera att fortast görligt få slangen utredd och sprutan intillkörd för spolieringen.

Dessbättre gynnades denna dels av den rådande starka vindstillan — bjuder det onekligen emot att tänka sig in i om denna friskat i till storm och samtidigt vänt sig in emot själva planket, blåsande lågorna ut över detta — dels även av att skåpet små-

ningom lossnade, i fallet så gott som släckande sig självt, varefter kåren hade ett relativt lätt arbete med efterdränkningen av spillrorna.

Det brunna var dessvärre oförsäkrat. Ligger emellertid, påpekade hr Lundstedt vid ett samtal å brandplatsen, Grönköpings Brandstodsbolag ju f. n. som bäst i konkurslikvidation, vadan vinsten i alla fall skulle blivit tämligen negativ, och har f. ö., tillade han, det gamla skåpet så pass sällan varit kåren till annat än förtret, onödiga uttryckningar och förväxlingar med det Norra, det förlusten i själva verket får betraktas såsom skäliga inskränkt och mer än väl kompenserad av att det ej blev mera som brann.

En rikedom påskvyn i olika fantisering är för närvarande under hängning i hr Hjoelssons Missionsfönster, tvingande den ena promenerande efter den andra att sakta in fotstegen för en stunds betraktelser och undersökning av börsen.

Ett påfallande flertal kort äro i år höggglansiga och försilvrade samt bygga å helt nya motiver i såväl kyck- som gässlingar, värpande harar och blåkullor, samtliga, som sig bör, hållna i ganska oemotståndlig humor och framtvingande mer än en uppfriskande skrattsalva.

Även hembagerskan fru ä. Pilzén utställer i sitt fönster några påskkort, kanske ej fullt så muntrande och de flesta välbekanta från föregående år, men i stället något prisbilligare.

Påskrisen voro smädliga!

Hr Peterzohn går rättvisan i förväg

För de många, vilka å påskaftonens morgon gladda sig åt det hr f. förrädaren Peterzohn gick omkring i hemmen och utbjöd påskris, dymedelst såsom han sade sökande avveckla sitt förflutna och bryta sig en levnadsbana, och vilka i godan välvilja — syntes risen onekligen vackra nog, med både kulörta papper och hönsdun, väl så kulörta som Husmodersföreningens — gynnade honom med inköp och eljes (skall han å ej så få ställen ha blivit bjuden å såväl ägg som semlor), blev illussionen sannerligen icke mycket lång. Kom tvärtom ganska snart den ena efter den andre ned till hr polis Bergström i Nymanska hörnet och anmälde å det skamligaste, det pappersremorna, vederbörligen utrullade, i stället för påskens tillbörliga inskriptioner: Glad och fridfull sådan! Goda ägg! och Många pussar!, såsom man är van vid, upptogo den ena tillönskan mer impertinent (hårresande) och smädlig än den andra, såsom: Odräglig påsk! Rutna ägg, med kycklingar i! Inga pussar! Kyss Karlsson! Drag åt Häxefjäll! m. fl., m. fl. andra, nära nog lika anstötliga och alltför motbjudande att återgiva.

I sanning, kunde man vara frestad utbrista något oerhört.

Skred emellertid hr polis Bergström till beslut om Peterzohns efterspanande och införsättning över helgen jämte risens beläggning med censur, vadan han förfogade sig till Stadshäktet för avhämtning av p.hund Karolina. Döm om hans överraskning, då han där möttes av ingen mindre än P. själv, den där gått rättvisan i förväg och redan satt sig tillrätta i innercellen, nog

så ångerköpt och ruvande. Och hade hr B. endast att läsa till och med en kort admonition (polistillsägelse), det sutte han, P., här nu återigen, med ännu en grusad påsk, förlorade ägg och det ena med det andra, en sorglig syn — låt vara, finge det rättvisligen erkännas, denna gång något mildrad genom hans personliga inställsamhet, vilken i övrigt för hr Bergström kom så mycket lägligare, som han just hade att i staden upptaga en annan efterspaning, för egen del, nämligen utav en av sina hönor, Fylgia, den där, synnerligen högvärpande och en gåva av herrskapet Sjökvist, å påskaftonen försvunnit under nog så mystära omständigheter ur hans vedbod.

Hr P. har, enligt vad vi å annandagskvällen erfara, under helgen förhållit sig lugn, men kommer han efter sin utkomst givetvis återigen att ställas inför sina rätta bräder.

En ovanligt ståtlig påskeld

erbjöd i år stora torggranen, då den i äggets festliga kväll »lyste julen ut», såsom det gamla kärnspråket lyder. Redan vid $\frac{1}{2}$ 19-tiden å aftonen började folkskarorna fylkas runt den åldrige jätte-resen, ännu susande av så månet juleminne, och var, då å slaget 20 hr och fru borgmästarinnan, f. Sparvhök, med döttrar anlände och slogo säten å de för honoratores utställda långbänkarna, torget så fyllt, det en mängd åskådare fingo nöja sig med tåplats och, säges det, mellan 4 och 5 personer funno sig nödiga vända.

Efter ett par korta hornouverturer av 6:n Hopp och Seger: den alltid lika sprittande Pet. Bergers »Vintern rasat om», samt den mera drömmande Eklöfs »God morgon!» gjorde hr borgmästaren sin resning, i några enkla, av hjärtat burna mustord erinrande om det det var påsk, samt därutinnan oåterkalleligen slut med fimbulen (julen) och påpekande allas vårt livsbehov av en periodisk växelrörelse: äger varje tid sitt kroniska behag. Talaren kom härefter något in å själva julsinkan samt över semlorna och mandelmoset fram till äggen och årets gynnsamma tjojpriser, dock tillfogande en allvarsmaning att ej fördenskuil låta sinnet stelna till i nuet — spirar det redan både helt vårligt och grönt omkring oss, och stå vi, förrän vi finna ord utav, mitt upp i premiärerna och spenaten.

— Med dessa ord, slöt hr borgmästaren rörd, och med en tillönskning av en allt i allo god och fridfull påsk förklarar jag

densamma ingången samt bjuder det du — vände han sig härvid mot granen — julens gamle cymboliker, förvandlas till vårdkase. — Bergström!

Man såg i detta ögonblick hr polis B. göra sin nedhukning med en tändsticksask och slag i slag en den mest sannskyldiga jätteflamma sprakande slå upp mot natthimlen, synlig, efter vad det inberättas, ända upp å Gökmassivet samt bjärt belysande de kringståendes gripna anleten, en egendomligt förtätad sekund av nästan Blåkullastämning, efter vilken allt vart dunkel och fullständig tystnad, ej störd av ett ljud, om icke någon blev trampad eller trampade tillbaka.

Höjde sig först småningom från torgpumpen sångkvartetten »Lärkans» fagra »Det brinner en eld, han brinner så klart», å begäran bisserad och omedelbart följd av Unisonsången, dakapi även den, varpå hr borgmästaren med ett urbant: Ja, gå vi nu vardera hem till våra ägg, gav tecken att den stämningsmätta stunden vore till ända, och man vid $\frac{1}{2}$ 21-tiden upplöstes åt spridda håll.

Ägget såsom livsfaktum för Svenskt Storbruk

Herr Redaktören av Grönköpings Veckoblad, H. Zetterström.

Då Ni inför mitt i dagarna inbrytande 55:årsjubileum haft den älskvärda anpassningen föreslå, det jag genom Edert ärade pressrör ville giva offentlighet åt någon personlig erfarenhet eller livsåskådning, som kan ligga mig å hjärtat, och av hänsyn till den med detta mitt jubileum så gott som sammanträffande påskhögtidligheten förslagsvis formulerat ämnet såsom ovan, ett förslag som jag med beredvillighet vill acceptuera, så mycket mera, som Ni, hr Redaktör, därmed lyckats träffa mig å en punkt, som utgjort mitt livs intresse sedan åtskilligt.

När man såsom undertecknad från sin fem- och femtonde milstolpe kastar en rundblick över livet med lantbruksögon, kan man icke värja sig för ett intryck, det utvecklingen och hela historien likasom rör sig i ständiga upp- och utförsbackar, oupphörligt upp och ned. Alldeles särskilt tänker jag härvid å äggprisen — råder ifråga om dem ett beständigt fluktuerande från hausse till baisse, eller från 3,75 till 95 öre per tjoget, som är rent svindlande.

Och vore häröver rent agronomiskt, d. v. s. jordiskt och boskapligt sett, visserligen ej så mycket att klaga — äro vi lant-

männer nu en gång tämligen barkade av med- och motgång — därest icke, såsom undertecknad idkeligen konstaterat och tabulariskt skulle kunna styrka, det högst egendomliga missförhållandet tillstötte, att så ofta äggen komma upp i vederbörlig hausse (normalpris), hönsfågeln liksom rent spasmodiskt hålla inne med desamma, medan de återigen så snart dessa börja dala ned till baisse (oskäligt underpris) lika spasmodiskt värpa på å det mest hausseartade, tvärtemot all nationalekonomisk logik.

Följden kan icke mer än bli en: det all hänförelse för fjäderfäodling av oss agrarer måste tvina; ja, skyr jag ej att beteckna den där odalman, som ägnar sig åt att draga upp några som helst husdjur med fjäder, såsom en hjälte i det tysta.

Flerfaldiga äro de gånger jag såväl under dagens arbete i hönseriet som t. o. m. under nattens sömn grubblat mig vaken å problemet att här åstadkomma en utväg, d. v. s. en omkastning av värperiet till det normala, med högfrekvensen alltså i stället förlagd till tiden för topppriserna och dödsseasonen åter till baisseperioderna, och vågar jag jämväl smicka mig med att för egen del hava fört frågan åtminstone något tufft närmare sin lösning, enkannerligen genom ett rent metodiskt *försvarande av värpningen* vid prisfall (medelst undanskaffande av värplådorna, skärpt uppsyn över hönsen samt vederbörlig schasning, när de vilja sätta sig till), men åter *underlättning av densamma*, då priserna begynna komma i stegring (genom djurens mera forcerade omhuldning, tillfälliga intagning i rumsvärme samt lockande tilltal & sporrande demonstration av ägg), försöker som givit ganska goda resultat. Har hönset, trots århundradenas slentrian hållit det fånget i det gamla bakvända värpningssättet, ganska lätt att förstå, om det vill.

Från detta mitt rent personliga system och till en av hela vårt land och folk omfattad praxis av detsamma är emellertid fjäret ännu långt, och gäller det, hr Redaktör, om vi överhuvud någonsin skola komma därhän, att här gripes in med engtusiastisk, av jämväl yngre och ospardare krafter än undertecknads.

Kunde emellertid den gamle femtiofemåringens i all anspråkslöshet framlagda livserfarenhet därvidlag i någon ringa mån tjäna såsom vägledande och banbrytande, ja, då skulle intet vara hans grånade odalhjärta kärare och mera fosterländskt, skulle jag med tillfredsställelse känna honom ej hava levat helt förgäves.

Brylunda gårdskontor pr Grönköping i april.

*Just, Brylunda,
nate,*

VÄDERLEKEN

Barometern å Rådhusväggen har under natten återigen fallit, såsom man kunde vänta.

Det är nu tredje lördagsnatten å rad som den lossnat.

Grönköpings badstu slår upp

Den med så allmän spänning motsedda och genom Södra Grändfönstret följda omvandlingen av Warmbadhusets gamla skrubb- och frotteringsskrubb till en s. k. finsk badstu, i vilken de badande alltså kunna ligga och rent självmant och bekvämt *sve*tta ut vad eljes och å andra håll skall behöva skrubbas, har nu fulländats och häromdagen öppnats i närvaro av, förutom varmbestyrelsen, baderskan fru änkefru Pilzén, samt representant för pressen.

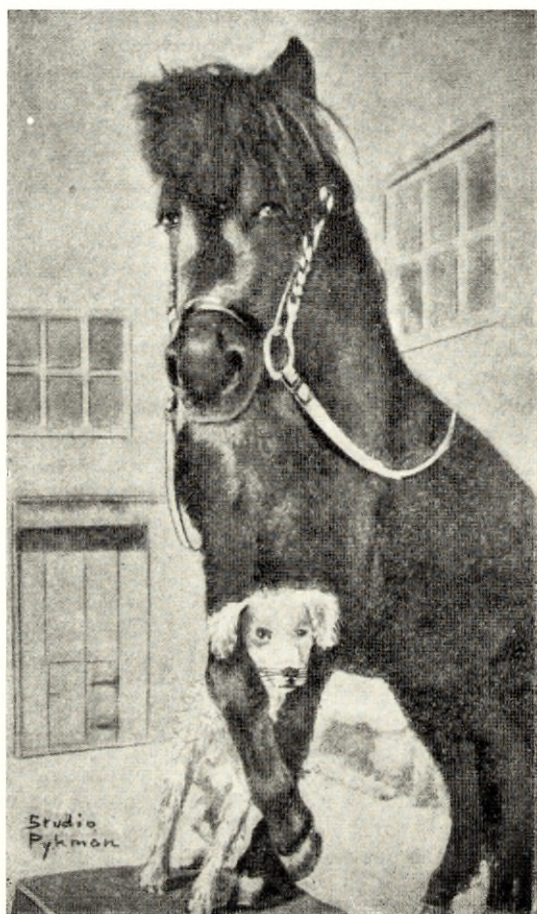
Lokalen, vars utrymmen förefalla väl tillvaratagna av de över varandra sig trenne höjande manslånga hyllorna, gör, såvitt det av inbildningen lät sig bedömas, ett imponerande och funktionsmässigt intryck, det där ej heller djävades vid en provliggning: tyckte man sig onekligen redan efter en stund förnimma något av den bekanta finska sisufun (sundheten), sådan den strömmar en till mötes från exempelvis en Nurmi, världsspringaren, och en Kosola, lapphövdingen, för att ej säga ur hela gamla Kalemala.

Bådar kort sagt det hela gott, och har av den stora allmänheten redan under första lördagen i går inemot ett halvt dussintal personer bastat, medan nästan lika många stått i köbildning för att tinga sig hylla till påskaftonen.

En omständighet, som i detta sammanhang synes förtjäna ett observandum, är, att i en bastu rangordningen de olika ligghyllorna emellan icke är den å t. ex. idrottsstadier och

Hr Polis Paulus Bergström

Polishund Karolina, jämte sin vän brandstoet Balder

teatrar rådande amfiteatraliska, d. v. s. med högsta plats längst ner och lägsta överst, utan äro hyllorna här efter sin olika värmeeffekt helt omkastade, med undantag för den mellersta, medelvarma.

Påpekandet har fått sin aktualism genom att i går, då hr borgmästaren efter middagen kom för att bepröva inrättningen och normaliter ärnade intaga den högsta och varmaste platsen, densamma befanns vara belagd av en hr sotare K—g. Tvivelsutan hade hr K—g, såsom han å vår förfrågan gör gällande, lagt sig till i bästa medvetlöshet om konvenansen, allenast räknande å sin biljett, och lät hr borgmästaren, personligen alltför urban att vilja mästra och döma, honom ligga ogill, i det han stillatigande sökte sig själv ned å första hyllan (upptogs den mellersta av en okänd skövdebo), men må det inför stundande pingstbastande som sagts vara å sin plats med ett berättigande.

Vad däremot, framhålles från bestyrelsen, de påföljande avkylningarna i karet vidkommer, gäller här givetvis den motsatta, rent naturliga ordningen, så att nu den där som tidigare varit överliggare, får ligga först, medan åter den underordnade någon stund får vänta över.

Upprörande nedrighet mot svärmoder

*Känd lantmätare skjuter dylik runt i Warubusets
svängdörr, varefter han avviker*

**Även hr polis Bergström och polishunden
Karolina indragna**

I går förmiddags inträffade i själva hjärtat av staden en händelse av dessvärre så sorglig art, att vi egentligen helst såge oss besparade uppgiften att relatera den. Vad som icke desto mindre förmår oss att bringa den till offentligheten är — vi vilja på det bestämdaste betona detta — endast och allenast den omständigheten, att hela förloppet redan ändå är allmänt känt och i var mans mun.

En känd lantmätare, vi vilja av hänsyn till hans familj endast kalla honom D-quist, en sedan åratals aktad och betrodd medlem av vårt samhälle och särskilt bekant för sitt tillbakadragna väsen och försynta sätt, sköt, antagligen i ett anfall av plötslig sinnesförvirring, sin svärmoder, änkemajorskan v. P. från Skövde, runt i Grönköpings Waruhus' nya svängdörr oavbrutet under flera minuter, varefter han avvek.

Herr Alfr. Vestlund i Waruhuset, som vid tillfället just hade expedierat fru v. P. och hennes svärson och därigenom så att säga ofrivilligt kommit att spela en oskyldig roll i det uppskåkande dramat, har beredvilligt lämnat Grönköpings Veckoblad

en ingående och autentisk (som man kan lita på) skildring av de närmare detaljerna.

Vid 11-tiden i går morse inkom fru v. P., vilken som bekant sedan i julas vistats på besök i det D-quistska hemmet, i Waruhusets tricotageavdelning. Hon åtföljdes såsom ofta eljest av svärsonen-lantmätaren, vilken bar en mängd paketer, varav herr V. slöt, att hon redan måste ha uträttat flera ärenden. Intet som helst ovanligt kunde förmärkas hos någondera, snarare tvärtom, framhöll herr V. Fru v. P. anhöll att få se på en del tricotvaror och genomgick under någon halvtimmas tid diverse olika slags tricotage samt inköpte en lamatröja. Hon gjorde på herr V. det vanliga intrycket av bestämdhet och kraft i sitt uppträdande, och även herr lantmätare D-quist föreföll sig lik, tystlåten och stilla med en dragning till melankoli. Att något slags övergrepp från hans sida gentemot fru v. P. låg i luften kunde herr V. alltså på intet sätt känna, detta så mycket mindre som någon ordväxling ej förekom. Allt, som överhuvud taget yttrades mellan fru v. P. och herr D-quist, var då den förra vid själva utgåendet, just framför svängdörren, hördes säga: »Gå nu hem med paketerna, och kom sedan tillbaka och möt mig, så gå vi till Högaklint! Du vet, att doktorn har sagt, att jag skall ha motion.» Döm alltså om herr Vestlunds bestörtning och häpnad, när herr D-quist, som lät svärmodern stiga först in i svängdörren och själv följde efter med paketerna i nästa avbalkning, i stället för att släppa ut henne på trottoiren snabbt sköt henne förbi utgången och, i det han kastade paketerna ifrån sig ut på gatan, började springa inuti dörren, skjutande densamma runt i rask fart. Fru v. P., som på grund av sin korpulens ej under farten hann att tränga sig ut genom någondera av de tämligen smala öppningarna, utåt gatan och inåt affären, sökte genom höga rop få herr Vestlund att bringa hjälp och stanna dörren, men måste han dessvärre ropa tillbaka, att detta låge utom ramen för det möjligas räckvidd, då farten vore för stark, och herr D-quist uppenbarligen vore vansinnig och när som helst kunde tänkas skjuta. Han skyndade i stället att ringa upp herr

polis Paulus Bergström, som efter att ha erhållit en kort s. k. resumé (skildring) av det inträffade utan betänkande svarade: »*Jag kommer.*»

Då denne en stund senare i sällskap med polishunden Karolina anlände till platsen, hade en anseelig folkhop samlats på trottoiren och följde med bestörtning och oro det så att säga kaleidoskopiskt växlande dramat. Herr lantmätare D-quist kringdrev alltjämt dörren med oförminskad fart, men fru v. P. hade nu upphört att springa och medföljde mera i släpande ställning. Herr polis Bergström blåste omedelbart stoppsignal, vilket herr D-quist emellertid måtte ha missuppfattat, då han endast ökade farten. För att då visa honom, att här vore allvar å färde, busades hunden Karolina in i dörren. Hon råkade emellertid att hamna i en av de tomma avbalkningarna i dörren, där hon givetvis ingenting annat kunde uträtta än att skällande följa med. Herr polis Bergström såg nu ingen annan råd än att söka personligen träda emellan. Han gjorde handbojorna klara och trängde sig resolut in genom dörröppningen, men kom han olyckligtvis i det fjärde bäset och tvangs av farten att springa med, också han. Han sökte visserligen bromsa med fötterna och ryggen så gott sig göra lät, vilket dock endast i ringa mån kunde nedbringa hastigheten, då, såsom han efteråt framhöll, en vansinnig har oanade kroppskrafter. Bland åskådarna nådde nu bestörtningen och förbittringen sina kulmer. Av en händelse befann sig herr lantpolis Fröblom i staden och bland de närvarande, och föreslog han en uttryckning med brandsprutan för att dymedelst få slut på det sorgliga uppträdet, men upptäcktes det, att nyckeln till spruthuset befunno sig i herr polis Bergströms ficka. Man måste alltså uppgiva planen och hade så när beslutat sig för att resignera (låta det hela ha sin gång) då plötsligt problemet löstes så att säga av sig självt, i det att herr lantmätare D-quist alldeles oväntat stannade svängdörren, steg ur densamma och helt obesvärat gick ifrån alltsammans, lämnande de i dramat indragna offren åt sina öden.

Herr polis Bergström visade sig dessbättre tämligen oskadad,

om man undantar, det benkläderna fått en större rämna och hunden Karolina fått svansen något klämd. Fru v. P. däremot, som ju fått vara med åtskilligt längre och nog även erhållit en del knuffar och stötar, var mycket förbi. I tillkallad droska från åkare Wernlund fördes hon från platsen och forslades på egen begäran till pensionat Hvilan, dit senare även dottern, den olyckliga fru D-quist, anlände. Vi ha vid förfrågan därstädes erfårit det fru v. P. fortfarande är rätt uppgiven och andfådd, samt att hon, så snart det värsta är över, kommer att avresa till Skövde.

Herr lantmätare Dahlquist, som genom det skedda så plötsligt satt brottets stämpel på sin panna och kastat en minst sagt sorglig skugga över hela sin kår, har, enligt vad herr polis Bergström meddelar, trots energiska efterspaningar såväl med som utan polishunden Karolina samt draggningar i Bergska sjön, ännu ej kunnat spåras någonstädes. Herr polis Bergström har emellertid gott hopp om att få honom fast tills senast i övermorgon klockan tre. Han kommer då omedelbart att förklara honom häktad samt påyrka strängast möjliga straff enligt tillämpligt lagrum.

Böra sprutövningarna varieras?

Nej, säger brandchefen

En ärad insändare, som kallar sig »Badare», har vänt sig till Veckobladet och klagat över att brandkårens sprutövningar alltid förläggas till lördagseftermiddagarna, den enda tid då Varmbadhuset hålles öppet och ekonomiskt *kan* hållas öppet. Genom vattenåtgången för stora ångsprutan torrläggas alltid badhuset på det obehagligaste, så att man kan få stå under duschen och vänta i timal, innan det kommer något, och om man vill ha s. k. långsam avkylning i karet man sedan varmvattenavloppet öppnats kan få ligga på botten av karet ända till kl. 6 e. m., då sprutövningarna äntligen avblåsas och kallvattnet kommer forsande. Den ärade hr »Badaren» klagar som sagt häröver och undrar f. ö. om det icke även ur ren brandsynpunkt vore lämpligare att kåren finge öva sig i att rycka ut på olika tider i stället för att nu varje lördag sitta färdigklädd och bara vänta på 4-slaget. Det är, menar han, ej sagt att alla eldsvådor bryta ut vid just den tiden.

Veckobladet har tills vidare ej ansett sig böra taga någon dedicerad (bestämd) ställning till denna sak, utan hänskjutit den till hr nya brandchefen Arv. Lundstedt, som vad först beträffar vattenbristen i badhuset med skärpa framhöll, det en eldsvåda givetvis måste gå före badning, även om hon är finge-rad (låtsad), och att det vittnar om bra liten samhälls- och framåtanda att mitt under brinnande sprutövning kunna ligga i

badhuset och klaga. F. ö. — skall det nödvändigt vara någon s. k. avkylning, vilket torde vara långt ifrån hälsosamt — så måtte man väl kunna låta bli att tappa ut varmvattnet utan lugna sig i det, tills det kallnar. Vad sedan angår förslaget om att brandkåren borde ha sina uttryckningar på obestämda tider, så torde nog, sade hr brandchefen, den ärade hr »Badaren» vara ensam om denna sin uppfattning. Alla brandmän, åtminstone här i samhället, äro fullt ense om det nuvarande systemets företräde, och bland den stora allmänheten råder, särskilt sedan vi fått den stora och tunga bilen med stegen, mycken tillfredsställelse just över att tiden för uttryckningarna är en gång för alla fixerad, så att man vet när bilen kommer och i tid kan hålla sig undan och ej gå ut, hinner fastgöra lösa föremål och sätta in porslin etc. F. ö. ville hr brandchefen endast påminna om den gång, då man på grund av hans och det övriga befälets bortovaro under lördagen i stället ryckte ut på måndag, då hela samhället greps av skräck och trodde att elden var lös.

Nej, slöt hr brandchefen, hela denna attack (anfallsstöt) är det mest ovederhäftiga slag i luften och kan, såsom redan den ärade hr insändarens signatur antyder, ej komma från någon annan än sotare Kling.

Nästa uttryckning äger som vanligt rum om lördag kl. 4.

K. Nationalmuséets tavelssamling till Grönköping

Det i vårt samhälle livligt grasserande konstintresset, som å senare tid tagit sig så flerfaldiga uttryck — vi behöva blott peka uppåt de arkitektoniska balustraderna å Waruskrapans 3:dje våning, vilken nu är sin definitiva fullbordan närmare än någonsin, å den fontäniska vattenkonsten i Stadshotellets sommarträdgård, eller för att övergå till det måleriska gebisset, å den stora ommålningen av Rådhuset, nu så gott som torr — har å sistone fått kan man säga ny näring under vingarna genom den från k. Nationella Museum till allsvensk ambulation (kringåkning) i olika landskap igångsatta tavelssamlingen, som nu ambulerat hit med mån- och tisdagsbusarne samt å hr åkare Wernlunds flakvagn och blivit s. k. vernissad, d. v. s. upphängd i Stadshotellets festiva sal, sedan stadsvapnet, gökuret och spegeln nedlyftats och inställt i caféet.

Utställningen erbjuder en ganska imponerande kollision av måleriska dukar och välbalanserande ramar, och äro köerna av skådelystna framför de olika konststyckena synnerligen kompakta.

Som det emellertid även har sin betydelse det dessa bliva fackmässigt belysta, i det att vissa personer eljes lätt nog stå och anlägga en subjektivistisk (snedvriden) synvinkel på dem, och hr Alfr. Vestlund ju icke gärna kan hinna stå såsom konstdo-

cent och tolka dem till rätta hela dagarna, mitt under brinnande tricotagesäsong i Waruhuset, har han å dettas skrivmaskin nedslagit några *estetiska huvudsynpunkter*, att anlägga vid betraktande av de mera representativa (i ögonenfallande) tavlorna, och publicera vi dem härmed för vederbörlig urklippning och medtagning till utställningen som en liten s. a. s. Bådeker eller handledare.

Nordisk Sommarkväll

Ganska tilltalande motiv i gott utförande. — En herre och en dam stå ute å balkongen efter supén och beundra den överväldigande utsikten med stöd av var sin stolpe. — Allt är tyst och fridfullt, ej ett blad sig rör i skymmande furuskog; ett typiskt stilleben.

En tradition (folksägen) det den manliga personen skulle vara en k. hertig (prins Carl), torde nog vara rent historisk och utan grund, då han ej bär paraduniform. — Tavlan, som utmålats av en hr Oscar Berg, är emellertid nog så sevärd i alla fall, på sitt sätt.

Grindslanten av hr Malmström

Ett helt annat motiv. Ett duss. pojkar i slynåren ligga i en grindöppning, inbegripna i en enda röra, och slåss om ett 5-öresstycke, utkastat av någon genomåkt patron X. — Här är allt kiv, dammet ryker, och en gosse har spräckt benkläderna — man vet sannerligen ej vem man mest skall beundra, hr Malmström som kunnat uppfånga allt i olja eller pojkbarna som orkat hålla på att slåss ända tills han blev färdig. — Förmodligen fick hr M. då och då kasta in en extra slant för att hålla det hela igång.

Något avsidet sitter en liten flicka och gråter, över vad det nu kan vara. Man vill gärna tänka sig, det även hon efteråt fick sig en liten »premie», så lyckad som tavlan blev.

Paulus och David

En bland konstens mest uppseendeväckande skönmålningar. Inom en bred guldrum sitter pilten David å golvet och slår på sin lyra med korslagda ben. Han är svarthårig och knollrig samt har tagit av sig rocken — hela gestalten andas hänförelse och ambition.

Uppe å en hög ställning eller skåpliknande säng ligger Paulus, dystert ruvande på ena armbågen, och ser med buskiga ögon ner på den unge lyrikern. Det är såsom han alls ej sengterade honom utan snarare tyckte det det hela läte falskt.

Huru som helst — en tavla med starka kontraster och laddad med dramatisk spänning ända ut i kanten. — Utförd av hr baron G. von Rosen.

Riddaren och skön jungfrun

Å en fager grön äng står en liten »jumfru» — så kallades förr i världen alla ogifta damer vare sig de hade plats som hembiträden eller ej — och plockar blygt på en prästkrage — ja, nej, ja, nej, ja, ja.

Bakom henne en jättelik dragon, som i tung järnrustning synes avbida resultatet och just tycks skola till att böja sig ned för att kröna det med pussens insegel, då han hindras utav den styva plåten.

En rätt så gripande bild från dess bättre svunna, hårdare tider. — Okänd medeltidsmästare.

Hr Edelfelt: Vid pianot

En herre och en dam sitta, den förre i mörkt helskägg, förtroligt samman vid ett pianino och spela en à quatre mains, han med armen ömt lindad kring hennes liv.

En stämningsfull närbild från tonernas värld av fångslande verkan, särskilt på den som själv är något musikalisk. — Även själva ramen är mycket vacker.

Hr Carl Larsson: *I barnkammaren*

En liten interieur från en dylik, dock, våga vi påstå, vald i ett ej fullt lyckligt ögonblick. — Så mycket hopdragna mattor och kringslängda leksaker, flera styck söndriga, samt barn med rent ut sagt oknäppta byxor, äro näppeligen ägnade att tilltala ett djupare, ordningsälskande skönhetssinne. Utan hade det, tycker man, bort städats först och något rödjts undan samt knäppts — sedan målats.

Men lär ju hr L. ha skolat varit en osedvanligt produktiv natyrell, och hann han måhända icke alltid gå och vänta på städningen, när inspirationen kom.

Tavlan är ju emellertid icke oävet colorerad, och synes de större barnen ganska välklädda.

I Badstun av hr Emil Zorn

En intim studio från damavdelningen i ett badhus, dit konstnären å något sätt vunnit inträde, visande ingenting mindre än en livslevande dam, stående fullständigt naturfärgad, med baksidan fram, i djupaste adamskostym — ett pikant snapshot. — Det har från vissa håll anmärkts, det hr Zorns damer, ofta s. k. morkullor, skulle vara väl mycket chocking (korpulenta), en uppfattning som åtminstone i detta fall icke torde hålla streck. Skulle nog fasthellre de allra flesta i ett liknande predikat, d. v. s. bastubad, med sina kanske uppåt 150 celsiers hetta, ha vidgat ut sig lika mycket.

Tavlan synes sålunda väl försvara sin ram; om man också kunde tycka, det damen kanske egentligen varit väl så klädd i baddräkt. — Chicka sådana äro i förbigående sagt nu inkomna i Waruhuset, liksom badbyxor för herrar och ynglingabyxor, jämte handdukar i frotté och olika tvålar, och rekommenderas till det bästa.

En skål i Idun

Från badstugan förflyttar oss samme hr Zorn till k. huvudstadstidningen Iduns redaktionslokal, där den fryntlige hr redaktören, »Damernas egen», ganska fyllig även han, ehuru naturligtvis fullt påklädd, träder oss till mötes med ett stort glas grogg i handen och en havanna (cigarr).

En gemytlig gengrebild från flydda, oransonerade tider, den man icke gärna lämnar utan ett litet styng och en undran om ej människorna, inklusive pressens, egentligen voro lyckligare förr.

Särskilt själva groggen är utomordentligt fångad, men även cigarren; man riktigt ser den fylliga aromen (röken).

Strömkarlen av hr Ragnar Josephson

Ett representativt ex. å naket-måleri å svärsidan. — I en å, eller rättare ett stenigt vattenfall, sitter en herre, helt och hållet avklädd till nack, och spelar violin. Vattnet plaskar och duschar, spolar honom rakt i ansiktet och över hela bålen, så han riktigt tyckes hissna, samt fyller väl småningom även fiolen, men är det bara att spela på, det, tills aquarellen (vattentavlan) blir färdig, såsom avtalats.

En dylik »näck» (d. v. s. modell till en sådan), har dock givetvis ganska väl betalt, vida mer naturligtvis än om han fått sitta påklädd i en soffa och spela, föreställande något annat, eller än t. ex. den spelande herrn å hr Edelstedts tavla, men hade ju hr E. å andra sidan i stället två modeller, varför det hela törhända kommer å ett ut.

Nattligt uppträde i apoteksluckan

Hickare trakasserar hr apotekaren

Ett ganska ruskigt inslag i vår stads nattliv, med rätta ju eljes berömt för sin prägel av så gott som obefintlighet, har sedan tidigt å söndagsmorgonen låtit åtskilligt tala om sig, särdeles familjer emellan, som ha sina våningar i närheten av skådeplatsen, hr apotekare Clossmeyers lucka, och ägt möjlighet att genom fönsterna följa med utvecklingen.

Ungefär kl. 1,10 å morgonsidan kom en helt obekant främpling — vi vilja kalla honom hr X från Y. — under starka paroxysmer (hickningar) gående Storgatan upp mot Apoteket och ställde sig att häftigt draga i nattsträngen. Hade han, enligt vad vi gjort oss underfundiga om, dessförinnan å Stadshôtellet rätt grundligt superat om, därunder han drabbats av hickanfallet, en sannskyldig kallops, den där varit så envis och trotsat så pass många försöksmedel från hela den servila personalens sida, det hr källarmästare Pettersson vid låsdags funnit sig tvingad råda honom att bäst som sist söka sig in å apotek, för erhållande av ett verkligt profylaxativ.

Knappt hade han emellertid hunnit ringa mer än 3—4 gånger, förrän, just som hr apotekaren gjorde sin utsträckning genom luckan och rätt förklarligt upprörd sporde, vad som stode för livet, hickanfallet tycktes försvunnet genom ett trollslag, och sökte främlingen med diverse bugningar och krumbukter antyda, att ej gjordes några medikamenter behov.

För några dylika upplysningar har en leg. apoteksinnehavare dock givetvis ej hals över huvud intagit nattluckan, och påpekade hr C., att då en sådan blir förryckt i sin sömn, den enklaste kutym (hövlighet) plägar påbjuda, det åtminstone en eller annan rekvisita göres, varpå den vederbörande efter åtskilligt betänkande hit och dit hade småsintheten beställa en blott flaska zeltersvatten, jämte glas.

Men härmed ej nog. Var han — då just som han å stående fot mundigat in det begärda, paroxysmerna å ett eller annat sätt hördes återvända, och nu ytterligen häftigt och ekande — nog oförsynt att rent brusa upp emot hr apotekaren personligen i diverse avbrutna pieteter, delvis hörbara vida omkring, varpå han efter vederbörlig likvidation hördes fortsätta gatan ned för att dö bort åt Hjohållet till.

Det hela gjorde i natten ett ganska bizarrt (kusligt) intryck, säga en mängd öronvittnen, vilket just ej minskades av att under fridstörarens ordbyte med hr apotekaren denne småningom själv hördes smittad av s. k. idéosynkrasi (samma slags hicka) och ej fullt så kraftigt, man skullat önska, förmådde hävda sin mening, innan gynnaren skuddat av och klockan slagit närmare två.

Dylika hrr nattfladdrare äro eljes enbart till för att hållas kort, de må komma från Skövde eller Hjo; varmed ingalunda vare något sagt om den ena eller andra stadens lojalare element, lika litet som om Falköping-Rantens.

Egendomliga läkaremetoder

Couésystemet skördar beklagligt offer i Grönköping

Knappt har vårt samhälle nåtts av ryktet om att en fransysk hr medicine läkare uppfunnit ett slags Coué- eller kureringsmetod att bota sjuka genom att låta dem säga det de äro friska, förrän man tvingas att litet var sätta sig frågande, om icke här måste föreligga en ren paradox (omöjlighet), för att icke säga något värre.

Idén i fråga rönte härstädes en särdeles engtusiastisk anslutning av stadens parktant, frkn Gurli Pettersson, som, efter att broschyrgänges ha satt sig in i systemet, i onsdags kväll hade inbjudit till en talrikt besökt föreläsning i Röda Kvarn för att närmare belysa detsamma och påvisa dess välsignelser.

Salen var också till trängsel fylld, och fäste man sig å främsta bänken vid förutom hr borgmästaren, hela Grönköpings medicinska, kemikaliska och kirurga värld, alltifrån hr stadsläkare Salvén med doktorinna, hr apotekare Clossmeyer och hr bataljonsveterinär Åkerström med veterinärska till hr fältskär Klavander och hr kemikaliehandlare Berntsson, samtliga högst naturligt spända å vad komma skulle.

Det hela artade sig emellertid till en besvikelse, och en ganska pinsam sådan. Dagen förut eller å tisdagen hade frkn P. som bekant i S. parken lett den första kneippningen för året,

och, vått som där ännu är efter snösmältningen, troligen råkat vada sig en liten förkylning å halsen, varför hon å onsdagsmorgonen vaknat vid att hon kände sig en smula snuvig och hes. Hon hade, säges det, dock ej fäst någon närmare oro därvid, då alltsammans, som sagt, endast rörde sig om en liten katarr, den där säkert lätt vore avhjälpt med Couémetoden, utan helt lugnt stigit upp och satt sig framför spegeln att säga, det vore hon icke hes, under någon timme. Så småningom hade hon emellertid trott sig upptäcka det infektionen verkligen vore envisare än hon tänkt, och krävande mera energisk tillämpning av systemet, vadan hon ökat på takten och då och då strukit under med ett: visst icke! hela förmiddagen och delvis till meteronom, dock blott för att finna sig allt hesare och snuvigare och slutligen, fram mot tiden för aftonens föredrag, så fullständigt igentäppt, det hon nödgades formligen skrika för att få fram formeln. Ännu vid bestigandet av talarestolen gjorde frkn P. en metodisk ansats att komma ur sin belägenhet, men lyckades hon endast få fram en svag liten viskning, åtföljd av en bekräftande handgest; såg man henne därefter brista i tårar och med näsduken för munnen vackla nedför podiet.

Det hela gjorde ett ganska beklämmande intryck, och åtskildes man, sedan hr borgmästaren med några urbana ord givit uttryck åt de närvarandes beklagande och förstämning; frkn P. för att å hr dr Salvéns ordination intaga bädden.

Vi ha i anledning av det inträffade hänvänt oss till hr dr. S. för att höra hans mening om den egendomliga metoden. Hr S. förklarade, det det bjöde honom emot att vilja kasta skugga å en collega, ens en fransos och entengtevän, men ville han icke sticka under sin nu snart 40-åriga läkarstol det han personligen sutte ganska skeptisk.

— En möjlighet finnes ju, sade hr S., det det psykoanalytiska systemet kan äga ett visst värde för fullt friska personer — sålunda kan det givetvis icke direkt skada om vi ett par gånger om dagen, såsom vid sänggående och uppdays, säga oss det vi ha hälsan och må väl — icke ha någon t. ex. mässling,

Frkn Gurli Pettersson

Frkn Soph. Liljedotter

ingen gulsot, ingen magsyra i förening med halsbränna, ingen röd hund o. s. v. — ja, böra vi väl t. o. m. när vi börja känna oss opassliga utan risk kunna fortsätta därmed till dess läkare hunnit tillkallas, för att distrahera oss och giva oss till tåls tills han kommer, upptagen som han måhända är å flera andra håll och kommer så fort han kan, som han gör. Så snart som emellertid husläkaren ställt sin diagnos — låt oss säga å dubbelsidig pås-sjuka — och utskrivit sina ordinationer samt lovat vidare återkomma — då bort med systemet!, ja, förklarade dr S., ansåge han det som en ren förolämpning om, så fort han kommit utom dörren, patienten sätter sig till att säga, det han är frisk.

Summarum, slöt hr S., ansåge han det därför bäst att helt varna för metoden, om det också kanske vore en smula förhas-tat att, som frkn Pettersson, genast vilja blåsa upp en storm emot den och avlåta en massprotest till Paris.

Skandalös upplösning å första- majfirandet

Hr Peterzohn ställer till igen

Det väckte tiden före första maj ej så liten ond blod i sinne-
na, det f. förrädaren Peterzohn gick omkring i en mössa av nå-
gon sorts eldröd fantasityp med inskriptionen: Upp och ned,
med alltihop!, dymedelst uppjagande stämningen och gjutande
ökad olja å farhågorna för en 1:sta maj i omstörtningens tec-
ken; och drog det onekligen som ett moln av befrielse från sam-
hällets horisont, då Peterzohn å Valborgsdagen åter stod inför
de bräder, som föreställa skranket, därvid mössan av hr borgmä-
staren belades med kvarstad (fick stanna kvar) och P. för-
ständigades att anlägga normal huvudbonad, vilket han lovade.

Så mycket större blev därför upphetsningen, då hr P. tog
denna överenskommelse till en förevrängning för att senare å
kvällen, mitt under sången vid torgpumpen, plötsligt uppträda
i en fullständigt intendentisk hatt med hr borgmästaren (den
bekanta mellanformen mellan kub och storm), i vilken han tog
sig om möjligt än höggradigare anstötlig ut och förryckte hela
sången.

Men blev det värre. Första maj drogo som vanligt skarorna
ut till gärdet i S. parken, de mera sansade för att lystra till hr
borgmästarens sedvanliga tal i de samhällsbevarande färgernas
anda, oroselementerna åter (ynglingen Ruda, hr körare Lund-

blad och övriga) för att fylka upp sig kring den Peterzohnska röda trälådan.

Döm emellertid om vändningen av det hela, då hr borgmästaren, som under vägen ut, på grund av värmen samt i och för en tillstötande heshet, kommit att något gå in å fru Eriksons ölkafé, där även hans gamle vedersakare hr P. satt bänkad med sina kumpanjoner, vid ankomsten till parken och bestigandet av talarstolen befanns av misstag ha fått med sig P:s hatt och nu stod där utan tal. Och detta samtidigt som P. helt frankt svingar upp sig å sin låda mitt emot och, alldeles som om ingenting hänt, lyfter av sig hr borgmästarens hatt samt å det mest infernalska, utan att göra en min, läser upp hans tal ur denna, helt och hållet, med »fram till samling å det beståendes grundbasis» och »bort med allt, som splittrar och klyver oss», ja, icke ens backande för »den Peterzohnska samhällsröten», den han tvärtom å det fräckaste underströk genom att formligen ropa, och knäa på orden.

Det hela gjorde ett det mest otillständiga intryck och utlöste spontant en ström av fyn, usch, hut å sig, P., o. s. v., vilka han dock hade oförsyntheten att, med en armgest, bugande s. k. returnera över till hr borgmästaren, allt under den rabulistiska fallangens hejarop.

Att hr borgmästaren härav blev rätt höggradigt bragd ur koncepterna, och tigande kvarstod med hr P:s hatt, är mer än naturligt, och måste det betraktas som ren tur det i densamma ej fanns något att läsa, undantagandes fabriksnamnet, då i annat fall det allmänna kaoset ju mycket väl kunnat sluta med katastrof. Som det nu var, lyckades dessbättre hr polis Bergström med tillhjälp av p.-hund Karolina och hr nya brandchefen Lundstedt småningom att lugna skarorna och att, sedan hr Peterzohn och hr borgmästaren utväxlat hattar, skingra var och en hem till sitt.

Sportsbragd som talar

Grönköpings äldsta å vådlig rulltur räddar både sig och stolen

Knappt har man hunnit glömma, hursom hr stadsdoktor Salvén genom att å sin tid försumma skruva åt bromsen rusade hela Storgatsbacken utföre och ned i ån, förrän Jobsryktet vet måla, det frkn Sophie Liljedotter nu å fredagskvällen hängt å ett nästan enahanda hår i sin rullstol utför Gökmassivet och endast genom ett under av rådighet och vigör sluppit oskadliggjord ifrån.

I solnedgången hade frkn L., såsom vanligt någon gång fram å sensommaren sedan den nya turistleden uppför berget kommit till, låtit sig upprullas av fru änkefru Pilzén för att taga staden i panorama och se, huruvida den förändrat sig något sedan sist, och hade fru P. vederbörligen satt stolen tillrätta å hjässan samt å den gamlas önskan att för en stund bliva lämnad i enrum med sina tankar dragit sig något avsides inåt buskarna, för att plocka enbärsbär.

Döm, säga några vid foten av massivet stående åskådare, om det oerhörda, då ettuttre — hade tydligen någon sten råkat lossna framför hjulen — frkn L. syntes släppa sitt säte å krönet och börja rulla utför bergväggen, hoppande högt i guppen. Såg det, förklara de, hart förlamande ut, och måste de ett ögonblick rent spasmodiskt vända sig bort att blunda.

Så mycket fullständigare vart deras överraskning, då de vid

sin omvändelse hade befrielsen se frkn L., å egen hand urstigen, fotgänges komma springande utför stigen, vid sidan av rullstolen, den hon snart nog t. o. m. hann om och, just som den nere vid tullbron skulle till att med en öronbedövande kratsch kollidera mot packhusväggen, hann gripa i bakhandtaget och stoppa; varpå hon så helskadd som vem helst, om än naturligt nog en smula andtäppt, återtog sitt säte och med ett blott: Kör direkt hem! bad den närmast stående hr mag. Hagwald att skjuta sig, såsom han ock gärna gjorde.

Frkn L:s stora rådighet och förbluffande vitalitet — skall hon vid fru Pilzéns hemkomst hava helt vanligt setat och lagt sin kvällspatience å buffeten, och sågs hon å lördagsmorgonen t.o.m. rulla omkring och torga — har väckt samfäld beundran och många varma både lyckönskningar och blommor, dem den gamla damen dock å sitt nyktra sätt slagit bort, med att hon tycker det är att göra alltför mycket »omelette» av det hela — vida rörligare var hon förr, i gamlekungens dagar, både till att springa och att åka skridsko, och blev hon ävenlikes vida mindre andtäppt.

En fastlagssemla i halsen satte å själva pingstaftonen hr sotare Kling under en roddtur å Bergska sjön.

Hur ofta skola vi i våra spalter behöva påpeka vikten av att *tugga långsamt och väl, innan man sväljer*, och alldeles särskilt när man är ensam, såsom nu hr K., vilken för att få loss bullan måste ta till en toft och slå sig med i ryggen.

Semlan var utgången från fru Pilzéns bageri.

Ståtligt bevis å studieenergi

Hr Alfr. Vestlund absolverar mogenhetsexamen

Det har ju i flera år varit en rätt allmänt utbredd hemlighet det hr Alfr. Vestlund, vid sidan av sin dagliga gärning i Grönköpings Waruhus och sysslandet med sina poemer, om kvällarna bedrivit djupgående studier i olika discipliner (svårare ämnen), såväl aritmetiska som grammatikaliska, liksom i fädernas historia och den s. k. floran och pomonan (växt- och djurläran), dels på egen hand och dels under hr mag. Hagwalds ledning. Och har man ju häri merendels velat se ett utslag av en s. a. s. forskningsiver för dess egen skull eller m. a. o. av den hos rikare utrustningar i allmänhet vanliga känslan av att ju mera de lära, ju mera är det som återstår — en i förbigående sagt ju fysikalisk omöjlighet — men har, enligt vad som nu utsipprat och även av hr V. själv medgivits, detta härvidlag alls icke varit skälet utan har hr V. tvärtom för sin del varit tämligen färdig för länge sedan och endast bedrivit mera s. a. s. överlopsstudier, för att taga någon examen, vilket alltsedan han på sin tid började avlägga frierier med avseende å frkn Irma Sjökvist varit ett mycket livligt önskemål från hr borgmästarens sida.

Hr V. som då valde att inrikta sig å den s. k. realskoleexamen eller lilla studenten — detta på grund av överproduktionen i den stora — har nu, efter några månaders energisk slutrepetition av hela pensat, just i dagarna som det heter absolverat

(varit uppe i) examen vid Skövde h. manliga läroverk, och har han vid ett besök å redaktionen framlagt en del rön därifrån, som ställa hans bokliga arbete i ett synnerligen imponerande ljus och nära nog kommer en att välja termen vetenskaplig bragd.

Det skriftliga provet i matematik betecknade hr V. sålunda såsom relativt lätt, och avklarade han för sin del redan det första talet med ej mindre än *tre olika svar* genom användande av lika många räknesätt, dem han alla tre behärskar, men ringde det tyvärr just därefter ut för matematiken.

Även de tyska och engelska stilarna voro, sade hr V., om man blott tänkte sig för, avsevärt enklare än det ofta skrikes om, och hade han i sitt lexika funnit översättning för en hel del olika ord i texten. Vid det skriftliga provet å modersmålet däremot blev hr V. av en illvillig sidokamrat — efter vad han tror från Stenstorpstrakten — tillviskad en lång rad alldeles vilseledande och felaktiga uppgifter, vartill kom att han överfölls av nervösa magplågor, varför han råkade trassla in sig. Men skulle han icke desto mindre alldeles säkert nu ha erövrat den gråa mössan, om icke lärarna, de flesta betydligt yngre än han själv, ställt sig s. k. struntviktiga, tydligen besjälade av den vanliga Skövdeavunden gentemot allt som kommer från Grönköping.

Hr V. ville emellertid nu icke bråka därom i höst för sin gamla mors skull, utan ämnar han i stället till våren absolvera å annat håll, men kommer han givetvis till dess i alla fall att bära mössan, åtminstone till sport.

Vem breder ut den bästa smörgåsen?

Aktuell tävlan utlyst av Husmodersföreningen

Hur ofta har man icke inför ett dignande smörgåsbord å bjudning känt den frågan tränga sig på en: Ja, därest jag nu endast visste, hurudan smörgås jag skulle smörja mig? Kanske ha andra gäster övat påtryckning bakifrån, och har man så nödgats tillgripa ett pålägg fullständigt å måfå, det man sedan finner sig ha bort låta ligga, men är det då vanligen för sent att gå fram och byta om. Nå, vi ha säkerligen litet var å så sätt fått mer än en supé förstörd.

Med ogrumlad sympati har man därför i dagarna låtit sig ryktas, det Red. för vårt lands mest ledande lukullinariska (som har med god smak att göra) tidskrift, Husmodern, resolut ställt sig i bressen för att i detta avseende åstadkomma en rättelse till det bättre, d. v. s. en hastigare utbredning och ett fixare val bland det kallskurna, genom ett upprop till massutsmörjning och -insändning av olika belagda *tävlingssmörgåsar*, i och för ett fastslående en gång för alla och alla för en av vilken som är den bästa och vilken därefter och i vilken ordning man sedan bör välja.

Uppbådet har givetvis väckt en stark genklang i tusende svenska kök och kokvrår, och lära enligt flerstämmigt förljudande från Skövde redan en del uppgående bantåg utsprida en omisskännelig doft av ost och kallskuret samt böckling.

Också härifrån Grönköping hade man nog ganska allmänt

tänkt sig en sändning representativa smörgåsar, busledes via om Skövde, men kommo de dessvärre att stranda på en inom härvarande Husmodersförening utbruten farhåga nämligen, visst icke det vi ej skulle få se dem åter — såväl frkn Liljedotter som andras porträtter till den husmoderliga dagskrönikan hava alltid å det promptaste returnerats tillbaka — men väl det de under bustransporten skulle råka i sådan skakning och hoppning, att de törhända framkomme utan pålägg eller med i varje fall så omkastat dylikt, att, såsom fru borgmästarinnan framhöll, kanske mycket enkla personers smörgåsar ginge och toge pris å de amplare påbreddas bekostnad, etc. i samma genre.

Med hänsyn därtill och då busen ju därjämte f. n. ligger helt och hållet nere i och för fastslående av taket, har Husmodersföreningen i stället själv satt sig i elden för en smörgåstävling å rent samhällelig grund, till vilken sålunda alla och eho, som därtill äro hugade, äga att utsmörja sig var och en sin smörgås och med samma i föreningens lokal, fru Erikssons konditori, det inre stoppade rummet, inkomma *lördag före kl. 12 middag*, gammal tid, då tävlingens verkställande *smakråd* — fru borgmästarinnan, frkn Sophie Liljedotter och hr Alfr. Vestlund — skrider till avprovning och prisutdelning.

Såsom priser äro uppställda:

1. (A.): för bästa mjuka smörgås med blandat pålägg — 5: — kr.

2. (B): för bästa d:o med en sorts beläggning — 2: 50 kr.

3. (C): för smörgås å hårdknäckt bröd med ost — hr Vestlunds dikter i Urval, med självskrivnen dedikation.

Tröstpris: för annan smörgås, ej fullt så lycklig men med tydliga spår av anlag och ambition — 1 styck prima smörknivar.

Enligt avtal kommer Veckobladet dessutom att i ortspressen införa 1:sta pristagarens porträtt med en — såsom i andra ledande pressrör — kring huvudet anbragd ljusring, varjämte själva smörgåsen skall inflyta i förstorat faximile.

P. S. Pinsam skism förrycker tävlingen

Grönköping lördag.

Hur ofta har man icke, ställd inför den mest lovande kultur-företeelse, blivit ett sorgligt vittne till, att alltsammans plötsligt glidit å sned. Så även denna smörgåstävling, som, startad kan man väl säga under de allra bästa subsidier, icke förty kom att utmynna i rena sanden, och detta å ett sätt, som dessvärre närmar sig en lukullinarisk skandal.

Redan arla från kl. 9 hade fru borgmästarinnan själv å det personligaste stått i med att, biträdd av hr Vestlund, mottaga tävlare och sortera dessas smörgåsar å brickor, och var, då frkn Liljedotter kl. 12 glad och nykter som vanligt anlände i sin rullstol, lokalen nära nog till trängsel fylld med folk från så gott som samtliga stadens håll och kanter, eller ett fyrtiotal olika personer, som alla med en mun mönstrade sina och varandras smörgåsar, där de dekorativt lågo utbredda i solskenet sida vid sida, *alltifrån* fru borgmästarinnans egen rikt belagda nio sorters, varibland lax och äkta gåsleverpastej, en sannskyldig kulle; frkn Gurli Petterssons artistiska fantasi av grönfärgat smör och finhackad äggula samt däröver korslagda skärtfärgade räkstjärtar; fru postmästarinnan Brunanders storartade franska parisersmörgås, m. fl., m. fl. *och till* mera enkla kompositioner, såsom fru änkefru Pilzéns (limpsmörgås med kalvsylta), fru sotarmästare Klings (svartbröd med mesost) etc., *vertill* kommo en del utan egentligt kallskuret pålagda, ifrån personer, som i den allmänna rusningen efter dylikt ej kommit över något.

Så långt var nu allt gott och väl, och lät fru borgmästarinnan klubban falla med kraft, varpå prisnämnden skred till avsmakningen, därvid den helt naturligt, för ordningens skull, började med de mera honoratoria smörgåsarna, som avspisades under bästa stämning.

Då emellertid allteftersom den smakliga prövningen fortskred

och man närmade sig de mera s. a. s. slätstrukna alstren, prisnämnden begynte bliva mätt och Grönköpings äldsta anmälde en tilltagande opasslighet samt hävdade det bedömningen måtte betraktas som slutförd, utbröt bland målsmännen för det kvarvarande smörgåspartiet en ganska kompakt (dov) förstämning, vilken plötsligt tog sig luft i att fru änkefru P. rent demonstrativt grep sin med sylta ålagda smörgås och, kanske något obehärskat, framslungade den i riktning mot frkn L., som, med den livliga naturell hon alltjämt har i behållning, ej var sen att kvittera med ungefärligen samma mynt, eller en knäckebröds-smörgås; varefter den ena smörgåsen s. a. s. gav den andra.

Förgäves sökte fru borgmästarinnan och hr V. tråda blidkande emellan — grep konflikten endast omkring sig, och underblåstes den ytterligare av att plötsligt hr f. förrädaren Peterzohn stod i dörren med sitt vanliga hänleende och ett cyniskt: Här tävlas.

Snart var luften full av sig åt alla håll korsande kallskuret, medan väggarna fingo den ena beklämmande klicken efter den andra å tapeten, där de ännu i pressläggningen delvis kvarsitta; och är det icke lätt att skapa sig en uppfattning om huruledes det hela egentligen skulle ha slutat, därest icke småningom smörgåsarna gjort det och man stått där med blotta smulor.

Men härmed nog. Bäst att breda diskretionens (finkänslighetens) slöja över det hela. Och återstår nu blott, då tävlingen icke lär skola komma att härstädes upprepas, att tillönska tvillingtävlingen i k. huvudstaden en lyckligare utgång och en mera normativ (som man har att rätta sig efter) lösning av det beaktansvärda problemet.

Rättelse.

Sedan smörgåstävlingen redan föreligger färdigtryckt, ha vi tyvärr råkat upptäcka ett tryckfel, i det att frkn Liljedotter beklagligtvis uppgivits ha kommit *nykter* till tävlingen, vilket ingalunda var vår mening. Vad vi ville ha sagt var endast, det hon var *nyter*.

Vid mortel och mospress¹

Av Mårten den Gamle

Julen, midvinterfesten, är längesedan förbi med sitt skinkhuvud och sina wurstar, sina syltor och kroppkakor samt det så läckra blotandet i grytan, ett arv från hedenhös; ja, ligger även fastlagssemlan, guldgul och doftande, bakom oss för i år, och stå vi redan mitt uppe i äggen.

Ägget har inom alla nationer och folksköt gammal god klang. Och sannerligen ej att undra däruppå. Förundransvärt är, om man ser å ett litet ägg, huru litet det ser ut och kännes i handen, och dock — vad rymmer det icke, om vi sönderslå det!

Många bland oss, särskilt innehavare av ett större flertal höns, som värpa högt, synas dock näppeligen ha fått upp ögonen mer än halvvägs för äggens sanna njutningsvärde. Nedskrivaren av dessa rader har mer än en gång med beklämning stått vittne

---

¹ Under denna rubrik har en i hela vårt samhälle erkänd gastrolog och finkännare urbant fäst ut sig att emellanåt vid tiden för de stora helgerna samt när så eljes kan prövas skäligen, såsom inför stundande societetsbjudningar etc., lägga fram en del lukulliska meditationer och receptata, samlade under en lång och å erfarenheter rik ämbetsmannabana. Början göres i dag med

Några läckra äggrätter

vilka egentligen skulle flutit in till påsk men, å grund av ämbetets vägnar, blivit något fördröjda. Ägg är ju emellertid något, som ständigt spisas och värpes, och torde rätterna ju nu i stället bliva så mycket välkomnare till pingst.

till, hurusom det ödslats med ägg, huru det t. ex. kunnat slagits bort hela vitan, stekts vidbränt, ja, offrats ägg å i sig själva fullständigt onjutbara maträtter, andra osmakligheter att förtiga — jag tänker då närmast å det i vissa kretsar förekommande vispandet av gulor till förtäring utan sprit.

Dylikt ofog kan ej nog stämplas. Ägget är en gåva, som vi böra sätta högt.

Ägg à la Columbi

Ett tjog ägg tvättas, skrapas och kokas, i friskt, nypumpat vatten över jämn låga i 7—8 min., inbäras och kringdelas. Varje spisande fattar därpå de sina i handen och knackar dem, ej alltför hårt, i bordskivan, varpå de få stå och något avryka runt tallriken. Om en stund skrides till avplockning av skalen, vilka läggas avsido, medan själva äggen, glansiga och retande, uppläggas å tallriken.

Följer härefter själva mosningen. Bäst sker denna med en gaffel, som vi med ena handen föra genom äggen, till en början långsamt och försiktigt, småningom hastigare, under det vi med andra handen ömsomvis lätt saltar över det hela, öms. låta en och annan klick gott smör falla.

Moset är nu färdigt att spisas, bliver det dock bättre, ju längre det finfördelas och man förmår vänta. Kan man få det därhän, det alltsammans blir till ett mjukt cremeliknande likasom lödder, ja, då hava vi uppnått en rätt, den där, med lämpliga avecer, kan betecknas såsom något av det mest smakfulla, som står att av ägg tillreda, och skattar jag det personligen till ytterlighet högt.

Stjärnöga

Vi avhugga med en skarp kniv ett ä. å mitten, så att vi erhålla en halva i vardera handen. Mellan dessa bollas gulan hit och tillbaka, tills vitan avrunnit, i en förut framsatt mugg eller

annat kärl, att nyttjas i nästföljande rätt. Den förra uppstjälpa vi varsamt å en assiett, därvid vi söka få den så mycket som möjligt i mitten och att likna en ögonglob. Garneras med finhackad delikatessansjovis och därutanför en rödlök, likaledes hackad, så att vi få intrycket av en iris. Synnerligen prisvärt mos att under namn av Stjärnöga utsmörjas å smörgås, och det jag funnit ännu läckrare genom att kring löken lägga en krets riven ost samt därutanför en rundel potatismos, omgiven av färsk spenat och möjligen ännu ett varv ansjovis: det hela något hart enkelt oemotståndligt, det jag — till hugfästandet av en kär anförvant, som mer än en gång varit mig behjälplig med tillagningen — plägar benämna »Œuil à la Irma».

Brylépudding

Slutligen en efterrätt, den där ej nog kraftigt kan rekommenderas å söndagar och eljes då vi vilja slå på sött.

Låt oss koka samman 4 kkp. prima gräde med 3 rågade msk. strösocker och en god stång vanille! Sedan kastrullen avdragits, nedröra vi $\frac{1}{2}$ duss. uppvispade ä. samt ihålla 3:mne hårt piskade vitor och slå det hela i en omsorgsf. knäckglaserad form. Brylén sättes i vattenbad och får stå i svag ugnsvärme.

Häremot sökte Brylén göra gällande, det Rätten missuppfattat målet. Hade han aldrig instämt Badhusdirektionen å grund av själva förolyckandet med karet, utan alldenstund saken utlämnats till offentligheten och pressen, varigenom han vållats psykisk sveda och värk.

Uppskov till 6 maj.

P.S. Just i allra sista pressläggningsögonblicket ha vi beklagligtvis gjort en upptäckt, det hr borgmästaren å något sätt råkat bland de maträttsliga papperen få med ett, som synes avse något annat. Vi anhålla om våra läsares överseende till nästa recept, då vi hoppas hava hunnit få misstaget rättat.

Världsspråk i Grönköpings skola

För var och en som klappar varmt för freden — och vem gör icke det, när man tänker tillbaka å allt elände, som följde med brödkorten och det myckna köståendet — är det förvisso en hugnelse att erfara, hurusom det litet varstädes börjar yrkas å det folket äntligen må lär sig förstå varandras psykosier och räcka varandra hjärtat som bröder, m. a. o. lära sig ett världsspråk, så att något dylikt ej vidare behöver upprepas.

Särskilt glädjande är, det fredsspråksidéen börjat vinna fast fotsteg i vårt lands ungdomsskolor, såväl k. huvudstadens som annorstädes hän, där de gamla s. k. dödande språken, latin, tyska, engelska, portugisiska och allt vad de heta, mer än länge suttit i högsätet, till ringa nytta och utan att nämnvärt bekovra någon egentlig fredlighet, ens lärjungarna sinsemellan, oftare då både fusk- och stridigheter; och synes omläggningen båda gott. Ja, säges det mångenstädes vara rent uppbyggande att å rasterna se de unga små helt vänskapligt hand i hand gå och världsspråka om huru angenämt detsamma är, och, om man över staketet ställer till dem frågan, vad de männe skulle säga om ett krig, höra dem svara ett no, no, eller visst icke! så gott som i korus.

Även i Grönköpings skola hava under det nu tilländalupna läsåret en del världsspråksexperimenter anstälts av hr mag. Hagwald, enligt vad man vid examen kunnat bilda sig ett resultat om icke utan framgång.

Hr H. hade till en början varit något tveksam om vilket världsspråk han i undervisningen borde gynna, då det nämligen hittills lancerats trenne, var för sig olika: esperanto, idoan och hr professor Wolapyks, kring vilka striden står tämligen het och mellan vilka t. o. m. Nationernas Fredsförbund tyckes stå i valet och kvalet beträffande sina förhandlingar, men hade hr H., resolut som alltid när det gäller kulturinsatser och barnens fromma, ej varit böjd att vänta å fejdens utgång utan hellre satt sig att å lediga stunder, såsom skurdagar samt skriv-, räk- och välläsningstimmar, utarbete ett fjärde system, något byggt å samtliga tre, och, säger han, tillvaratagande det bästa i dem alla, å samma gång det är något helt för sig.

Det nya språket, som han å grund av dess ovanliga klarfattlighet velat kalla Transpiranto, har han, undan för undan som glosorna runnit på honom, inplantat hos de unga under hembygdsundervisningen, vanligen med något manande ord om freden; och var det med ganska mycken beundran man under examen kunde anteckna ett flertal av hr H. inpassade provexemplis, de där genomgående syntes av barnen väl förstås — om man undantager någon enstaka elev — såsom blott för att anföra: *Stativoli!* (stå upp!), *Stussite!* (sitt ned!), *Nek tischla kaj taschla pulpetoka larmi!* (Tyst!) eller *Rettika!* (Ja, ungefär så hava vi lärt oss) resp. *Multiplifalsarium!* (Nej, huru räknade du där, min vän?), prestationer de där t. o. m. åtvunno sig den eljes försvarsvänlige hr skolrådsordföranden, hr kyrkoherde Paulssons, erkänsla och en nog så ampel sluteloge, det de överskyldde åtskilliga andra brister.

Kumlet nåddes emellertid då hr Hagwald, nedslagen vid orgeln, å klingande transpiranto intonerade Vårt Land, det barnen såväl som hr kyrkoherden och samtliga målmän stående avsjöngo

Hr Mag. Ludv. Hagwald

Hr nya Brandchefen Arv. Lundstedt

efter en å svarta tavlan pryddigt textad förskrift i de fosterländska kritorna, till vilken hr H. erhållit hr Alfr. Vestlunds poetiska biverkan och den där löd:

*Va paj, va paj, va farsipaj,
falsette glossan kar!
Nek hivas alpan celestaj,
nek firas kjusan, diskas kaj,
amandalundo kvam Polar,
kvam fadripajan var.*

Sången gjorde ett mäktigt brusande intryck, och såg man flera än hr H. söka efter näsduken.

Parentetiskt må här erinras om det han och hr Vestlund jämväl varit betänkliga å att såsom till hr Wilhelm v. Heidenstams nyligen timade 70-årsjubileum sända honom en lyxtegrafisk översättning av sången *Svejsa, Svejsa, Svejsa, Svejsa, farsipaj!* såsom ett erkännande av hans diktning och närmast läroboken *Svenskarna* och deras underbara hövdingar, men kom det att stranda tillbaka å fru telefonist Zelinda Erikssons avrådan, med hänsyn till taxan, vadan de i stället å kvällen avsjöngo den under sången vid torgpumpen.

Hr Hagwald, som så hastigt och egentligen mot sin vilja, blygsinnad som han är, kommit att bliva ett av namnen för dagen, är naturligt nog ej litet förhoppningsfull, liksom sin moder fru Alfrida Hansson, även hon gammal varmhjärtad fredskvinna, och ligger han f. n. just under utformulering av ett skripta till k. Ecclesiastiköverstyrelsen, med hemställning om statsbidrag till tjänstledighet samt tryckning av läro- och glosalexika för en skolastisk massspridning, en begärelse man tors förvänta ej skall besvaras ohörd, personlig kusin som han är med en f.d. exerciskamrat till hr excellensen eckl. minist., experten å läroboksstatsanslagsbevillningar.

Då det tyckes såsom intresset redan vore ganska påfallande och litet var ville lära sig transpirera, har hr H. bett oss med-

dela, det han jämväl igångsatt en smula undervisning pr korrespondens, vadan de som äga något att översätta, ej alltför långt, kunna insända det, jämte, om så tyckes, ett par, tre kronor till omkostnaden, då han gärna skall omtolka det, så fullständigt som möjligt.

KANTA STUDJOSI

(Svenska studentsången å transpiranto)

*Under A. Vestlunds benägna överseende transpirerad och
vördsamt tillägnad Juvenalorden, Upsala, av*

Ludv. Hagwald

Kantom studjosi ekstrabon sjur!
Lassom galeja in spring juvenar,
nock funkar kordan kum san' bravur,
kaj futura blondina üst var.
Nolla furii
in va psykosan sit,
esperan v'ami,
promissan va kredit,
kum voj knopa bandage
in plantage,
kvo dulkissan diploma florit,
kvo dulkissan diploma florit.
Hojlah!

Hr Peterzohn och barnavården

Familjär skandal med ryska smällare och nyspulver

Bekymrat givakt från br Hagwald

Om överhuvud taget å något håll ett uppväxande släkte förtjänat högsta vitsord med avseende å skick och fasong såväl som moralisk hälsa, så lär det väl hitintills ha varit härstädes, torde man, skryt förutan, få leta efter den barnpsykolog, som vid en jämförelse mellan detsamma och låt oss säga de unga i exempelvis Skövde och Hjo icke nödgats med eller mot sin vilja sätta de våra framföre, under beteckningen med nöje godkända.

Nå, hörer detta icke hit, och vare oss fjärran att söka bereda våra grannar någon skugga, var vad vi ville i stället att påpeka en faktor som härstädes torde få anses förklara det goda resultatet.

Känt är, och minnes vi litet var från tiden för vår egen uppfostran, det vi under dessa år ägde en egendomlig, senare vanligen efter hand förflyktigad, resonans (skräck) för allt vad t. ex. sotaremästare heta, likasom för hundturken, Kajsa Varg, Hornpeter, Gubben Noach m. fl. den klassiska mytologiens fantomfigurer. (»Gör icke det, mitt barn, kommer då sotaremästaren», resp.: »Gör nu så, och kommer han icke!» eller: »Skall din far behöva ropa å Hornpeter?» och andra sentenser, kunna vi var och en komplettera dem vidare.)

Här i Grönköping torde dessa vidunderligheter numera dessbättre höra till det förgångnas skuggvärld. Äga vi här, sedan snart ett par generationer, en skräckfigur, som bildligt och sorgligt talat förkroppsligar dem allesamman och går omkring livslevande å kött och ben — vi syfta å hr Peterzohn, f. d. förärdaren och stadens olycka par renommé. Få torde de barn vara, som vid ett föräldrarnas bekymrade: »Ja, blir oss då ingen annan råd än att Peterzohn eftersändes», ja, ett blott dämpat: »Vem är det som klampar i trappan?» icke hittills med en rysning lagt band å sitt gnällande och villigt gjort eller ätit upp vad de skulle — har här, å hr P., i sanning det stävet besannats, det ingen är så i botten usel, det man ej kan peka å honom till en avskräckande varning.

Dock, barn äro barn, och hava i enlighet med gamle Petalozzi barnsliga tankar, m. a. o. göra sig stundom sina reflexioner själva, och har det inom vissa familjer, även välaktade, rentav kunnat inträffa det de små kommit med invändningar sådana som det P. sutte inne, det han icke visat sig tillförne vid liknande olydaktigheter o. s. v., likasom skulle även han efter hand ha mistat något av sin realism och trubbats av till overklighet.

Man kan fördenskill ej beteckna det som vare sig egendomligt eller ologiskt, det å sista tiden en och annan familj i omtanke om barnens bästa möjliga vänt sig till hr P. själv med en anmodan det han vid tillfälle ville göra ett personligt besök och visa sig för dem, rent empirisk (osminkad) sådan han är, ett prospekt han fräckt nog hade förställningen lojalt acceptuera, mot ett vederlag av ett par kr. gången »i och för omkostnader» — allt dock allenast för att med första bästa komma att giva ett nytt kardinalbelägg å sin gamla ruskiga kaliber.

Hade han nämligen knappt gjort sitt avlägg å en fyra fem håll, därvid han, efter att till barnens nog så oväntade förfäran å kvällen hava bultat på med stentorsnävar och ett: »Nu kommer jag!», hoppat in i rummen och beskrivit sina hemska krumpsprång samt hukningar, alltför ökända från sprutmönst-

ringarna, kort sagt betett sig så spök- och mefistofelaktigt som möjligt, samt hastigt åter försvunnit, förrän flera barn, långt ifrån att visa sig ha tagit lärdom samt varna sina kamrater, tvärtom begynte fråga, när han komme tillbaka, och visade det sig vid en närmare känning å deras pulsar, det han å det oerhördaste medfört och vid försvinnandet smuslat till dem, det ena en karamell, det andra en polskagris, en lakritsschaplin eller s. k. slickklubba, av barnen obetänksamt stuckna under kud-darna — med ett ord lagt s. a. s. berätt krokben för icke blott sig själv men hela saken.

Ja, ej nog därmed — råkade härförleden å Grönköpings Barnavärn barnet Algot mitt under ett hr kyrkoherde Paulssons inspektionsbesök försläppa en s. k. rysk smällare under kaffebordet, den han småningom tillstod sig hava mottagit av hr P., och sägas näppeligen heller tu tvivel råda om att jämväl ett vid hr häradshövding Beaumarés släktmöte utbrutet allmänt nysande i förening med onaturlig klåda över hela släkten, oavsett barnen Roys och Irènes bortförklaringar, ägde sin beklämmande rot i något konstlat ströpuder ur samma grumliga ficka.

Det hela är, såsom vår framstående barnavårdsman, hr mag. Hagwald, poingterar, nått uppåt så nedslående det vara kan, och, säger han, frågar man sig med ångest hurudan elevmateria vår skola väl efter detta skall få mottaga. När ett barn redan som smått förlorat all känsla av respekt, d. ä. all sin naturliga fruktan för den eller det som komma kan, huru, vill någon mena, skall under dylika konjunktioner en lärare kunna göra sig respekterad eller förmå uppehålla någon lärostol, måste alltsammans obevekligen falla till marken.

Såsom enda nu möjliga återvändsgränd, framhöll hr Hagwald, skulle han dels till alla föräldrar och målsmänniskor vilja rikta ett kategoriskt imperativ (bemärk): »Nämn icke vidare namnet Peterzohn i barnens närvaro och släpp över huvud taget icke ut dem, då P. höres eller synes!», dels än en gång vilja tillropa hrr skolrådsledamöter sitt gamla preterea celsius (behov) av en biträdande lärarkraft, i form av en yngre, obruten extra-

ordinarie, samt ty åtföljande arbetsfördelning. (Skulle enligt denna hr Hagwald helt komma att få ägna sig åt humaniora, eller undervisning i gotto, medan den nyvordne bleve ålagd disciplinen, enkannerligen sånglektionerna samt kem.- och fysikens experimenter jämte S. parkexekutionerna.)

Så långt hr Hagwald i den bedrövligen historien, och har man nu att avvakta om skolrådet förmår intaga någon position. Huru som helst — kvarstår emellertid rubriken skandal, ehuru man vänder den, m. a. o. tillhör det inträffade det man helst ville slippa tänka på och snarast möjligt söka sänka i glömska.

FAMILJ OCH SOCIETET:

Skålade med värdinnan

gjorde härförleden vid en middagsdine å Rådhuset en person X. å det pinsammaste.

Ville man gärna tro, det dylikt i vår tid hörde till de s. k. fablerna (omöjligheterna) eller åtminstone ej kunde inträffa annat än i något veritabelt Krokinkel, fjärran från allt.

Stämningen vart också för återstoden av måltiden åtskilligt betryckt, och blev det hela naturligtvis icke mycket bättre genom att vederbörande nog så konfunderad (röd i ansiktet) framhöll, det han suttit fullkomligt i tankarna samt framförde sin ursäkt och bad att få taga tillbaka, desperat nog med en ny skål.

Det behöver väl näppeligen påpekas, det gästen ifråga — den där säkerligen ej så snart torde få hedern att ånyo läppja å Rådhusets pärlande Viella Franka — ingalunda var någon Grönköpingsbo utan en helt tillfällig resenär, från ett visst grannsamhälle, samt icke det ringaste lierad (släkt) med herrskapet Sjökvist.

Brandsprutan ute för eldsvåda

Hotande tillbud släckt i sista stund

I förrgårs eftermiddag varskoddes brandkåren om att täta molnskyar utträngde från huset S. gränd 7, tillhörigt fru änkefru Pilzén, och var man, trots det budet kom fullständigt oväntat, inom mindre än en kvart, tjugu minuter, å platsen och i full gång med bespolning av hela frontespisen.

Försvårades emellertid arbetet i hög grad dels å grund av röken, dels genom att huset ej i förväg anfuktats av regn, och råkade småningom ångsprutan å det olyckligaste att gå varm, med påföljd det s. k. självantändning utbröt i densamma och hotande eldtungor uppslogo runt tunnan, högre ju mera man sprutade.

Stod för hr nya brandchefen Lundstedt slutligen klart, det enda möjligheten vore att söka begränsa släckningsarbetet till sprutan, och lyckades man genom att sticka slangen i tunnan och sätta högsta fyr efter hand bliva herre över densamma.

Hon var emellertid då ganska illa ramponerad (svedd) samt läck, och torde det, enligt vad vi inhämtat, dröja veckor innan man härnäst kan tänka å någon eldsvåda.

En säregen lycka i olyckan var att, efter vad som senare visade sig, röken från fru Pilzéns ej härrörde från någon röd hanne, dessbättre, utan från vidbränt kokosflott, och snart nog kunde förskingras genom korsdrag.

En dråpelig vits

formade härom kvällen vår oförbrännelige hr postmästare återigen till, då en i trakten vida känd godsägare — låt oss kalla honom hr B-n — var inne å kontoret för att ordna med sitt postgiro. Hr patron B-l-n sade sig ända sedan slaktmånaden förgäves ha väntat å avisering (hälsning) om någon insats, aldrig så liten å detsamma, och var rätt, som man säger, amper.

Ganska mycket folk rådde å kontoret, och motsåg man icke utan spänning hr postmästarens svar, om han skulle vara i stånd att skämta till något eller manne endast svara helt torrt i enlighet med reglementet — tycker man ju, det det näppeligen skulle finnas något lustigt att säga om en sak som giro.

Hr postmästaren var emellertid icke den där satt handfallen, utan reste han sig helt lugnt samt började gå några slag över golvet, i det han övertänkte, varpå han framkom till luckan och med en oefterhärmlig gest (puff) igenom densamma mot hr B-y-l-é-n, närmare bestämt i det kroppsparti man bär där fram, helt raljant brast ut i ett: Jojo, Din gamla girobuk!

Yttrandet blev signalen till en dånande skrattsalva, som, sedan man småningom kommit underfund med själva poingen — lustigheten att utan vidare kalla en personmage för buk — ökades än ytterligare och rent av ej ville sluta, förrän bära-
ren ifråga var utom dörren, då man äntligen kunde återgå till uträttandet av resp. ärenden, och under allmän överenskommelse om att ha varit med om en verkligt munter afton småningom åtskiljas var och en till sitt, medan hr postmästaren leende stängde kontoret.

ETT GLÄDJANDE BUDSKAP

till alla som känna sig tunga och dästa

Grönköpings hr Apotekare utsläpper fruktsalt Clossmarin

För dem som å sista tiden haft sina steg förbi Apoteket och något så litet haft öronen med sig, har det nogsamnt stått klart att, som man säger, något befunnit sig i görningen. Ingen hr apotekare har genom fönstret synts till, men har det i stället sorlat och brusat så desto mera, stundtals rent dånat, av allt att döma bortifrån stora hörnsåpet, bakom vars glasruta man då och då även tyckt sig skymta det hr Clossmeyerska huvudet och därifrån, om man gjort sig ärende in, han småningom mycket riktigt utkommit.

Åtskilliga gissningar hava varit i kretslopp om vad det kunde vara, vår hr apotekare så diskret hülle på att tillaga — lära en del tasslande tungor rent av velat göra insinant, det han skulle gått kräftsaisongen i förväg, något som ju faller på sin egen tarvlighet och i varje fall väl ej skulle brusat till den grad — men har man givetvis ej velat komma med några direkta frågor, alltid irriterande å ett apotek, evad som hålles på med, och gärna förryckande alltsammans.

Är emellertid nu dessbättre mystiken löst, i det att hr apotekaren å det mest uppseendeväckande och glädjande framträtt

med ett s. k. fruktsalt, det han i enrum laborerat samman och uttänkt namnet å, eller Clossmarin, härligast brusande hjälpmedel, till ett pris av endast 1 kr. 25 öre mot kontant likvid och att man visar det för sina vänner.

Saltet, vars sammansättning givetvis förblir den lycklige uppfinnarens sekret — t. o. m. fru apotekskan har, säger hon vid en interview, endast lyckats avvinna sin make några menande nickningar — men vilket lär skola vara något rent revolutionerande å digestionens (hälsans) område, har av hr stadsläkare Salvén gjorts till föremål för en serie belysande prover under Notarii Publii, hr polis Pauli Bergström, kontroll, och torde följande förtjäna anföras ur protokollet.

Försök 1 (Smakprov). Sattes ett anfuktat finger först i saltet, därefter mot tungan. — Intryck: sälta och å samma gång sötma, icke utan läskande syrlighet. Ingen som helst äcklande eller vämjelig eftersmak.

Försök 2 (Dunstprov). Ställdes ett antal med vatten fyllda dricksglas i rad, och hölldes i desamma — var sort för sig — 1 styck thésked av samtliga i handeln förekommande frukt-, limonad-, carlsbader-, emser- och övriga salter, jämte Clossmarin, varefter ett läskepapper fördes fram och åter över glaset. — Intryck: i de flesta glas intet som helst, i andra smärre till ytan uppstigande pärlor, snabbt förflygande och knappt fuktande läsket, ur Clossmaringlaset en fullständig kaskad, under häftigt brus översköljande papperet, handen samt nedre delen av rockärmen.

Försök 3 (Akustiskt brusprov). Insattes i skåpet samtliga glas i tur och ordning, vart och ett med 1 desertsked av resp. salt, och tillslöts för varje gång dörren. — Intryck: i de flesta fall fortfarande så gott som intet, i några få ett dämpat porl, vid Clossmarinet ett starkt brusande dån, nästan skakande dörren. Glaset efteråt tomt.

Försök 4 (Digestionsprov). Påfylldes glaset ånyo och inställdes, nu med något litet Clossmarin, ungefär så mycket som

går å en nagel, och insattes hr provisoriska bitrådet Jonell med uppdrag att tömma detsamma och förhålla sig opartisk. — Intryck: hörbar välgörenhet och tydlig lättnad. Intrycket senare bestärkt genom undertecknades egen muntliga prövning.

Grönköping ut supera

Tert. Salvén.

P. Bergström.

POLISNYTT:

Satte ett ben i halsen

i går middags gjorde polishund Karolina dessvärre ofrivilligt. K. hade någon stund inne å polisstationen lekt och raserat om med sina valpar, Moje, Fingal och Simpa, suttit och s. k. åkt för dem å golvet, under fryntligt morrande och förnöjt dem å det bästa, då hon plötsligt vid försök att utföra en tvär kastvändning med sätet och samtidigt skälla till, kom att å något sätt träda ena bakbenet i svalget och, mera instinktiv och spaningsdresserad än egentligen vig som hon numera är, ej förmådde få det ut.

Tyvär var hr Bergström ute och passerade, vadan tillbudet endast bevittnades av hr Peterzohn, och lyckades han ej igenom spjälorna nå henne med sin käpp, framme vid sandlådan intill kommoden som hon satt, med de naturligt nog ej litet bestörtade valparna i en krets omkring sig.

Hade hr P. ej annat än att snöra av sig ena pjäxan, fästa den i hängslorna och slå den i taket samt sålunda bulta fru Bergström ned från köket att befria henne, vilket till all lycka också snart nog var gjort, varefter hon nog så lättad — tik K. — och med ett stycke choklad inifrån P. drog sig till vila i sin låda, sanningen att mäla, förklarar fru B., icke utan en liten svansvinkning inåt den gamle cellisten.

Vi instämna litet var. — Ingen så ond, det han ej kan föra något gott med sig, för för att tala med prof. Salomon.

Anslaget i Rådhusplanteringen

Det är ej annat än i sin ordning, det Magistraten utfärdat fridlysning å nya gräsmattan framför Rådhuset och genom hr polis Bergström uppsatt en anslagstavla härom, med varning för ett vite på 2: 50 om den beträdes.

Man torde däremot kunna s. a. s. diskutera, huruvida det varit fullt lämpligt att placera tavlan så långt upp i mitten av mattan, att allmänheten för att taga del av förbudet ovillkorligen måste överträda detsamma — något som redan skett flera gånger, särskilt sedan tavlan också blivit rödmålad. Sålunda har ju som bekant hr Alfr. Vestlund nu för 2:a gången låtit sig lockas upp till densamma, för att icke tala om fru änkefru Pilzén, som varit däran tvenne gånger före och trenne gånger efter rödfärgningen och med sin nedsatta minnesskärpa nog torde få väntas tillbaka än alltibland.

Det torde som sagt — med all respekt för Lag och Författning — verkligen kunna ifrågasättas, om detta Magistratens sätt att söka upphjälpa stadsfinanserna är den fullt värdigt — sic venia verbo — och om icke anslagstavlan hellre borde flyttas ut till kanten av gräsvallen.

P.S. Sedan ovanstående skrivits ha vi av hr polis Bergström mottagit en förklaring som ställer tavlan i en helt annan dager. Att av så kända och aktade personer som hr Vestlund och fru Pilzén utkräva några böter, framhöll hr B., kan naturligtvis ej komma å fråga, och f. ö. inte beträffande några som helst Grönköpingsbor, som här kunna önska slå sig ner i det gröna. Utan är tavlan helt och hållet uppsatt för Skövdeborna och resande från övriga grannstäder.

Under sådana förhållanden vill Veckobladet naturligtvis å in- tet sätt ha uttalat någon anmärkning beträffande tavlan, som efter vad vi kunna se är fullt på sin plats.

Hr Peterzohn och brandövningarna

Peterzohn stod i måndags anklagad för störande och uppseendeväckande beteende under lördagens brandövning, bestående däri att han, då brandkåren ryckte ut med ångsprutan, sprang framför denna med en mindre handspruta, med vilken han sedan å torget ställde sig att spruta alldeles bredvid densamma mot Nymanska bygget, därvid han till allmän förgelse nådde något högre å väggen än brandkåren. — Vidare hade P. då den mekaniska stegen blivit rest mot bygget och hr brandsergeant Floman höll på att klättra upp, fräckt klättrat efter honom och skjutit på bakifrån, samt slutligen, då det nya brandseglet skulle avprovas genom hopp ned från 2:dra våningens balkong, gång efter annan sprungit upp på denna och hoppat ned på marken vid sidan om seglet, varigenom kåren i hög grad distraherades och segelhoppet måste inställas.

Hr Peterzohn vitsordade inför rätten polisrapportens riktighet, men erinrade, vid domarens förfrågan huruvida han möjligen hade någon förmildrande omständighet att anföra, dels om mängden av sina övriga förseelser, dels om att han denna gång varit nykter.

Målet uppskötts över sommaren.

Kronprinstävlan nu avgjord

Uppseendeväckande utgång

Vår stora februaripristävlan om ordet *Välkomne!* till K. Kronprinsparet¹, som det gällde att plocka ur så många småord som möjligt, dock icke svordomar och olämpliga uttryck, blev som väntat en stor suckés, och ha nästan så många vi känna försökt sig på att plocka. En hel del personer ha visserligen endast lyckats plocka fram ett eller annat ord, vanligen av dem vi förutskickade som exempel och ofta även stavat dessa fel, enlikt vår mening (så fru änkefru Pilzén m. fl.), men ha återigen andra plockat upp ett avsevärt antal ord, både 7, 8 och 9, ja ännu flera och stundom mycket fyndiga, eller vad sägs om t. ex. *klä om, mol, Loke* (guden) och sådana, som vi återfunno å hr magister Hagwalds och fröken Gurli Petterssons listor, båda f. ö. lika.

I tisdags sammanträdde prisnämnden för att granska tävlingsbrev — notarie publius hr polis Bergström med polishund Karolina, hr Alfr. Vestlund och fru rådmanskan Marika Ekelöv. Öppnandet blev emellertid icke utan sensation och en sådan av ganska pinsam art.

Man hade, sedan hr Bergström kraftigt kringrört breven och därefter för ordningens skull först uttagit *hr borgmästarens* i stort ämbetskuvert inlagda tävlingsbidrag, vilket emellertid befanns upptaga ett rätt begränsat ordantal, just brutit *fru borg-*

¹ Sedermera Kungaparet. *Utg. anm.*

mästarinnans rosa kuvert och funnit detta innehålla ett så mycket större, eller 12 stycken, vilket är det allra högsta maximumet som går, och följaktligen tillerkänt henne 1:sta priset — en afton som miljonärska i Grönköping med fri 4-rättersmiddag och avecker å stadshotellet samt bad i varmbadhuset, och gratis engtré å Röda kvarn — samt skyndat att telefoniskt gratulera henne, då man efter en ny omrörning och uttagning, nu med hr Bergström förbunden om båda ögonen, konstaterade, det samma ordantal å det obehagligaste uppnåts av ingen mer eller mindre än *hr f. förrädaren Peterzohn*, ja, hade han t. o. m. fått ihop 13 styck, inslagna i ett litet rätt flottigt kuvert. Hur han lyckats komma därhän, om möjligen genom hjälp från Skövde eller blott en rent fenominalisk tur är en bokstavlig gåta, som väl i likhet med flera andra hans manipulationer (streck) får ställas på framtiden, om de kunna bli uppklarade någonsin.

I varje fall blev det nu, hur man än granskade hans ordlista, omöjligt att rent objektivistiskt fränkänna den samma giltighet som fru borgmästarinnans, varför prisnämnden såg sig nödig besluta en delning av priset, så nämligen att *antingen* fru borgmästarinnan får avspisa middagen med aveckerna, vilka näppligen torde vara lämpliga för hr P., och denne i stället får bada och därefter möjligen övervara biografföreställningen, *eller* — såvida nu verkligen fru borgmästarinnan kommer att gå in därpå, vilket hon ännu icke lovat, men hr P. säger sig bestämt fordra — att de båda följas åt och dela det hela.

Huru som helst är det inträffade onekligen att beklaga, men kan det givetvis ej läggas prisnämnden till last, då en dylik ju måste förfara strängt juridiskt med samtliga tävlingsbrev.

De övriga priserna voro lättare att placera. 2:dra pris — med rätt till en rundresa per omnibus Grönköping—Skövde—Hjo—Alingsås och åter — tillföll *hr busförare Bolin*, ett rätt lustigt sammanträffande. Hr B. hade fått ihop 10 stycken ord, alla olika, och gratuleras.

3:dje pris, hr Alfred Vestlunds dikter Gridelina Syrener i

rött sidenband med vidhängande tofs, föll på *hr sotare Kling*, S. gränd, för 8 ord, därav dock tvenne felaktiga; men har han inkommit med begäran att få byta ut boken mot 5:te priset, d. v. s. väckarklockan. Denna utföll emellertid på *fru brandchef Arvid Lundstedt*, 7 ord felfria, som sagt sig fasthålla vid densamma, vadan det icke låtit sig göra. Genom *hr Vestlunds* tillmötesgående lär dock *hr Kling* nu ha satts i tillfälle att i stället uttaga varor i Grönköpings Waruhus, och skall han därvid ha stannat för ett par yllekalsonger.

4:e priset, samma *Gridelina Syrener*, enklare och utan tofs, gingo till *Hjo*, *signaturen Tuttan*, som insänt 5 ord jämte sitt fotografi, ett ganska nätt och vinnande sådant, och får hon på *hr Vestlunds* förslag bandet med tofsen.

De fem tröstprisen slutligen, *hr Vestlundsdikten Ro*, kartonnerad, tillfölla: *hr borgmästare Sjökvist* för trenne ord, synnerligen väl funna, *fru postmästarinnan Brunander* och *hr häradshövding Beaumaré* för vardera 5, *fröken Liljedotter* för 1 (ordet *kamel*) samt slutligen *fru varudirektörskan Jonsson*, som på grund av opasslighet varit förhindrad deltaga.

Den spännande tävlingen är sålunda avslutad och försedd med *hr Bergströms* sigill, och få priserna, utom middagen etc. samt rundresan, avhämtas å redaktionen.

Fru Borgmästarinnan Sjökvist, f. Sparvhök

Hr Postmästare Pont. Brunander

Falsk pianostämmare å språng

Utger sig såsom ombud för k. Stim och förvrider stadens samtliga pianon

Om någon i dessa dagar kan prisa sig mera lycklig än andra, så är det härstädes förvisso den som icke är ägare av något fortepiano — torde så många som kunna rosa sig med ett dylikt under den gångna veckan i sanning fått skäl att betacka sig och önska, det de aldrig börjat några avbetalningar, utan väl hellre då t. ex. köpt sig en bil.

I lördags morgse anlände med den något försenade kvälls-busen från Skövde en herre, ytligt sett fullt gentlemässig och damaskerad, med en liten handväska av vanlig literlängd men full av skruvnycklar, förmedelst vilka han nog så försynt och hövligt gjorde sin påknackning å stadens olika dörrar, med början å Rådhusets, och, presenterande sitt namn såsom hr Johanson, förfrågade sig, om det gåves något piano att förstämma.

Å de flesta håll rätt naturligt besvarad med ett avböjande tack nej, och att instrumentet stode sig gott å egen hand, resp. för blott en tolv, femton år sedan utsatts för stämning av stadens hr organist, anhöll hr J. att, som han sade, åtminstone något få känna å klaviatyrsystemet, och var han redan efter ett par brutna ackorder färdig till en skeptisk (bleklagd) huvudskakning, tilläggande det en dylik instrumentering vore musikaliskt värdelös samt omöjligen läte sig av Statens nyinrättade Stämmningsbyrå, k. Stim, godkännas. Men vore han, såsom dess

representative stämmingsman villig utföra en genomgripande omstämmning, i enlighet med gällande statuter (papper).

Under sådana förhållanden och då hela hr J:s taxa belöpte sig till blotta kronor 5 mot hr Hagwalds vanliga 14:50, vilken femma f. ö., sade han, gärna kunde något anstå och uppgöras med Stim direkt, när så kundes — begärde han för egen del blott att en stund bliva lämnad i enrum med instrumentet, så att han kunde uppfatta nyansskiftningarna, samt att det sedan ej spelades å detsamma förrän efter några timmar, när strängarna hunnit sätta sig till stadga — så fanns ju ej skäl till annat än att med förtroende acceptuera; och hade hr J. framå eftermiddagen redan hunnit lägga samtliga över ett tiotal pianoforten, offentliga som enskilda, i samhället bakom sig, liksom även detta, och med S/S ångaren Grönköping I förfogat sig vidare åt Hjöhallen, då resultatet framstod i sin hårresande pryddo och hela vår musikvärld fann sig ha blivit utsatt för den mest absurda (genomförfalskade) stämmingsperson.

Huru upptäckten kom att ske

Till lördagskvällen hade konsert utlysts i stadshôtellets festivitetsaal — en aftonsoiré till beklädande av brandcorpsen och samlande, förutom denna, en icke liten civilpublik, då affischerne jänte tedrickning lockade med musik för såväl ackatremains (alla fyra) av frkr Gurli Pettersson och Irma Sjökvist, som enhändigt av hr Hagwald, och var i auratoriet stämningen från början den mest optimistliga.

Döm emellertid om besvikelsen, då frk:a P. o. S. nått och lagom intagit sina pallar framför hôtellets nystämmda Steinach-flygel samt slagit till det första Ouvertyrackordet till Rich. Strauss' fascinerande och klassiska »Ins schönen blauen Donauwellen», förrän den framvällde å det mest förvanskade oigenkännlig, ja, enligt vår musikanmälare rentav banal, kunde

han haft lust att vrida sig, medan de båda exekutöserna, häpnare än varandra, utbytte hastiga sidoglimtar och togo om från början, räknande högt, samt endast med uppjudande av all sin självbehärskning och fina taktkänsla lyckades föra kompositionen till slut och lämna säte åt hr Hagwald.

Redan nu, säger vår kritiker, stod det för den musikaliskt fackbildade klart, det ej allt låge rätt till med strängarna, och blev, då hr H. försatte sig till den så omtyckta »Ramona, ho vet, vem som kysser Er hand?» och såsom vanligt inledde den med ett par snabba s. k. reglisser, för att något mjuka upp knogarna och hämta inspiration, och desamma ljödo som man vet icke vad för kakaofoni (negermissljud), intrycket jämväl de allra enklaste öron för övermäktigt, och bröt man samfällt och indignant upp, hr Hagwald för att cykla hem efter stämpipor och skruvnycklar samt de närvarande pianoägarna för att se till sina egna instrumenter. Och befanns mycket riktigt å det infamaste (uslaste), det hr Johansson farit fram fullt analogiskt med dessa, i det att han, blott för att hålla fram ett par av de ruskigaste exemplerna, i Rådhusets Rödalongspianino fästat strängarna fullständigt kors och tvärs, till de mest galna skruvar, och i hr apotekare Clossmeyers taffelklavér systematiskt släppt dem så lösa, det de lågo och skramlade å resonnemangsbotten, medan han åter i frkn Sjödins konditoritaffel spänt dem till den oförskämda grad hårt, det den formligen böjde gavlarna uppåt och något lyfte å ena benet, övriga instrumenter att förtiga.

Så snart sig ringa lät, d. v. s. å måndagsförmiddagen, satte sig hr borgmästaren urbant å samtliga pianisters vägnar i interurbanförbindelse med k. huvudstaden för att infordra förklaring å vad k. Stim egentligen menade, med sin utsändning av hr Johansson, och erhöles då det minst sagt upprörande svaret, det man därstädes svävade fullständigt främmande för såväl honom som all slags pianostämning över huvud — hade namnet Stim ej det minsta med någon dylik att skaffa, utan stämde man allenast personer, som göra sig skyldiga till olämp-

lig musik, något man tids nog torde återkomma till beträffande Grönköping; varpå perioden var till ända.

Återstod å så sätt intet annat än att låta hr polis Bergström taga hand om hr Johansson och radiotiskt efterlysa honom i landets högtalare, till den utsikt det nu hava kan — vill den suspektale katzenjamaren hittills dessvärre synas obefintlig. Förbittringen i musikcirklar är givetvis allmän, och höras jämväl vissa utomstående personligheter uttrycka sin harm över att det Johanssonska namnet blivit släpat i smutsen. Vad själva forteklavéren beträffar, torde det nu draga veckor innan hr Hagwald till dubbel taxa förmått skruva dem fullt tillrätta, och hinner han tillsvidare omöjligtvis sätta mer än den vita klaviatyren i ordning, vadan ägarena, säger han, för någon tid framåt få låta sig åtnöjas med att spela enklare småstycken utan förtecken, såvida det icke vill s. k. transponeras (hoppas över halvtonerna).

Hr Postmästaren råkar åter ut

Hela avgående posten i ån

En olycka som får sin dubbla tragik därigenom, att det var tämligen längesedan den drabbade, hr postmästare Brunander, sist var föremål för någon hemsökning gick under gårdagen av stapeln nere vid klappbryggan.

Hr postmästaren hade å förmiddagen nedkommit å denna för att avpostå nordgående brev, postanvisning och vykort med S/S ångfartyget Grönköping I, och skulle han just till att ombordräcka den i en snodd om tumfingret hångande posten åt hr kapten Karlsson, då denne, en muntergök, såsom sjömån gärna äro och alltid s. k. »pigga» å glam och lustigheter, då de ligga i hamnarna, kom att framkasta en fråga, om han, hr postmästaren, till äventyr vore humoristiskt laddad med någon komisk vitslek att få med sig å färden och föra vidare till Grästorpe och Flakeberg, eller hur orden nu kommo att falla.

Och genmålde hr postmästaren, det detta väl törhända icke låge alldeles utom det omöjligas räckvidd, om han blott finge ett ögonblick på sig att tänka och ej bleve störd.

Han fattade alltså med båda händerna stöd i relingen för att eftersinna, men märkte han icke, det ångaren på grund härav långsamt började utglida från bryggan. Följde han sålunda i tankarna med, efter hand alltmera framåtlutad, och låg han slutligen, enligt hr kapten K., som efter omständigheterna ansåg sig pliktig att ej distrahera honom, alldeles horisontal (platt), tills

ett och tu samt tre — hr postmästaren hade då nått en utsträckning, betydligt överstigande sin vanliga längd — hans tåhättor syntes vika sig krampaktigt bakåt å bryggan och händerna släppa handfästet i ångaren, varefter han plötsligt tycktes liksom giva upp alltsamman och formligen störta sig i ån.

Det hela, säger hr kapten K., var skett på mindre än 10—12 minuter.

Lyckligtvis är ju icke vattenståndet i ån f. n. så översvallande högt, då något regn å sista tiden ej kommit till nederbörd i densamma och det dessutom är stopp i kloakledningen, samt brandkåren sprutat upp en god del vid sina repetitioner för höstens eldsvådesåsong, men var det våta elementet intill ångaren i alla fall tillräckligt för att nå hr Brunander rätt så högt uppåt bonjouren och delvis även in å de närmaste undertröjorna, innan på hr kapten K:s rådiga och högljudda signaler med sirenen, skeppsklockan och sin visselpipa, folk hann störta tillstädes och förmedelst stegar, rep och skaklor fick hr postmästaren uppbragt å torra firman och hemledd till kontoret.

Olycksplatsen företedde efteråt en pinsam anblick med sina åt alla håll kringcirkulerande postförsändelser, väl ett 20-tal, av vilka flera, innehållande penningemynt, så småningom nedsjönko, till olika djup allt efter värdet, för att sedan liksom uppstöta de lossnade portina, medan åter de värdelösa, ytligare breven efter hand gingo i sär och lågo och flöto in i varandra; tills dess hr brevbärare Holm å e. m. kom och hävledes fiskade upp dem.

Och har det efteråt kostat fru postmästarinnan och barnen Synnöve samt Lars icke ringa vedermöda att jämte hr postmästaren-fadern torka alla breven i köket och efter gemensam högläsning av desamma sortera in dem i rättast möjliga kuverter, då de nämligen genom våtan mistat så mycket av sin meningsfullhet, det fru postmästarinnan rent av måste egenhändigt fylla ut vissa satser och sätta till öv- och underskrifter för att få mening i det hela. — Om alltså, har herrskapet Brunander bett oss påpeka, någon avsändare skulle komma att få höra,

det vederbörande adressat fått mottaga ett brev, som mera ser ut att gälla någon annan, så vet man nu vad det beror å.

De pekuniära breven däremot befinna sig dessvärre ännu å bottnen, då vattnet nämligen är för grunt för anställandet av några egentliga dykningar men å andra sidan för djupt för att man skulle kunna, såsom hr polis Bergström under förmiddagen försökt, få tag i dem genom hukningar.

Det enda möjliga synes därför vara att, som hr postmästaren själv föreslagit, tills vidare låta dem ligga, och betrakta det hela såsom force majeure (glömt).

Hushållsnytt

I Waruhusets stora fönster visas sedan några dagar den senaste dammsugaren, som tycks skola vara något alldeles enastående å området, i det att den icke blott onödiggör alla agenter, då den genom sin sinnrika konstruktion säljer sig själv, utan därtill, såsom hr Vestlund demonstrerar, kan användas till praktiskt talat allting, eller som sifon, insekts- och öronspruta, fläkt och soppkylare, ja t. o. m. massageapparat och högtalare, varjämte den naturligtvis också rengör mattorna; detta sistnämnda å så sätt, att den suger, medan den blåser, medan man springer med den. Sugaren har överallt väckt odelat uppseende, och lära här i samhället hr och fru borgmästarinnan vara livligt spekulativa å en dylik för det Sjökvistska hushållet.

Soffproblemet i Södra parken

Hr snickarmästare Gårdberg gör en ny uppfinning

Det har från många håll klagats över att vissa personer använda soffan i S. Parken alldeles för länge, så att övriga medborgare kunna få stå och vänta både en och två timmar på att få sitta.

Saken har förevarit i magistraten, och väcktes förslag om ut sättande av ännu en soffa; en lösning som dock av finansiella skäl s. k. föll på sin egen omöjlighet.

I frågans brydsamma läge beslöt man en hänvändelse till stadens gamle uppfinnare, hr snickarmästare Gårdberg, med hemställen om en utväg. Och har hr G. nu efter några dagars betänkande löst problemet på ett verkligen lika kongenialiskt som prisbilligt sätt, i det att han för 75 öre avsågat en bit av framfötterna å soffan, varigenom sätet erhållit en sådan lutning framåt, att en alltför lång sittning hädanefter blir en fysikalisk omöjlighet — något som man f. ö. redan haft tillfälle iakttaga beträffande flera personer.

Hr Gårdberg är att lyckönska till sin anordning, den han lär ämna söka få patentskyddad och införd även i andra samhällen. En från visst håll framkastad anmärkning att den förefaller väl radikal, då åtminstone stadens honorationer borde kunna få sitta så länge de själva vilja och behöva, kan tyckas befogad, men har ju å andra sidan hela tidsandan radikaliserats, och är det ju ej heller mer än rätt och billigt, det även enklare personer få sitta lika länge som samhällets s. k. uppersta (yppersta tinnar).

På förekommen anledning framhålles, det någon sittning s.k. bak- och frampå, med benen ut under ryggstödet, naturligtvis alls icke är tillåten utan tvärtom kommer att beivras.

Mystiskt nidingåd med avseende å S. bänken

Som bekant har magistraten sett sig föranlåten att till ransoning av den livliga sittningen å S. parksoffan låta hr snickarmästare Gårdberg avsåga de båda frambenen något (ungefär så mycket som en tumme), varigenom sätet kom att luta framåt och praktiskt taget alla sittande avglede efter ungefär tio minuter, i tur och ordning.

Anordningen syntes omfattas med belåtenhet — något översitteri förekom knappast, på ett, tämligen förutsett, undantag när — och motsåg väl litet var säsongen med nöje, då ju systemet erbjöd sittarna en icke obehaglig omväxling och för den promenerande utgjorde ett livfullt inslag i parkbilden.

Men tyckes det här i samhället dväljas någon mystisk *niding* — vi tveka verkligen ej att slunga stämpeln i pannan på honom, vem han sen är — vilken soffan fallit mindre väl på läppen, bildligt talat. Då hr polis Bergström nämligen i förrgår morgse gjorde sin sedvanliga månadsrond genom parken och något kom att sätta sig, kände han genast, det även bakbenen voro avsågade och att han satt kvar, ehuru lågt. Hr B. var ej sen att, så snart han konstaterat färdigt och uppmätt sänkning, skrida till rapport för hr borgmästaren, som i sin tur och ordning föranstaltade om ofördröjlig ny avsägning av hr Gårdberg å främre benparet och det stadgade systemets återupptagning.

Så skedde, och var trots det soffan sålunda mist ännu en tum-

me i komfort publikfrekvensen (trängseln) hela dagen stark, då litet var ju ville pröva på, huru det nu kändes.

Döm emellertid om den utstuderade mystikerns förslagenhet, då i går morgse bakbenen befunnos ytterligare avsågade och sätet ännu lägre. Än en gång fick hr Gårdberg fullmakt att inskrida med avseende å frambenen, och nu radikalt, men kom soffan därigenom att till den grad mista alla bekvämligheter, att man ganska allmänt började föredraga att stå och egentligen endast barnen fortsatte att klättra upp och ned med sina smörgåsar.

Dock, som hr Bergström redan i går kväll antydde: brott föder brott, och stod där i morgse soffan mycket riktigt med för tredje resan avsågade bakben. Men fick det, å hr borgmästarens order, nu i sanning vara, då sätet faktiskt blivit så lågt, att dock ingen kan sitta på det vidare; d. v. s. undantagandes *hr pastor Helfridsson*, den nya pastorn, som för en tid sedan hitkom med ovanligt korta ben och upprepade gånger förgäves sökt sitta å soffan, tills den nu, helt apropos, blev som enkom gjord för honom och han i dag kunnat sitta där ostörd hela dagen.

Förövaren är insvept i dunkel. Metodiska spaningar hava igångsatts av hr polis Bergström men försvåras i hög grad av att f. förrädaren Peterzohn sista tiden suttit anhållen.

Grönköpings adresskalender

som röntte ett så varmt mottagande, då den senast utkom vid förra sekelskiftet, föreligger efter långvarig, oförtruten bearbetning av hr sparbanksbokhållare Vedbom nu i ny upplaga i missionsbokhandeln och frkn Engla Sjödins bageri.

Det 18 täta sidor digra verket framträder med en hel del intressanta förändringar sedan sist. Sålunda upplyser det, det fru änkefru Pilzén flyttat från Storgatan 5 till Södra Gränd 7, vilket hon ju också har, liksom att hr häradshövding Beaumaré förflyttat sin advokatyriska verksamhet från Villa Blåsopp till Systemhuset, och hr och fru sotar Kling öppnat finbageri samt fru Bolin mangel, varjämte hr tanddentist Klavander ändrat mottagningstiden och nu även drar ut i bedövat tillstånd.

Som en lycklig idé måste betecknas, det hr Vedbom numera även intagit taxeringsuppgifterna, dem det förut ofta var rätt svårt att hålla isär, så ock att telefonnätets samtliga 26 nummer ryckts in, vilket verkar nog så imponerande och omväxlande.

Kalendern kommer utan tvivel att mottagas med uppräckt armar, då samtliga i staden till vuxen mognad komna personer äro medtagna, honoratiores försedda med stjärnor, allt efter antalet ordnar, och då uppgifterna synas ganska korrekta, om man frånser ett par mindre, störande tryckfel, såsom att hr borgmästaren uppges bo på *Dårhuset* och f. förrädaren Peterzohn kommit att uppföras under Allmänna Myndigheter och Inrättningar, varförutom man — såsom en stadens sevärdhet, be-

tecknad med en liten kikare — jämte Djuriska parken, Trafikfyren samt Waruhusets skyskrapa även återfinner frkn Liljedotter.¹⁾

Med kalendern följer en av hr lantmätare Dahlquist utarbetad karta över staden och närmast kringliggande åkrar, ett efter vad vi kunna se koloristiskt (färglagt) litet mästerstycke. Även de husliga måtten synas efter vår erfarenhet vara rätt proportionella — man ser genast, vilket som är ett boningshus och vilket som utgör t. ex. vedbodar och hönsskjul — allt vittnande om, det hr D. gått till sin uppgift med intresse.

Skall det vid en s. k. kritisk anmälan nu nödvändigt anmärkas å något, så vore det kanske, det Södra parken å kartan kommit att å något sätt bli förlagd norr om staden. Invändas kan visserligen, det man ju kan vända på bilden, men kommer då i stället Rådhuset och Waruhuset å ömse sidor torget att kastas om, liksom f. ö. det hela, med undantag av trafikfyren. Ävenså skulle man måhända kunna invända, det kyrkan borde ha satts ut.

Nå, detta är nu ett par rena detaljer vilka, anse vi, egentligen endast äro ägnade att bekräfta det goda totalintrycket. Vi gratulera såväl hrr Vedbom som Dahlquist och rekommendera det behjärtansvärda verket, vars pris med kartan är 35 öre.

---

¹ Sedan ovanstående skrivits, höra vi, det saken skett med avsikt, ur turistreklamsynpunkt och med frkn L:s eget medgivande, vadan vår anmärkning naturligtvis faller undan av sig själv.

Pietetslöst skurkdåd med avseende å husnumren

Hela Storgatan omnumrerad

Ett sällsynt berätt nidingsdåd förövades natten till i går hela Storgatan utefter, då samtliga husnummer å det mest sedeslösa blevo förbytta om varandra.

När i går morgse en med våra husliga förhållanden obekant främling, enligt förljudande en avlägsen kusin till hr rådman Ekelöv, skulle söka sig till dennes bostad, Storgatan 1, fann han sig till sin ej onaturliga förvåning plötsligt stå framför Grönköpings pantlånebank med sina kappsäckar.

Villrådigt hänvändande sig till den förbipatrullande hr polis Bergström och av denne bragd till uppmärksamhet å det hr rådman E. bodde inne i mitten av Storgatan, i stadens äldsta hus, och ingalunda här ute i numris 14, pekade främlingen, en efter vad det sägs hr kapten Örtendal, bördig från Ume, i det han frånställde sig gepäckerna, vädjande å nummerskylden. Hr Bergström åtog sig då sina glasögon, och hade han snart nog det falska numret avslöjat, samt efter hand även de övriga, hus för hus och komplex för komplex.

Nidingen eller nidingarna — därest de nämligen varit två och t. ex. den längre och durknare upplyftat den yngre på sina axlar med tillsägelse att haka av, vis a vis fast — ha tydligen gått till sin ljusskygga auktion med den mest förslagna

planmässighet, i det de nämligen ingalunda fästat om plåtarna buller om huller utan i *rent numerisk följd*, börjande med 1 och slutande med 16 samt med *alla jämna siffror* å ena sidan gatan, de uddiga åter å *den andra*, en i sin lömska försåtlighet hart satanisk taktik, den där kostat hr polis B. ej ringa veder-möda att bringa om intet.

Tilltaget har givetvis väckt de mest berättigade antipartier, som helt naturligt rikta sig särskilt åt ett visst håll och som i går afton utlöste sig i att samtliga utefter Storgatan boende hängde in sina numrisskyltar över natten.

Som en verklig lycka i manövern får man anse det densamma åtminstone förlades till natten före en dag då endast 1 styck resande anlände, vilken snart nog lär ha kommit till rätta, och icke exempelvis natten till söndag åtta dagar, då Godtemplarveckan härstädes utbryter med sin till kanske tjugtals personer uppgående främlingsström och ity åtföljande massinkvartering i olika familjer och då det mycket lätt låter tänka sig, det det hela kunnat mynna ut i en nära nog koatisk villervalla, åtminstone om manipulationen (bedrägeriet) utsträckts även till S. gränd.

Hr Peterzohn blev i morgse anhållen samt vederbörligen val-lad och pressad, och hördes även gossen Emil Ruda upplys-ningsvis, men måste bådadera försläppas i brist å indicium (er-kännande).

Celsierna i Bergska Badet voro dagen före förrgår 17 och i förrgår 19, i går 17, i dag 19 och i morgon 17.

FAMILJ OCH SOCIETET:

Silverjubileum

av sin skilsmässa kunna om lördag hr kortvaruhandlaren Sigurd Patriksson och fru tapisseristen Karolina Vik härstädes fira.

Som man erinrar sig, ingick hr P. för jämt 25 år sedan äktenskap med fru V., samtidigt som han inträdde i hennes firma, Garn- och mönsteraffären Härvan, vilken han till en början tillhörde såsom filiateljist snett över gatan; men drog han sig efter någon saison tillbaka, i det han endast behöll filialen, en inom parentes då för tiden rätt begränsad sybehörsrörelse, som kanske av de flesta gick förbi, men den han med segslitenhet och energi snart lyckades svinga upp å nära nog samma plan som sin änkefrus och efter hand vidga ut till att jämväl omfatta cigarrer och andra kortare varor.

Sällan, måste man säga, och lär det nog understrykas av alla och envar, som haft förmånen att komma endera av fru V. eller hr P. in på livet, torde man få leta efter en skilsmässa, som mänskligt att döma verkat mera harmonisk och lycklig, m. a. o. under 25 år förlupit mera friktionsfritt åt ömse håll och utan någonderas minsta tanke å att vilja ha den ogjord eller att över huvud vidare se varandra.

Ett som sagt säkerligen ganska ovanligt förhållande, vilket blir än mera imponerande, om man tager i betraktande de båda butikernas alltjämt bibehållna inbördes lägen och som å silverdagen synes oss förtjänt av en ömsesidig, varm honnör.

Suspektabel trollprofessor fast

Trollerierna rena illusioner och fingerknep

En något till sangvinisk (oblyg) hr försöksigpåare att trollo omkull tänkande människor med bedrägliga dunster och fingergrepp har i dagarna gjort vårt samhälle den äran och — behöva vi tillägga det? — blivit grundligen kvävd.

I förrgår morgse anlände med Skövdebusen en till det yttre nog så soignerad (förtroendegivande) herre av sydländsk exaltation, medförande ett större bagage lådor och burkar, med vilka han tog in å Stadshôtellet, där han — liksom sednare vid ett besök å redaktionen och å de affischer han under förmiddagen klistrade upp om en soiréseans å Röda kvarn — presengterade sig såsom sir eller mr Dante och en direkt nedkomling från den gudomlige komediförfattaren med samma namn, ehuru för sin del professor i trolldom och alltså tvärtom förtrolig med demoniska (underjordiska) makter.

Så långt låg nu allt gott och väl — har man ju faktiskt stundom, t. ex. i en Götes Faust, en Selma Lagerlövs Gustav Berlings saga o. s. v. med intresse läst, samt av särskilt äldre personer, såsom en frkn Liljedotter, med likaså både rysning och tjusning hört talas om personer, som stått i diabolisk kommuniké med — — —, oaktat ej härstädes någon dyl. uppträtt å de tiljor, som föreställa bräderna — kunde hr professorn också, då han å kvällen anlände till Röda kvarn, hänga ut lapp i luckan, och rådde, måste man säga, i salongen allmän spänning med ovanligt förväntansfullt sorl och harklande i samtliga bänkar.

Knappt hade emellertid ridån sprungit i luften och hr Dante beskrivit sin engtré med sina lådor och burkar samt — onekligen måste det medgivas såsom genom ett trollslag — fått upp ett antal bollar och kortspelslekar ävensom förmått besvära fram ett par duvor och en silverrävskanin, förrän det i salongen begynte viskas (av hr buschaufför Bolin) det hr professorn medfört desamma under hitfärden och att det hela utgjorde en, låt vara förbluffande, fingerknepighet — en misstanke som yttermera vann bekräftelse då hr D. steg ned att »trolla» med publiken, därvid han icke blott å begäran visade sig oförmögen att locka fram någon duva under hr borgmästarens hatt men däremot ur en fru änkefru P:s sypåse snörde ut en fickplunta, vilken helt enkelt igenkändes vara hr systemdirektör Göranssons i bänken bakom, samt ur hr dr Salvéns kalott en vanlig portnyckel, i sin ordning tillhörig fru P., och med ett demoniskt »vips à la vipp» bad fru doktorskan lyfta å sig, därvid hon satt å sin makes horoskop etc. etc. — i sanning intet just så övernaturligt tycker man, och hördes åtskilliga fnysningar.

Sitt mest eklaterade belägg å ren humbug gav emellertid hr Dante då han efter att hava erbjudit sig fullständigt trolla bort en närvarande person, vem som ville, och man — litet var trots allt rätt naturligt en smula betänksam — föreslagit hr f. förrädaren Peterzohn, vilken jämväl helt franko svingade sig upp å estraden, allenast lade ned honom i *en* låda för att efter några minuter taga fram honom ur *en annan*, fullständigt oförändrad.

Kunde det nu i sanning vara tillfyllest, och gjorde hr polis Bergström resolut och under publikens instämmande fotskav sin uppstigning å scenen samt försläppte ridån, varpå man allenast hörde ett högstämt samtal å brutna språk, utmynnande i att hr B. utförstack huvudet och blott och gott meddelade det hr Dante vore anhållen, tillsammans med hela sin attiralj; kunde publiken återfå sina engtréer i Stadshäktet.

Under åtskillig upphetsning gjorde man sålunda resning, och fick hr »professorn» såväl under vägen till som vid allmänhetens avhämtning av kassan å vaktkontoret, där duvorna och ka-

ninen hoppade omkring så ordinära och vardagliga som helst, röna icke få bevis å harm och förtrytelse.

Den anhållne sitter i Peterzohnska cellen, och torde hans osmakliga mål komma upp någon gång i nästa vecka.

P.S. Det har från något håll velat påstås och — enligt vad hr Bergström vid ett första förb. förhör tyckt sig kunna förstå — jämväl av hr Dante förfäktas, det han tidigare skulle besökt k. huvudstaden och där gjort lycka, ja, t. o. m. haft ett uppträde å k. slottet och vunnit applåd av H. M. Konungen. Huru härmed i själva verkligheten må förhålla sig, framhåller hr B., får den kommande polisutredningen visa. Så mycket vill han dock å förhand yppa, som att det personligen förefaller honom fast otroligt, det stockholmarena och allrahelst konung Gustav såtillvida skulle låtit draga sig i näsan. Torde ifrågavarande trollare, därest en dylik överhuvud ägt rum å k. slottet och verkligen tillhört släkten Dante även han, med all sannolikhet ha varit en tredje.

Påkörd blev i lördags å det mest hänsynslösa fru borgmästarinnan Märten Sjökvist så när.

Vid 9-tiden å f. m. kommer en i full fart svängande automobil om Rådhusknuten, just som fru S., vars hembitråde ligger å sjuksoffan, ärnar sig ut att hämta mjölken, då hon såsom genom ett rent under vänder tillbaka upp i våningen för att hämta en mjölkflaska.

Bilen fortsatte tutande och fullständigt som om ingenting hänt utåt Skövdehället.

Detta är nu andra gången under ett knappt halvår som en slyngel till motorbilist far fram — erinrar man sig ännu alltför väl den hr »gentlemannachaufför», som strax före jul tutade omkull hr kyrkoherde Paulsson utanför Systemet, lämnande honom att å det bryskaste taga sig upp själv — och må det nu sannerligen vara nog.

Bort med bilterriern!

Kungssången vållar olycksfall

Hr borgmästaren kullsnavad

Männe icke det gamla upprättståendet så snart svenska kungssången, Du gamla, du friska, exekteras, numera borde skaffas av, och kunde det icke räcka med att var å sin plats något sträckte upp sig och sutte rakare, under iakttagelse av samma högtidsstämning — se där ett spørsmål som rullar upp sig efter vad härstädes i dagarna drabbat vår hr borgmästare Sjökvist och som synes oss väl värt att föras vidare till den sittande regeringen? En olycka *kan* inträffa.

I söndags kväll hade hr borgmästaren i gängse tid stigit till sångs och, med sin vakna läggning för allt som sker, i rådhusets högtalare legat och avhört k. riksprogrammet till slut, d. v. s. till intoneringen av kungssången, därvid han i begrepp att göra sin resning kom att snubbla till å skjortelfällen och, innan han hunnit fatta vad som skedde, falla till golvs.

Till all lycka ägde hr borgmästaren sinnesförmögenhet att åtminstone gripa framför sig med handflatorna och dymedelst något dämpa nedslaget — bar han eljes glasögonen såväl som tänderna på sig — och lyckades han överrösta högtalaren med ett inrop av fru borgmästarinnan, som snart åter förhjälpit honom mellan fyra lakan och kopplat loss musiken, men bekände han sig ganska depraverad.

Vi ha tillfölje det inträffade och en rätt naturlig förstämning — inom radikalare cirklar t. o. m. en viss förtrytelse över, som man säger, gamla antikvariatiska tvångsblackar, utan stöd i vår moderna parlamentik — vänt oss till hr borgmästaren och anhållit honom om ett personligt uttal.

Hr Sjökvist, som ännu något linkade med en av sina fötter, förmodligen tillfölje en överspänning av Achillesenan, befanns

emellertid vara den där som ingalunda önskade anlägga någon harm eller småkittlighet å saken.

— Visst må vi resa oss för Du gamla, du friska, betonade han, och det evad ställning vi eljes intaga, det må bära eller brista — bör därom ej råda disputation. En kungshymn är en kungshymn.

Ett spørsmål som däremot, sade han, tillbudet med honom själv bringar å tungan och som enkannerligen må läggas den vållande, eller här k. Radiosystemet, å hjärtat i all godo — om någon stämning ville han ej ens höra talas — är den, vadan kompositionen ifråga dagligen skall behöva utblåsas så sent att de flesta lyssnarlicentiater, säkerligen även Hans majestät konungen själv, stigit till sängs, kanske just slumrat till. Vida opportunare till hands och jämväl högtidsmättare skulle väl vara, om hymnen blåstes av stapeln under dagens lopp, och vadan ej i anslutning till dess naturliga höjdpunkt, eller vår svenska middagsdiner, mellan vars rätter det ju innebär ett t. o. m. rent digestivt (aptitligt) välbehag att för en stund få lyfta å oss.

— Mig vill det förefalla egenartat, det bland alla de insändare, som genom olika pressrör ropat å en omläggning av den radioaktiva programmusiken, ingen enda kommit att tänka å denna punkt, sade hr borgmästaren, tilläggande, det han nu emellertid själv tillställt vederbörande en personlig handskrift, vari han dels relaterat de beklagliga omständigheter som legat till grund för densamma och urb. anhallit, det kompositionen hädanefter om kvällarna varder framflyttad till påföljande middag, dels föreslagit, det dessa i stället avslutas med något numris under vilket man kan förbliva liggande, såsom t. ex. den gamla fagra Sov i ro, med basunsoli, som man numera tyvärr alltför sällan får bli öra till, men som, slöt hr Sjökvist, säkert ej är svårare än att vår präktiga radiokvartett (hrr Rabe, Dymling, Grevillius och Jerring) snart nog böra ha blåst in även den.

Så långt vår energiske och ideelle hr borgmästare, och har man nu alltså att vänta å vederbörandes kommuniké samt görligast hålla sig lyssnande å kvällarna.

Kräftpest utbruten i Grönköping

Avsevärda förluster gå oss ur händerna

Två personer angripna

Knappt har man hunnit utandas en lättnadens suck över att den rasande mul- och klövsjukan dragit stadens tull och stör förbi och slagit sig ned i Ullervad och Qvånum, förrän en annan djurisk farsot klappar på så mycket värre. Kräftpesten är över oss!

Från småländska högplatån, kräftornas urvagg och favorit-tillhåll ännu den dag som är, har det under årens lopp stundom kommit förflugna rykten om den ipedemiska soten, men ha vi hittills mestadels låtit den flyga förbi utan närmare notis, då vi ju i våra bygder icke direkt haft några kräftdjur, som kunde insjukna, och är det först i år, då plötsligt hela ån nästan form-ligen översvämmats av dylika, som misstanken vaknade, det de kunde vara förpestade.

Dock hade man kanske småningom slagit farhågorna ifrån sig — vårt geografiska avstånd till Småland är ju så pass stort, t. o. m. fågelvägen, att man egentligen ej är iståndsatt att fatta, hurusom några kräftor skulle kunnat ta sig hit, allra minst sjuka sådana — om icke hr f. förrädaren Peterzohn gått omkring och blåst olja på elden genom att ständigt och jämt plädera för pesten och profetera, det man väl finge se o. s. v. när kräfttiden utbröte etc., om icke hela kräftstocken vore förgiftad.

Och ser det sannerligen ut som en tanke, det just samme hr P. blev den förste att få profetian inslagen — på sig själv!

Ungefär en vecka innan kräftfisket blev lovligt insjuknade hr P. häftigt i besynnerliga knip, det ena underligare än det andra, samt yrsel och andra olustförmimmelser, och framkröp det småningom ur honom, det han samma morgon inmundigat en under natten infångad kräfta. Då det ju emellertid fanns ett visst underlag för den sidotanken, det det hela möjligen kunde vara en av hr P:s vanliga uppdikningar i akt och mening det han skulle slippa bli föremål för insättning över den instundande månadsmarknaden, hjälpte hr polis Bergström honom i kläderna, och insattes han i vanlig ordning.

Men ville händelsen dessvärre, det nästa dag en av samhällets mest aktningstvårda och som man kan lita på personer, hr fisk- och sillhandlare Joelsson lade sig å sjukbädden i alldeles hr Peterzohns symptom, och delgav han hr stadsdoktor Salvén, det han sorgligt att mäla kommit till att avspisa en styck kräfta även han, dock en helt obetydlig sådan samt så gott som av misstag. Han kände sig själv ej tvivel underkastad, det han vore förgiftad, och hade hon, kräftan, haft en egendomlig brännande smak, närmast något påminnande om svavelsyra. Stod för hr doktor Salvéns diagnostiska öga (läkarblick) därmed allt i klaraste blyxtljus, utan att han behövde höra mera; och blev hr J. oförtövat magpumpad samt frotterad med våtvarma grötar, varefter han förklarade sig något förbättrad.

Hr doktor S. skyndade att avge rapport för hr borgmästaren, som i sin ordning skred till omedelbar författning av en kungörelse att å Rådhusplanket och Telefonstolpen anslås samt i kyrkan uppläsas, vari samhället förklarades pestsmittat med omnejd och allt kräftfiske ex officio förbjöds vid laga vite av 100 kr. upp till årslångt fängelse, så ock i ena bot all badning, utom i Warmbadhuset eller eljes i kokande vatten.

Befolkningen mottog kungörelsen med berömvärd fattning — ett par smärre s. k. panikungar nere vid klappbryggan, där tvenne kräftor råkat förirra sig upp i gräset, blevo tack vare

hr mag. Hagwalds rådighet att med käppen peta dem tillbaka, kvävda i sin vagg, och har hittills intet som helst försök gjorts att överträda fiskeförbudet.

En fråga, som emellertid kom att vålla myndigheterna bekymmer, var den, huruledes vi skulle kunna bliva de ipedemiska djuren kvitt, då hälsovårdsnämnden givetvis ej gärna själv ville utsätta sig för ett befattningstagande med dem och hr extra lantpolis Fröblom, som rycktes in för att håva upp och ihjälslå dem, överfölls av illamående, så snart han stack ut håven, vadan han måste indragas.

Kom i detta nödläge helt oförmodat räddningen från stads-häktet, där hr polis Bergström å marknadsaftonen på hr Peter-zohns vanliga fråga »vad nytt i dag» kom att vidröra de utbrutna svårigheterna, varvid denne replikerade (sade), det bara han, P., vore ute å benen, han nog skulle sörja för kräftornas utrotning, då han själv ju nu en gång redan vore förpestad och kanske icke hade så värst långt kvar. Han skulle då mot en helt ringa och skälig ersättning uppfiska dem allesammans förmedelst bloss och systematiskt nedgräva dem ute i avstjälpningsplatsen vid Blåsut, så de aldrig komme upp mer.

Hr polis B. var ej sen att framlägga erbjudandet å Rådhuset, och kom det sig sålunda, det hr P. redan samma natt med 100 kr. i fickorna var i full auktion (här: verksamhet) med det makabra fiskafänget i ån samt följande dag körde den ena dystra skottkärran efter den andra, med en röd flagga nedstucken bland de sjuka skadedjuren, ut genom N. tullen.

Detta har nu pågått cirk. 14 dygn, hela tiden trots hr P:s sjuklighet med förvånansvärt god effekt, och synes de lömska parasiterna (skaldjuren) dess bättre vara på upphällningen.

Hr P:s oförvägna arbete i folkhälsans tjänst har naturligtvis åstadkommit en väckelse av allmän sympati och en rätt total omsvängning i det gängse tänkesättet beträffande honom, och har den samhälleliga glädjen över de otrevliga snyltgästernas förpassning över gränsen tagit sig flera yttringar, däribland särskilt ett antal improvisoriska och rätt så muntra räkkalaser

med coulörta lyktor och andra avecker, bland vilka man nog gärna även skulle ha velat se hr Peterzohn själv, om det låtit sig göra för smittfaran, men har man i stället flera gånger tagit upp kollekt, som tillställts honom pr post.

Oerhört falsarium i dagen

Hr P. sätter ny märkessten å vägen utför

Sedan ovanstående härom dagen skrevs och nu allaredan gått i tryck, nedslår som en plötslig bomb från Skövde ett det mest upprörande P. S. *Kräftpesten var ej någon sådan!* Tvärtom, alltsammans var ett det sorgligaste utslag av hr Peterzohn.

Då hr borgmästare Sjökvist under gårdagen besökte Skövde för att med sin därvarande kollega dryfta en interurban angelägenhet och talet kom att glida in å matfrågor, framkastade denne senare att, ja apropå om läckerheter, så var det ena präktiga kräftor I haven i sommar, och i vilken myckenhet sedan. Och framförde han sin gratulation.

— Jag kunde, säger hr Sjökvist, helt naturligt knappt tro mina vidöppna öron, utan frågade jag om igen, men repade han endast ordagrant upp vad han sagt, tilläggande ett kraftuttryck av beundran över de stora Joelssonska kräfttransporterna till Skövde.

Och framgick nu å det mest häpnadsfulla, det denne, d. v. s. hr Joelsson, dagligen inkommit till Skövde med stora lådor de allra ypperligaste kräftor, särskilt honor, från Blåsut, vilka rönt en strykande åtgång och betalts med s. k. sjungande priser.

Hr borgmästare Sjökvist, som kvarbads å supé för att bilda sig en egen erfarenhet om dem, något som han dock naturligt nog avböjde för att i stället skynda hem med kvällsbusen, fick

omedelbart hr polis Bergström väckt och igångsatt, och infångades hr Peterzohn redan om ett par tre timmar å sitt rum, just som han var sysselsatt med att å det oförskämdaste låta sig kråset väl smörjas med de sista kräftorna för året.

Av hr P. tillerkända arvoden och sportsler syntes icke ett spår, säger hr Bergström, vare sig i byrålådan eller under kommoden. Att emellertid därför sätta sig till att tro det P., såsom han själv antydde, i det tysta donerat ut dem till fromma instiftelser, torde nog, säger hr B., böra ske med försiktighet; och uppmanas alla och envar, som ha något trovärdigare förslag, att sätta sig i kontakt med herrskapet Bergström.

Hr Joelsson, som så olyckligtvis kommit att sugas in i det peterzohnska häxnätet är en man i sin bästa 47-årsålder, allmänt uppburen för sina gedigna egenskaper. Sedan åtskilliga år intagande ett mycket bemärkt säte i Stadsfullmäktige, kan han givetvis ej göras till föremål för något anhållande. Självt anhåller han att få sin sinnesbeskaffenhet undersökt, en undersökning man gärna vill hoppas skall utfalla å det bästa.

ÅSKAN

Hotande nedslag å Gökberget

Från den rygg av lågt lufttryck, Statens meteorologiska byråchef under onsdagens radioanförande sträckte ifrån Island till Biscayabukten och från vilken en mindre kil sades ämna sticka ut en ränna över Grönköpingsområdet, nedslag åskan mycket riktigt vid 4-tiden å Gökmassivet, där den vållade en ljungeld, nog så bolmande och hotande en yta av flera kvadrater. Till all lycka hann densamma kvävas av regnet, innan brandcorpsen anlände med sina lövruskor och enbuskar, men innebar den icke förty en allvarlig påminnelse om vikten av att

i skog och mark fares varligt fram med alla elddon, s. k. termosflaskor o. dyl. — cigarrsnoppar ej att förakta — av var i sin stad, synnerligast hrr lokomotivförare, buschaufförer m. fl.

Blixtbesök jämväl i Rådhusstunnan

Knappt en timma senare slogs åter en vigg — av kraften att döma säkerligen densamma — i Stora Rådhusstunnan, dit han sökt sig ner genom stupröret, omedelbart följd av åskskrället och ett forsande spöfall, tack vare vadan hon samtidigt fyllnade till samt fördränkte honom.

Som gott var befann sig ingen av herrskapet Sjökvist inne, och var familjen vid sin hemkomst redan varskodd, vadan fru borgmästarinnan endast erhöll en relativt obetydlig chock. Någon nämnvärdare skada hade, enligt hr borgmästaren, ej heller drabbat själva stunnan, trots att hon var nymålad, eller ens stupröret, som efter vad han kunnat känna fortfarande sitter stadigt och t. o. m. vetat bibehålla sin gamla knäböjning — något som inom parentes, påpekar han, är ägnat att lika mycket be-lysa hr plåtslagare Samuelssons stabilitet som vissa åskviggars säregna förmåga att ta sig ned i zig-zag och tvära vinklar (s. k. tvärviggas).

Skönhetsvården och kritiken

Frkn Pettersson drager sin lans till stacken

Å medicine läkarhåll har i dagarna ej höjts så få varnings-signaler gentemot våra svenska skönhetsinstitutioner, vilkas innehavarinnor, säges det, å intet sätt skulle fylla det erforderliga skönhetsmättet, då de vare sig känna anatomien (kroppens ben) eller latinska namnen å de kvisslor och pormaskar etc., som utgöra deras levebröd. Skulle deras s. k. tvålar och salvburkar m. a. o. hänga fullständigt i luften, och gjorde den stora allmänheten klokast uti att ej å något sätt underblåsa dem.

Då anmärkningarna väckt tillbörligt uppseende — är ju skönhetsens rykt och ans något som angår oss alla — hava vi för vår del förvänt oss till en av vårt lands mest kända skönhetsvårdarinnor härstädes, innehavarinnan av Gurli Petterssons Manikur- och Ansiktssalong, frkn Gurli Pettersson, som, trots det hon för tillfället stod med händerna fulla mitt uppe i en patient, å det älskvärdaste tog emot och räckte oss dem till välkomst.

Frkn P. stack ej sin förtrytelse över angreppet under minsta stol. — Att den moderna skönhetsvården ej skulle spela betydelse, utbrast hon nog så echaufferad (upprörd), kan väl något vara rent sagt absurare? Se mig i ansiktet, och döm om vad ni själv säger! Sådan vore numera hennes timbre (hudfärg), och hurudan hade den varit förut — frkn P. pekade å sin patients.

Nej, ansåge hon, hängde något i luften, så vore det hrr vederbörande läkare själva. Vad beträffar antydanden om att skönhets-

expertsborna ej skulle känna anatomien, vore denna ingalunda så invecklad, att man ej under arbetets gång rätt väl kunde känna den med händerna, och måste hela attacken bottna i småkittlighet, om icke ren hämndlystnad av någon läkare, som personligen i ett eller annat avseende trotsat det omöjliga — hängläpp, klumpnäsa eller någon liknande naturformation, å vilken även den bästa måste stupa, den må sedan benämnas å både latin och grekiska.

Ledsamt är, poingterade frkn P., att det skall behöva bliva gismer oss läkare och skönhetsidkare emellan, då vi dock i grunden stå å samma fötter och sträva åt samma håll, mot största möjliga mens sana; och kunde hon ej annat än med glädje peka å det goda förhållande och lojala samarbete, som härstädes råder bägge parterna emellan, i det att hr dr Salvén försänder henne alla de patienter, han å sina mottagningar finner vara i behov av ansiktsförsköning, mot det att hon själv skickar honom sådana, som ej finnes något att göra åt, i och för hypnotisering och nervmedel etc.

— Så bör det vara, slöt frkn P. i det hon återupptog fru borgmästarinnan och engtusiastiskt räckte henne spegeln.

Knut å svansen hemkom i onsdags kväll å det pinsammaste polishund Karolina med; enligt hr polis Bergström utan minsta tvekan ett verk av människohänder.

Återigen ett allvarligt giv akt och wer da (låt bli)! till den det vederbör.

SKOGARNAS OFFER

Hr kyrkoherde Paulssons barn försvunna under bärplockning

En ny spalt i vår olyckskrönika sattes i går å det sorgligaste, då samtliga barnen Paulsson — Johannes, Nanny, Adolf, Helena samt lille Anton — förgingo sig i skogarna.

Barnen hade vid 9-tiden å morgonen, friska och brunbenta samt muntert svängande sina bärkorgar, med Johannes, det äldsta, i spetsen, tågat hemifrån över åkrarna mot det cirka $\frac{1}{2}$ engelsk mil utanför staden belägna lummiga Gökbergsmassivet och även anträt upp till krönet, där blå- och lingonfloran just nu står som tätflorigast, samt skulle just till att med halvfyllda korgar draga hemåt igen, då de till varandras fasa upptäckte, att ingen kunde finna leden. Snyftande sökte de små å ena sidan berget efter den andra att komma utför, men nådde de, med den för alla, även äldre, skogsvandrare egendomliga nödvändigheten endast tillbaka till samma plats uppe å hjässan. Barnens förtvivlan var stor. Skulle de männe aldrig mera återse föräldrahemmet, annat än som en liten prick i fjärran?

Med grämelse bannade Johannes, det något äldre och förständigare barnet, deras tanklöshet att icke vid avtåget hemifrån hava utstrött papperslappar eller kiselstenar att rätta sig efter; nu tjänade dylikt till intet, liksom även hans av fadern bekomna kompass, som visade sig svänga runt.

Redan syntes klockan nere å kyrkspiran närma sig 5 på aftonen, solen stod ej längre i Zenit, och fanns för de arma små

icke annat än att söka bereda sig till natten. Kvidande inkröpo de äldre under var sin gran, lille Anton under en enbuske, och läto sig ur bärkorgarna en torvtig kvällsvard smaka, kanske, lät Johannes dem förstå, deras sista i livet; och förtalde han, så skonsamt han förmådde, om olika vilda djur och ormar, han läst om, såsom vargulvar, ledkattor m. fl., manande småsyskonen att breda mossor över sig.

Sådan var de hjälplösa smås belägenhet, då äntligen vid sju-tiden på kvällen hr hemmansägaren Jonas i Kröken, såsom av ett rent under, stadd å väg in till staden med sin ko Laura, fann på dem, och förde dem hem.

Hur lätt har man icke att döma om herrskapet Paulssons oförställda glädje, då de så länge saknade småttingarna — man hade just börjat klämta i tornet till allmän skallgång — stodo välbekomna på trappan, och förstår man så alltför väl den blidhjärtade gamle herden, när han med sipprande glädjetårar lyfte upp Johannes i knäet och, pekande å de tomma korgarna, brast ut, det denne och även de övriga barnen voro honom och sin moder dyrbarare än all världens bär och sylter.

Borgmästarens urbanitet släcker eldsvåda

Om det redan förut torde varit få av landets hrr borgmästare, som lyckats komma upp till vårs popularitet i sina samhällen, lära de efter en hans senaste insats i samband med en eldsvåda bliva ännu färre.

Å lördagen i slutet av förra veckan väcktes helt oförmodat stadens brandkår å eftermiddagen av ett kraftigt pågående alarm och — efter vad det vid hr brandsergeant Flomans uppklätring i kyrktornet snart skulle visa sig — dessvärre ett fullt oförfalskat sådant, i det att stadens tullbod ute vid N. bron stod i rödan sky.

Utan betänkande klädde vår rappa brandkår om sig i uniform och var inom en kort stund på väg uppför Storgatan med både ångsprutan, Balder och slangen.

Nu ville emellertid olyckshändelsen, det alldeles samtidigt stadsbusen kom ångande Storgatan ner i motsatt riktning, och syntes ett möte lika oundvikligt som omöjligt. I busen befunno sig, förutom hr trafikchaufför Bolin, hr och fru borgmästarinnan Sjökvist med dotter å väg till stor supébjudning i Skövde, hr borgmästaren i full ämbetsdräkt och även damerna helt i toilette. Ställde sig sålunda goda råd dyra, och skyndade redan ett antal behjärtansvärda personer emellan för att med förenade krafter börja skjuta Balder och sprutan tillbaka nedåt brandstationen.

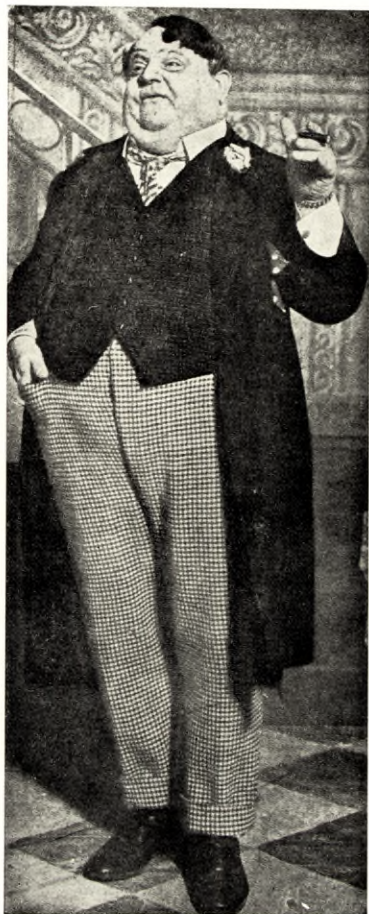
Man såg då emellertid stadens borgmästare urbant stiga ut å

busens fotsteg och med en handrörelse äska ljud. I anknytning till den utbrutna eldsvådan, som just upplyste det N. firmamentet återkallade han i minnet forna tiders primitivare dylika, då befolkningen måste springa med hinkar etc. samt enruskor mot den röda hannen, ofta nog till ingen nytta. Så var som sagt fördom förhållandet. Sedan dess, framhöll han, är mycket förändrat — går man sålunda nu ej mera hinkgänges till väga och med s. k. ruskor o. dyl., utan med fullt uniformerade brandsoldater och ångsprutor med lång slang. Tal. kom härefter in å en del modernare eldsvådor i samhället, såsom i handlanden Erikssons stora isupplag, herrskapet Brunanders gårdshus m. fl., och framhöll han brandcorpsens hurtiga insatser där såväl som vid de reguljära sprutövningarna, de där, ehuru visserligen mindre eldfarliga, säkert ej äro mindre påkostande för det, utan tvärtom värda all honnör, och, slöt han, ville han såsom en synlig dylik, då nu ett tillfälle erbjöde sig, låta *busen* backa, in i skeppar Karls gränd, så att brandkåren komme obehindrad fram till sitt ansvarsfulla värv.

Hr borgmästarens anförande gjorde där han stod med pälsen uppslagen för ämbetsdräkten och k. Vasaorden glittrande i eldskenet från tullboden ett ovillkorligt intryck, som kom mer än ett öga att tåras; och uppstämdes, då efter den storsinta backningen ångsprutan kunde rulla framåt och busen strax därpå satte i gång mot Skövde, ett spontant hurra för hr borgmästare Sjökvist med familj.

Begav man sig därefter allmänt springande i väg till N. bron, där brandkåren, tack vare hr borgmästarens storstilade beteende framhunnen just i det kritiska ögonblick, då tullboden störtade samman, snart nog hade begränsat det hela och med liv och lust kunde sätta i gång med eftersläckningen.

Hr Godsägare Just. Brylén

Hr Snickarmästare P. Gårdberg

Omkastning av trafiken

Staden får högerkultur

Enligt rikstelefonmeddelanden från k. huvudstaden umgås man f. n. inom regeringskretsar med en omreglering av den svenska trafikulturen, åt höger till, men har hans excell. hr statsministern innan han definiärt fastställer omläggningen velat inhämta landets mera erfarna trafikdirigenters syn å saken, och anmodades vi att interpellatera hr polis Paulus Bergström. Vi hava å morgonen i Nymanska knuten uppsökt hr B., som hade tillmötesgåendet för några ögonblick avblåsa trafiken och fatta säte å fröken Sjödins konditoritrappa, medan han talade ut sig.

Tanken å en högerkultur, d. v. s. en trafik, i vilken alla avvikelser göras åt höger, vore honom personligen ingalunda ny och främmande, lika litet som, vågade han hoppas, något annat å det kulturella eller kriminella området; hade han tvärtom nästan så långt han kunde draga sitt minne tillbaka, undrat över att egentligen allt skall gå just åt vänster. — Gå vi till oss själva, sade hr B., se vi å vår kropp och dess naturliga åtbörder, så sker ju här tvärsom allt rent spasmodiskt åt höger — behöva vi endast tänka å honnöret, som det väl aldrig kan falla någon rätt bärare av uniformsmössa in att placera till vänster, för så vitt jag har högra handen ledig — å våra utbyten av handskakningar, våra skålningar och titlarnas bortläggande, etc. etc. Eller se blott å spisandet, då vi ju alla föra skeden som det heter

i vackra hand och väl så gott som med en mun jämväl tugga å högersidan, ja, bära vi ju t. o. m. blindtarmen till högers. Om lördagarna, underströk hr B., föra vi skägghyveln med höger hand, och sova vi om natten med denna sida upp; behålla vi ända in i politiken samma läggning, sätta upp en klar högerbög. — Vadan och varföre skulle icke då även själva kulturen läggas om å en dylik? Varför, ville han fråga, skola alla tillbud och kollationer tout à pris ske till vänster? Funne han det ärligt talat meningslöst, och hade han mer än en gång överraskat sig själv med att i tankarna giva högertecken.

Hr Bergström, som, väl inne å ämnet, snart nog talat sig helt varm, uttryckte sin tillfredsställelse med att regeringen tydligen kommit in å hans egen gamla livsåskådning, och sade han sig så långt ifrån hava något att erinra mot dess omsvängning att han tvärtom lovade att stöda den. Dock, framhöll han, skulle han vilja tillråda ett ej alltför brådstörtat genomförande med en gång utan mera s. a. s. pauvre un peu och succesartat. Själv tänker han sig sålunda under den närmaste tiden tillämpa systemet endast beträffande en del mera framskjutna kördon, såsom busen, brandsprutan och stora ångvälten, samt bland fotgängarena honoratiores, medan övriga körsnärer och promenerare tills vidare få anstå och möta till vänster såsom hit-tills; följa först småningom hrr Ford- och velocipedryttare resp. lantforor och den stora medelmåttiga allmänheten samt ännu något senare de enklare drag- och renhållningskärrorna, ledare av kor o. s. v. jämte tillfälliga främlingar, ävensom en och annan mindre önskvärd personlighet, som kan tänkas äventyra systemet.

— Varje kulturgärning, om till synes än så naturlig och självklar, kräver sin tid, och smidighet varar längst! slöt hr Bergström målmedvetet, i det han steg upp och gav en kraftig högersving åt busen, den där mycket riktigt, väl så imposant som någonsin åt vänster, ångade sig höger om trafikfyren, utan att så mycket som skrapa till densamma, endast något törnande emot en mötande lantfora med rovfruktur.

De K. älgjakterna föremål för skämt

En ledsam historia från våra bygder

Ett mycket fult tilltag med avseende å H. M:t Konungen, som — vi vilja allvarligt säga det — kastar en minst sagt egendomlig skugga på den eller dem, som stå bakom, och sannerligen ej borde få passera onäpst, har i dagarna begåtts i stadens område.

I måndags förra veckan erhöll herr godsägare Brylén busledes från Skövde ett k. rikstelegram i s. k. lyxutförande, mälände det H. M:t Konungens älgjakter nu vore avslutade å Hunneberg samt det jaktsällskapet med H. M:t i spetsen sakta droge sig österut med Grönköpingsskogarna och Gökberget som mål, och vore de att hitvänta lördag morgon, då herr Brylén förständigades att ha ordnat med inkvartering för den höge gästen jämte uppvaktning och att ha planlagt en större älgjakt å sin domän.

Herr Brylén igångsatte med helt naturlig glädje och en iver, vari självfallet mängde sig en lika naturlig smula nervositet, omedelbart förberedelser för mottagandet, lät å Brylunda hastigt skyffla gårdsplanen och måla grindarna blågula samt utrymma stora matsalen och inreda den till kungsrum, varjämte kringliggande smårum s. k. adopterades för jaktsällskapet i övrigt och herrskapet Brylén flyttade ut i vagnboden.

Dessutom lät herr Brylén oförtövat påstöta några av stadens honorationer att taga del i mottagandet och jakten: herr borgmästare Sjökvist och herr varudirektör Jonsson med sonen-reservlöjtnanten samt herr postmästare Brunander, samtliga entusiasmerade jägare resp. innehavare av gevär, varförutom herrar Alfred Vestlund, sparbanksbokhållare Vedbom och frisör Klavander frivilligt anmälde sig som drevherrar.

En fråga, som givetvis krävde ett visst hänsynstagande, var den, hur man lämpligen borde ordna med villebrådet, då ju Grönköpingsskogarna knappast varit något älgarnas egentliga hemvist, sedan den sista nedlades under anno 1892, en råbock.

Herr godsägare Brylén vore emellertid icke den förgrundsfigur han är i zoologiskt avseende, om han icke även här vetat råd. Som bekant lät herr B. förlidet år i samband med sin femtioårsdag till den av honom grundade djuriska parken i Grönköping donera just en älg, fullt äkta och auktionsvis inköpt från Hälsingland men eljest fredlig och populär samt kallad Samuel, och föreslog herr Brylén, det staden, som ju vid detta lag hunnit se honom, d. v. s. Samuel, tillräckligt från alla sidor under ett helt år, nu donerade honom vidare till H. M:t eller, nogare sagt, uppläte honom till fri beskjutning och eventuell fällning, vilket förslag herr borgmästaren i loj- och rojalitetens namn ansåg sig s. k. ex officio kunna sanktionera (påbjuda).

Herr djurvårdare Broms erhöll alltså omedelbart order om att tills lördagen skärpa värden av älgen till det yttersta, d. v. s. utfodra honom på det kraftigaste och rykta honom, och lät man på tillskyndan av herr reservlöjtnant Jonsson, som deltagit i åtskilliga fältskjutningar och vet, vad ett rörligt mål vill säga, dessutom å Samuel utsätta en s. k. riktprick (vit fläck av en flat tallriks storlek), en å vardera sidan bålen.

Inföll så lördagen, då de från Grönköping deltagande jägar-na kl. 5 f. m. samlades i uthuggningen å Gökberget, där de västerifrån kommande gästerna skulle inväntas och herr Brylén för jakten utställt stolar, däribland en gungstol, försedd med ett av fru godsägarinnan Brylén, fru borgmästarinnan och fru varu-direktörskan Jonsson egenhändigt virkat överkast i blått och gult med tvenne korslagda lejon.

Redan en timma tidigare eller kl. 4 f. m. möttes emellertid herr djurvårdare Broms samt drevherrarna i zoologiska parken för att hämta ut Samuel och föra honom till skogs, men visade sig detta helt oväntat svårare gjort än sagt, i det att älgen efter sitt långa stillastående och väl även den nu forcerade (jäktade) dieten fått sin rörlighet högst väsentligt reducerad i samtliga fyra benen. Det var emellertid nu så dags att tänka på några rastningar av honom, utan fick man, så fort sig göra lät, söka massera upp honom med liniment, få ut honom på herr åkare

Wernlunds flakvagn och i sporrsträck körd till jaktplatsen, där man med förenade rop, handklappningar, knuffar och avskjutandet av lösa skott i luften så småningom lyckades få honom att dra sig inåt skogen och ställa sig i skymundan.

Allt var nu sålunda klart för jaktens början, och väntade man blott få höra jaktfanfareerna från de annalkande höga gästerna, men dröjde alltjämt dessa, och blev klockan både tolv och ett och två utan att ett ljud hördes västerifrån, om man undantar råmandet av herr hemmansägare Jonas' i Kröken ko.

Som småningom mörkret föll på och jakten nu svårligen skulle låtit sig ordnas utan strålkastare eller åtminstone handlyktor, började litet var i sällskapet luta åt den åsikten, att något slags missförstånd föreläge, och när så plötsligt även Samuel kom tillbaka och tydligt gav tillkänna att han vore led åt det hela och ville hem, beslöts avblåsning av jakten å herr Bryléns valthorn, varefter Samuel hemkördes igen och beslöt man avvakta vidare telegrafiska order.

Då emellertid några dylika icke ingingo, vare sig under måndagen eller tisdagen, satte sig herr Brylén, ängslig att möjligen H. M:t med sällskap gått vilse, telefonledes i förbindelse med k. huvudstaden, och möttes han då av det minst sagt uppseendeväckande meddelandet, att konungen för längesedan återtagit regeringen och det älgtiden vore slut.

Här måste alltså föreligga något slags narri av allra fulaste slag, avseende ingenting mindre än att breda ett löjlighetens skimmer över de k. älgjakterna, och är det sannerligen icke mindre, vi säga rent ut, infernaliskt därigenom att det mystiska telegrammet ju faktiskt var utskrivet å en 1:ma klassens k. lyxblankett med riksvapnet tre kronor samt undertecknat »von» och ett oläsligt adligt namn, verkställande kommandant vid H. M:t Konungens älgjakter.

Herr Brylén lär emellertid ha överlämnat papperet till herr polis Bergström, och är det väl att förmoda och hoppas, det denne, som den skriftlärde stilexpert han är, snart nog skall få vederbörande fast och ställd vid skampålen.

Ett typiskt utslag av ungdomens förvildning

erbjöd sig i lördags å klaffbron.

Hr mag. Hagwald hade, synbarligen stadd i pedagogiska tankar, ställt sig å densamma för att se ned i ån, med ena foten å vardera klaffhalvorna, då plötsligt gossen Emil Ruda — som under förmiddagen erhållit tillrättavisning i skolan för sitt sätt att stava *skje*:ljudet — syntes gå fram till brospelet och veva upp bron, till en höjd som kom hr H:s ben att sträckas rätt ut isär, varefter han åter lät den långsamt sjunka, dock blott för att hastigt veva upp den igen och sedan omväxlande sänka och höja, allt under det han å det mest anstötliga markerade takten med diverse utrop ur rättstavningsläran, såsom hyssja — brascha — vyssa — klatscha — skjämmas — usch — m. fl., utslungade, efter vad det tycktes, utan ringaste respekt.

Tilltaget gjorde, förutom å hr H. själv, å hela den promenerande allmänheten ett högst beklämmande intryck, som tog sig luft i mer än ett harmfyllt: lumpet!, akta sig, Emil!, nu nog med det där! etc., men hade han tydligen satt sig i huvudet att ej giva upp, förrän han icke orkade mera med någondera armen, då han lät bron falla ihop med en häftig smäll samt helt sedeslöst snöt sig och avvek.

Saken har under gårdagen varit föremål för skolorådssammanträde, därvid hr Hagwald, som genom det passerade mistat förmågan att sitta, å stående fot gav en kapitulation (uppreparing) av det hela till protokollet; och beslöts, det Emil tills vidare skall sättas i särklass, så långt bakom de övriga barnen som möjligt, samt att, då all aga å honom, såväl med risbast som i godo med flata handen, numera tycks vara fullständigt bortkastad, han i stället vid den nu inbrytande film-, grammofon- och radioundervisningen skall relegeras (utestängas) i farstun och få sysselsätta sig med multiplikationstabellen.

Bort med ostveckan!

De flesta krassliga efteråt

Om man får tro den allmänna opinionen, skulle totalintrycket av den just tilländalupna s. k. ostveckan härstädes långt ifrån vara det allra bästa. Hade den motsetts med nog så livliga auspicier (förhoppningar), då ju syftmålet var behjärtligt, i det behållningen skulle gå till svenskbybönderna, å så sätt att de överblivna ostarna oavkortade tillfölle desamma, och ställde man sig helt entusiastisk, såväl till hr och fru borgmästarinnans upprop att under 8 dagar slopa allt slags sovel, av vad kalvskuret o. s. v. det vara må, för att i stället belägga dem rikligast möjligt med ost, som till de olika förslager och receptata å olika ostanrättningar i form av puddingar, soppor och moser, hr borgmästaren haft urbaniteten egenhändigt till avskrift uppsätta å Rådhusstavlans.

Togs alltså friskt uti, och rönte allt vad ostar heta — såväl från Brylunda gårdsmejeri, som sände lass å lass av Stiltoner grädd- samt Schweizeri- och Rottweilerost, som från hemysterskan Blom å Nabben — en hart strykartad åtgång hos stadens samtliga vitaliehandlande, medan deras rent köttsliga, resp. fläskiga och skinkpartier vordo hängande och måste gå under klubban, för militärändamål å annat håll.

Såg, kort sagt, allt från början helt lovande ut, och var såväl i hemmen som å de officiösa spisställena bordsstämningen den bästa, ja, gick å Stadshôtellet, där matsalen omapterats till en fullständig s. k. osteria, med flaggor och bladgrönt samt uteslutande ostliga anrättningar till ransonen, ett par dagar rent festligt till.

I mån emellertid som veckan framskred och efterhand satte sin prägel å allt och alla — kunde man snart ej taga ett steg utan att det luktade ost — vill det synas, som om det hela

dessvärre blivit en smula övermäktigt, och begyntes man och man emellan rätt öppet klagas över opasslighet, i form av överspändhet och irriterande tröghetskänsla, förenad med idéosynkrasi (aptitlöshet) av att överhuvudtaget vidare se någon ost, och yrkades redan å femte dagen tämligen allmänt, det veckan härstädes måtte förklaras avkortad och de kvarvarande ostarna avlåtas till Svenskby med ens, vartill även hr borgmästaren gav sitt biljud, och vilket ägde rum såsom i går. Verkade han då personligen ganska depraverad (överansträngd) och gav oförbehållsamt till känna, det han för sin del sutte minst sagt problematisk till hela ostveckornas idé, de där egentligen varit vida bättre, om de aldrig påfunnits, ja, borde de vara i laga kraft förbjudna, såsom rena äventyrerskor av folkhälsan.

Lugnande uttal av Stadsläkaren

Med anledning av det passerade ha vi i dag haft ett blixtsamtal med hr doktor Salvén, vilken emellertid såg något lugnare å saken. Hade han visserligen sedan flera dagar haft vestibulen full av patienter, men vore detta, framhöll han, ju något för en läkare alls icke onaturligt, och har den stora allmänheten nog här som vid många andra epedemier blåst upp sig själv till onödig ängslan. S. k. ost äger, låt vara en smula krävande och gasbildande, en ingalunda fördömlig vitaminhålla, och torde en liten ostvecka då och då visst ingalunda skada, blott man, såsom han i samtliga fall ordinerat, nu låter den åtföljas av en något mildare och avspännande t. ex. katrinplommonsvecka, gärna i förening med kroppsrörelse och promenader samt måttlig sport.

— Iakttages detta, framhöll dr S., finnes knappast någon skälig grund till oro, det ej konstitutionen skulle stå gott, men kan ju för säkerhets skull även några dagar fortsättas med att intaga en och annan Miraklapastill, som bekant min egen tillverkning och, skrymt å sido, den egentligen enda läkarpastillen i sitt slag.

FRÅN FÖRELÄSNINGSFÄLTET:

Hr Borgmästaren talar i "Hopp & Seger"

Föreläsningsverksamheten inom våra olika korporationer och föreningar har nu kommit i gång för året, eller — riktigare uttryckt — skulle så havat, därest ej den annorstädes grasserande influenzan lagt sina pin i vägen för resp. hitväntade resetalare och tvungit till inhibition av ett flertal kvällsuppträden.

En särskild otur synes därutinnan hava förföljt Logen »Hopp & Seger», vars lokal i Södra gränd trenne lördagar slag i rad lyst med s. k. lapp å luckan, att det ej kunde varda något utav utan bleve att vända hem, en omständighet som förklarligt nog ej just varit ägnad att blåsa upp nykterhetsintresset och som härförleden kom ordensbestyrelsens suppleantska, fru änkefru Pilzén, att under skurning i st. Rådhusalen uppkasta sina bekymmer inför hr borgmästaren, påpekande hurusom hon gång efter annan fått elda upp ordenslokalen till fåfänglighet samt baka mötesdopp för kråkorna.

Urban och ömhjärtad som hr borgmästaren gärna klappar, för allt som rör sig, och en varm pion för skilda ideal och livs-åskådningar, hade han därvid välviljan att till sakens fromma och, ville han gärna hoppas, jämväl en ytterligare brygga mellan Rådhuset och de små och nyktra i samhället, fästa ut sig att egenhändigt komma över i Orden och något tala, ett löftesord han i lördags afton även friade in med ett inför ett lika fullt som intresserat auditorium varmt och hjärtligt avhålllet anförande, vilket i sin nyktra saklighet gav jämväl den oorganiske icke-medlemmen åtskillig behållning att tänka å.

Hr borgmästaren begynte med att poingtera, det nykterismen äger djupa rötter, ja, strängt tagna djupare än spirituosan själv, eller lika djup som vattnet å vår jord. (Bra, bravo.)

Blev det först småningom, i mån av utvecklingen, människan lärde konsten att frampressa brändare drycker samt fatta försmak för samma.

Och se dock, helt avsvärja det gamla vattnet har hon aldrig förmått, ingår det alltjämt den dag, som är, mer eller mindre i samtliga våra spirituosor, ja, t. o. m. maltdrycker, alltifrån det 95-dubbla och till Gustav Ekmans- och skövdeölet. (Bra.)

Tal. gav härefter en statistisk översikt av vattuhälтан i en rad olika drycker och kom jämväl något in å prisskillnaderna, enligt senaste systemkatalog, samt satte med skärpa fingret å den svenska sorglösheten så snart det gäller att lägga penningar i alkohol. Gärna vill man hoppas, underströk han, det erfarenhet och upplysning måtte vidga allas ögon.

Hr borgmästaren som talade rent spasmodiskt utan konceptpapper eller andra hjälpmedel — lät han blott ett par vattenglas sig smaka — gjorde ett av allt att bedöma ovanligt intryck, som blott fram å slutet skulle komma att grumlas av ett tyvärr otrevligt intermezzum, i det att när han någon stund uppehållit sig vid en del s. k. akvaviers och liqueurers olika verkan å ämnesomsmältningen och smaksinnet, en i mitten av salen försatt äldre ordensbroder plötsligt gjorde sin resning med ett opåkallat utrop av Ned med spirituosavarorna! eller något dylikt, ganska stötande.

Hr borgmästaren var emellertid dessbättre ej den där lät sig bringas ur sin tankebana, utan slöt han helt lugnt med ett Ja, ja hr Holm, visst så! understruket med att han själv som bekant utgjorde en till ytterlighet måttlig nykterhetsman och att det vore honom en glädje det hr H. och övriga åhörare vore absolutister.

Hr borgmästaren avapplåderades hjärtligt, varpå följde kaffe med inskrivning av nya ordensmedlemmar, i vilket förstnämnda han å det otvungnaste deltog, och underhöll han sig intresserat med de flesta, tills han efter någon stund drog sig tillbaka över till Rådhuset och orden upplöstes.

Hr Peterzohn stör Gustav- Adolfsminnet

Årets högtidliga konung Gustav II Adolfsfest kom dessvärre att sluta i pinsamhetens tecken.

Hr borgmästare Sjökvist hade, inför en i Nya folkskolans aula tätt förpackad menighet, just hållit sitt av rörelse högburna festtal — varpå programenligt skulle ha följt orgelmusik, deklamation och théservering — och slöt han med att under allmän gripenhet utbringa ett fyrdubbelt leve han för Gustav-Adolf, vilket åtföljdes av ett antal fylliga hurrarop, då hr f. förrädare Peterzohn, den där högtidsklädd i stor bonjour och vit väst intagit plats å främsta bänken och ju olyckligtvis lystrar till förnamnet Gustav-Adolf även han, reste sig och bugade sig åt olika håll.

Tilltaget gjorde ett högst beklämmande sinnesintryck, som ingalunda förminskades av att samme P., då hr borgmästaren s. k. bisserade levet, upprepade manövern, och detta med alltmera ootillständigt artiga bugningar, allteftersom hr S. höjde utropen.

Fanns för hr borgmästaren slutligen intet annat än att utbringa ett leve för Carl XII, varefter théet avdracks i största harm och man åtskiljdes under allmän förstämning.

Uppskakande tragedi i Badhuset

Just som vår artikel om julbadandet ligger färdig och punkterad, nedslår ryktet om en högst beklaglig händelse, som å det pinsammaste kommit att kosta en av vår ords mest framskjutande medlemmar om icke livet så nära nog förståndet.

I går afton infann sig i Varmbadhuset hr godsägaren m. m. Just. Brylén för att intaga sitt julbad, och torde han, trött och uppgiven som han kom från en ansträngande harjakt och väl även besluten att efter sitt bekanta Skövdebad, som han blev förnekad i våras¹, riktigt njuta ut, ha legat och något slumrat till i väntan å borstningen. Huru som helst märkte han ej att plötsligt det förut ombeskrivna stoppet¹ av någon anledning — det gissas på hr B:s ovanliga kroppstryck — kom att lossna och vattnet i karet — någon kork fanns till all olycka ej i hålet — började sjunka undan och han själv följa efter, ehuru, ifölje karets avsmalning neråt, något saktare.

Hr B. visste sålunda ej det s. k. ordet av innan han låg vaken å så gott som bottnen, oförmögen att komma loss.

Ödet ville ytterligare, det han ej skulle nå upp till ringklockan för ett åkallande av fru änkefru Pilzén, än mindre räcka waldhornet, som låg å klädeshögen, och gjorde hennes bekanta dövhet det ena anropet lönlösare än det andra.

Återstod för hr B. intet annat än att genom vaggningar söka få karet vältat över ända med honom utåt golvet, något som småningom även kröntes med lyckträff, så att han kom å benen,

men blott och allenast för att konstatera det karet alltfört slöt åt om skuldror och bakparti, genom hr B:s exaltation (upphettning) nu än hårdare; och kan man lätt nog sätta sig in i hans olidliga belägenhet, liksom även i fru änkefru P:s panik, då, bäst hon i godan tro sitter ute vid sitt kaffe, hr godsägaren plötsligt står med hela karet i dörren, betraktande henne med ett egendomligt frånvarande uttryck, för att strax därpå foga sig in igen och ånyo utkomma, nu medförande även geväret, och å det mest skrämmande börja gå runt henne.

Gripen av en plötslig sinnesnärvaro störtade sig fru P. så fort hon fick möjlighet å ytterdörren och utåt gatan för att anropa hr polis Bergström, vilken, efter att ha fått med sig hr brevbarare Holm som handräckning, icke var sen att inskrida i badhusfarstun, därifrån han med lugnande tilltal genom dörrspringan efter hand lyckades förmå hr Brylén att utlämna vapnet. Var det för hr Bergström därefter en relativt lätt uppgift att bereda sig inträde och att tillsammans med hr Holm anställa förenade bankningar i karets baksida, vilka småningom gåvo till resultat det hr Brylén lossnade, samtidigt som sinnena syntes börja komma i jämvikt.

Han var emellertid ännu ytterligt nedstämd och förbi samt förmådde endast antydningssvis ge tillkänna det han ville bli hämtad i skrinda av hr drängen Rask.

Den under så pinsamma omständigheter förolyckade hr godsägare Brylén har sedan en lång följd av år varit ägare till Brylunda säteri med utägor och kvarn samt i äktenskapligt avseende förenad med fru Tilda Brylén, född Palm, som förliden jul gled ut i Vänern¹.

---

¹ Syftar på tidigare artiklar, som här ej kunnat medtagas. *Utg. ann.*

En genealisk julgransfot,

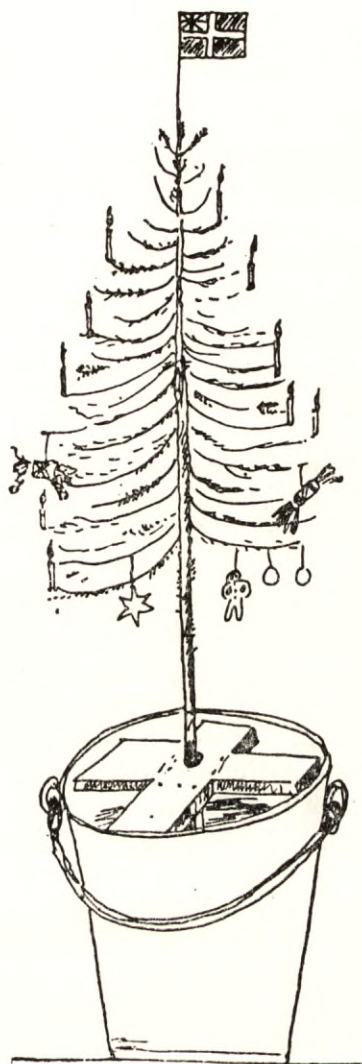
lydande namnet *Julius* och föremål för allmänt intresse och köpsläende, utställer sedan några dagar hr snickarmästare Gårdberg å Torget, invid pumpen.

Foten, som är en frukt av åtskilliga års spekulerande å området, enligt vad den gamle uppfinnarpionen ej utan rörelse meddelar, går såsom illustrativt synes ut å att bereda familjer, som vilja ha vatten i fötterna — och vilka vilja ej detta? — möjligheten härtill utan påkostning av dyrbara kvasikonstruktioner, den ena i regel svårmonterligare än den andra att påsätta, om man ens lyckas utfundera hur den över huvud taget är invecklad.

Hr Gårdbergs fötter — sådana han personligen demonstrerar dem — slå en vid första påseende genom sin rent förbluffande enkelhet: en vanlig försinkad spann och i denna ett enkelt träkryss med hål, vari julträdet nedsättes, sedan vatten ipumpats, se där är alltsammans.

Betänkes sedan, det priset är så relativt lågt som en riksdaler banko, d. v. s. 2 kr. 75 öre, per *Julius*, resp. 4 kr. 25 öre vid något burgnare måleriskt utförande i julens färger, samt och icke minst, att när man sedermera plundrar julträdet under fastan, hr Gårdbergs fötter till skillnad från övriga ingalunda behöva sättas upp å en dragig vindsskrubb utan, som hr G. betonar och visar, under hela det festlösa året högst förträffligt låta sig användas såsom paraplyställ, för så vida man icke föredrar att montera isär desamma och använda delarna var för sig, hinken såsom hink och själva träfoten såsom något annat — torde det finnas tusen ändamål — ja, så se vi inget skäl, varför de ej skulle slå igenom såväl här som annorstädes och den lycklige uppfinnaren gå emot en nog så rosig julmarknad.

Patent är givetvis begärt, vadan hr G., som redan fått mottaga avsevärt flera beställningar än han har fötter — däribland för röda salongen å Rådhuset en sannskyldig jätte till dylik, i

Julius

blågul lackering och själv å förgyllda sådana — ingalunda behöver riskera något illojalt intrång från vare sig Skövde eller annat håll, utan lugnt kan effektuera vidare.

Trasslade in sig i radiotrådarna

gjorde i dag under morgongymnastiken hr bankkassör J. Vedbom nog så invecklat och skrämmande. Hr V. hade, iförd allenast ett par korta sim-k-l-s-n-g-r, jämte själva lurarna, ett par minuter å sitt rum deltagit i k. riksprogrammet, därvid han under försök att utföra ett s. k. valpstupstående råkat bliva något efter, i följd varav nästa kommando, s. k. svethopp med armslängning, kom honom väl hastigt uppå, och visste han knappt ordet till sig — hade han väl i början av lektionen känt sig ha fått en av antennerna om ena benet men utan att hinna fästa notis därvid — förrän han plötsligt satt där insnärjd i hela radionätet upp till halsen, oförmögen att komma sig vare upp eller ut och mitt under påföljande djupandningskommandi så när att kvävas. Till all lycka hade hr Vedboms ansträngningar väckt något buller åstad, ytterligare ökat av att han å något sätt råkat erhålla huvudet in i tvättstället av plåt, vadan hans värdinna, fru telefonist Zelinda Eriksson, gjorde sin påknackning och kom in, just såsom han stjalpte detsamma över sig. I tron att hr V. möjligen påhölle med någon sorts avrivning ell. dyl., mot sin stamning, skall fru E. i förstone hava tänkt draga sig blundande tillbaka med något litet anskri, men var det i detsamma, framhåller hon, något i själva blicken, som sade henne, det han omöjligt låge rätt till och att hon törhända behövdes.

Lyckades hon ock snart nog — rutinerad såsom hon ju är att reda ut sladdar långt trassligare — att bortvänd få hr V. loss samt till kojs, där han ännu i pressläggningen kvarligger, dessbättre vill det synas skadeslös, men, våga vi påpeka och kraftigt betona, i alla fall som en varnande symbol för alla och envar, de där icke fullständigt akrobatiskt veta att behärska sin kroppsvigor, att taga det försiktigtvis med den nu så moderna radiorörelsen och i varje fall under inga omständigheter söka utföra några som helst prestationer utan att en fullt pålitlig person sitter bredvid och ser på.

F. Förrädaren Peterzohn åter ute!

En affärsverksamhet i bedrövlig pryddo

— Bliver då aldrig den så länge annonserade nya strafflagen färdig? tvingas man tyvärr att med hr polis Bergström utbrista efter vad hr Peterzohn under julen tagit sig före, denna gång med k. Svenska Akademiens för det nya året utförläppta almanacka såsom språngbräde.

Å själva julaftonen uppkom hr Peterzohn och påknackade hos hr borgmästaren med anhållan om ett samtal mellan, som han uttryckte sig, 3:ne ögon, detta tydligen med hänsyftning å sin igensvullnad efter sistlidna marknad. Han var nu emellertid iförd ett blåbanditband å rockuppslaget — ett snyggt knep i sanning att slå blå dunster i ögonen å folk! — och uppträdde han även i övrigt med en viss hyfsning samt sade sig å allvar hågad att vilja hissa ny flagg i sitt förhållande till samhället. Ville han hädanefter bryta sig en bana i form av ett hederligt handarbete, och hade han därvid närmast tänkt att gå omkring och sälja almanackor, men ansåg han sig, för att kunna räkna med allmänhetens förtroende i tjänsten, behöva få en något mera aktad och inflytande persons renommé.

Då P. verkligen ej var berusad men föreföll rörd i nykter bemärkelse och då hr borgmästaren ville bliva av med honom, lät han sig småningom för julfridens skull bevekas att rent s. k. pro forma utskriiva en relation, och inköpte han även själv den första almanackan.

Omedelbart härefter satte sig hr P. igång med sin försäljning i hemmen, och hade han, tack vare hr borgmästarens urbanitet, innan dagens slut avsatt almanackor i så gott som alla familjer.

Knappt hade emellertid juldagen ingått och folk fått tid till läsning, förrän det till hr polis Bergström från skilda håll inlöpte personer med anmälningar om att almanackorna å det mest infernaliska vore för galna Anni, de flesta för 1922 eller 1912, men åtskilliga också för andra, något hr Bergström f. ö. kunde konstatera jämväl beträffande sin, som avsåg år 1895.

Hr B. skred omedelbart till P:s anhållande, varjämte återstående trenne almanackor förklarades beslagna och av hr B. oskadliggjordes. Redan vid ett första förhör vidgick P. fräckt nog utan minsta omsvep sin mullvadsmanöver: hade han överkommit lagret å en större bok- och diverseauktion i Skövde och, framhöll han rätt, hade han aldrig utbjudit exemplaren såsom särskilt avseende nästa år eller överhuvud taget något bestämt år alls, endast såsom almanackor i största allmänhet: ja, hade han f. ö. hela tiden i bakfickan medfört även 1 styck ex. av 1932 års upplaga, för det fall att någon person händelsevis skulle säga sig önska just denna, vilket emellertid icke inträffat.

Det häpnadsväckande tilltaget — och än mera hr polis Bergströms förklaring, att, enligt vad både han och hans maka kunnat i den nuvarande kon. Magnus Erikssons strafflag utläsa, det onekligen ser ut, som om P. denna gång skulle glida honom mellan fingrarna, vadan han måst släppas — har givetvis väckt stark förbittring i vidaste cirklar, detta icke minst som man i de flesta familjer använt almanackorna såsom julklappar.

Med hänsyn därtill, ävensom till att man ofta av rent filantropologiska skäl betalat dem högre än hr P. begärt och flerstädes t. o. m. inbjudit honom å kaffe med julkusar och andra avecker, kort sagt nedlagt så mycket som skett å denna bedrövliga rörelse, har det av någon, tydligen sparsamhetsivrig, ärad insändare, som tecknar sig »Anonym intressent», uppkastats ett prospekt om att så gott antaga någon av de hr Peterzohnska almanackorna för Grönköpings stad med närmaste omnejd un-

der det nya året — t. ex. år 1922:s som tyckes vara den mest spridda — vilket ju knappast, skriver han, borde spela så stor betydelse, då namnsdagarna ändock bleve desamma och jämväl de stora helgerna komme med allesammans, låt vara att påsk och pingst visserligen skulle infalla något senare här än å andra håll såsom Skövde och Hjo, men finge vi ju i stället månskenen och därmed månadsmarknaderna så mycket tidigare.

Planen synes välment, ehuru kanske en smula dubisk — är det hela nog mera invecklat än så — men ha vi i alla fall velat framlägga den, och torde hr Peterzohn månne göra klokast uti att något dröja med att skubba händerna i skadeglädje tills efter stadsfullmäktiges nyårssammanträde i dag 8 dagar, d. v. s. måndagen den 4 januari, enl. nuv. tideräkning.

A:LFR-D V:STL-ND

1927—1936

ETT URVAL

Alfr-d V:stl-nd

Teckning av Birger Lundquist

A:LFR-D V:STL-ND

Studium av Nils Hasselskog

»O tänk, att bilda i en lycklig stund
den bägare, som anstår var mans mund,
som fylls vid tidens djupa brunn en gång
för tusenden, som törsta efter sång!»

utbrast vid ett tillfälle greve Carl Johan Gustav Snoilsky längtansfullt inne å en Porslinsfabrik, han i någon angelägenhet besökte. Föga hade han väl kunnat ana om ens hoppas, att sentensen redan inom en mansålder, utbroderad i rosa korsstyggn av ömma kvinnofigurar, skulle komma att hänga såsom burspråk över ett svenskt diktarbord, till vilket Avdelningschefen i ett stort Waru- och Modehus, vid stängningsdags lämnande tricotererna bakom sig, skyndar hem att sätta sig tillrätta, och ett burspråk han med rörelse kan blicka upp till i känslan av att ha förverkligat: har *Alfred Vestlund*, Grönköping, i sanning ur

sin diktarkappa lyckats skaka fram en bägare, för att ej säga betydande pokal, till brädden fylld av poesiers grädda, för hur många som helst.

Man har frågat sig efter den hemliga nyckeln till hr Vestlunds rastlösa diktargärning, och finnas de, som i densamma velat se en *l'art pour l'art*, en konsten för dess egen skull, d. v. s. för honorarets (15 kr. pr st. oavsett längden). Ingen som något fått blicka in genom de kulisser, bakom vilka en modern diktare har att, sannerligen ej blott meditera och koncipiera (maskinslå), men lika mycket representera, intervjuas och spendera, kan emellertid ett ögonblick vara benägen tro, att det är såsom beräknande affärsman hr Vestlund enligt egen försäkran :

ilar hem som i dröm
att kasta med jublande händer
min dikt i kulturens ström.

Nej, den springande drivjädern måste vara en annan och enkannerligen den, som kanske starkast slog honom själv midsommaraftonen 1932, å Stora Torget i hans hemstad, vid åsynen av midsommarstångens påklädning :

Det står i vart människohjärta
en naken midsommarstång
och tigger — säg hör du? — med smärta
om grönska och blommors fång.
O, giv då med brinnande vilja
det skönsta i blomväg du har :
häng Sångens rosa och lilja,
en Liederkrans kring envar !

Detta är rena altruismen — alltså känslan av generositet — hos hr Vestlund så starkt uppodlad, att han helt enkelt ej *kan* annat än ge ut sig till det yttersta, i bunden form och i kraft av det pund, naturen nedlagt i hans huvud :

Ej är jag den, som mig själv vill sätta
inunder skäppan, likt vingklippt örn.
Min dikt vill flyga, vill lyfta, mätta
de prosans söner, av ömse kön.

Flyga — lyfta — mätta! Vad är det som egentligen gör, att man av en från hr Vestlund utflugnen dikt känner sig så lyftad, så verkligt mätt . . . ? Ett tvärsnitt genom skalden och några smärre klipp¹ torde möjligen skänka oss en ledstång.

Vestlund är — i likhet med både Aug. Strindberg och C. D. W. af Wirsén, vilken närmast torde vara den, å vars fötter han suttit — till distraktionen ett avgjort stadsbarn. Ingen kan tveka om att hans vaggga stått å en stengata. Hela fysiognomien visar det: intrycken under barndomen ha varit djupgående, och ränderna gå aldrig ur. En öm *kärlek till födelsestaden* — se där i hans rimpokal just själva bottensatsen, som genomsyrar allt.

Hur fast visar han sig icke knuten vid hemorten i den tårskimrande Sångarens avsked, inför en tillämnad resa, som sedermera kom att inhiberas :

När morgonvind går fram i bladen
och fågeln väcks av Febii puss,
drar sångarn bort från barndomsstaden,
då drar han bort med omnibus.

Farväl och tack för gångna data!
Ej glöms så lätt min vaggas stad,
min faders hus, min moders gata,
den Södra park, de Bergska bad.

Och hur gripande tecknar han ej den äntliga hemkomstens glädje, efter en i fantasien genomlevad mångårig vistelse i Rom:

---

¹ Ur "Grönköping i Helg och Söcken" 1927—1933.

Igenom tullen, över ån, vill hänförd in jag gå . . .
— Vad väga Roms gondoler mot er, Slupar, I och II? —
Jag ville smeka varje hus, som aldrig förr jag smekt,
jag ville klappa stenarna, med dem jag barn har lekt.

Ehuru alltså en stadens sångare, som torde söka sin jämnhöjd, kan skalden emellertid i egenskap av *naturdyrkare* också sträcka sina fötter utanför det egentliga samhällets skrankor, stundom, tillsammans med sin kära, nog så långt. Av säregen impregnans äro de landskapsmålningar han därunder kastar upp, med penseln doppad än i den blånande Bergska sjön, än i åkrarnas saftiga mylla och böljande helsikeklöver :

Kring Gökbergshjässan kal och blank
står skogen tyst och still.
Från ängarna runt stadens hank
så gott det doftar till.
Lyss, göken som ett väggur slår . . .
Vi måste vända, tiden går,

m. fl. m. fl. liknande stilleben, till stämningen erinrande om den å sin tid verksamme, alltför snart hänryckte tysken Goethes »Über allen Topfen ist Ruh», med vilken denne slog igenom.

Understundom kan längtan ut i naturens sköte, till sol och vår, bli den av sina dagliga tricotager bundne skalden så övermänsklig, att hans inre ger sig luft i en elegi :

Jag torgför ej i allmänhet min längtan
att solkas ner av svarta morianer . . .
Dock känner jag i vinterns tid en trängtan,
att dölja den finns icke mera planer :

Jag längtar vår — jag längtar var jag går,
och om jag sitter eller om jag står.
Min längtan är beständigt mig på spår.

För det mesta går dock naturalismen i dur, grubblarveckan äro slätstrukna, och finner man honom lyfta sina versfötter helt sprittande, i hänryckningen t. ex. över den inbrutna april:

Hur sällsamt finkänslig är en lyra!
Nyss var som *mollet* knappt räckte till,
och nu — i hart diakonisk yra
jag vill blott *dura*: April, april!

Någon gång vidgas det måleriska naturperspektivet vida ut-
över både staden och kringliggande landsbygd — rena panteis-
men. Med säker hand fångar han en midnattsstämning i det
gamla Rom:

I jäns vad liv och julkommers, konfetti och fascism!
Nu drömmar forum, innesvept i nattblå mysticism.
Från boulevarderna omkring hörs näktergal'n allen
och då och då en apelsin, som faller från sin gren.

Ja, kan han förflytta sig — med stöd av något så ringa som
blott en liten banan — ända ned till Söderhavsöarna och måla
därvarande infödingar, fullt lika naturtroget som vore han en
av dem:

O, sagofrukt, du gyllengula, möra,
som skakats ner av någon svart negrett,
mig tycks, när jag dig trycker mot mitt öra,
som hör jag palmers sus och rumbbalett,

en inlevelse, hart närmande sig det otroliga.

Med kärleken till naturen förmäler hr Vestlund jämväl *den
till kvinnan*, »skapelsens trots allt dock yppersta kronblomma»,
å vars hjässa han aldrig tröttnar att med en Jesaias Tegnér's va-

riationsförmåga trycka den ena brinnande hyllningskransen på den andra.

Få torde de unga flickor vara, vilka ej någon gång med avund lyckönskat hr Vestlunds mångåriga sång- och fästmö, pseudo-anonymen I-a, och vilka ej, när han i den begynnande månen en förtrollskad vårkväll anmodar henne :

Kom I-a, sitt i gräsets dagg
en intensiv minut !

med en ljuv rysning önskat sig i hennes kläder, kanske för att få lyss till hans förtolkning av *kysSENS* väsen :

En liten purpurboll, i gamman
vi hysta, fånga, av och an . . .
ett fast sigill, oss binder samman
— en spröd sylfuitsjäl vid en man . . .

Hur många damer, äldre som yngre, skulle ej vilja sitta med i båten och dela den *trohet*, han bekänner :

När månen stiger vit bak Gökmassivet
och dränker allt i magiskt pärlmorflöd',
då ger jag dig min tro för hela livet,
då svär jag att bli trogen till din död.
O högsta kulm på jorden, icke sant, att i en båt och mund
mot mund
få vagga månjust hän på manlig trohets fasta grund !

Och hur mången ung man, som i oklarhet om idealäktenskapet står vacklande inför vigselförrättaren, borde icke vinna stöd och resolution genom att tillviska sig de blott fyra små Viktor Rydbergsklingande raderna :

Lyckan tror jag mera hänger
å rent etiska poänger:
ett med ömhet dukat bord
och små mjuka kvinnoord.

Hand i hand med skaldens älskade går hans *moder* — gripande är att bevittna, hur han gång efter annan slår sin harpa för den försilvrade gamlas skull, i vördnad och tacksamhet över att hon fött honom; såsom t. ex. »Å Mors dag»:

Hur varm känns min tacksamhet icke,
var gång jag blir bjuden så här,
att, mor, när tillbaka vi blicke,
du gjort mig till den, som jag är!

— — —

Vad diktkonstens glansperioder
av tysta små mödrar berott . . .!
Ack mor, lilla mor, lilla moder,
du väger långt mer än du trott.

(Däremot vill det knappast synas, som om han i sin diktning låtit sig inspireras av *svärmodern in spe*. En förmodan, att hon skulle skymta mellan ett par rader i en nyårshymn — där han vid återblicken å det förlupna kalenderåret ädelmodigt betygar, att

andra oförrätter jag fått smaka,
förlåtas må, då jag har gett tillbaka —

torde sakna litteraturhistorisk fog. Överseendet lär skola syfta å en förörrättning av merkantil naturel, i form av en s. k. växelprotest.)

Kors och tvärs genom hr Vestlunds produktion löper som en blågul tråd en *patriotism*, som verkar fullständigt elektrifierande och ej lämnar någon oberörd:

Ett enigt folk å fria fötter,
som står på höjden av nivå,
och binds ihop med hjärterötter
från arbetsblus till paletå . . .

så är hans orubbliga paroll.

Gärna infinner han sig i konungahuset, än för att med sin harpa hedra hertig Gustaf Adolfs förening med prinsessan Sibylle, genom en omförmäling å verserad tyska:

Ich weiss nicht, was soll es bedeuten,
dass dichten auf Deutsch ich musst.
Es klingeln nur deutsche Läuten,
für schwedische hab ich kein Lust . . .

än för att ge luft åt en anapestfylld harm över att den åt svenska kronprinsparet i U. S. A. upplåtna lustyachten Aloha blivit av tullpolisen förföljd och beskjuden såsom misstänkt för att frakta smuggelsprit:

Det är icke *jyst* att med misstro bemöta
personer, som eljest sig mönstergillt sköta,
det är icke *jyst* uti furstligt gepäck
att tänka sig flaskor med skamlig »avec»,

men hindrar rojaliteten honom ingalunda — till sin läggning vidsynt salongliberal som han är — att i fantasien också försätta sig å samhällsstegens nedre tinnar och t. ex. sympatisera med en bagare:

Föraktar du väl bagarns kall
som någonting banalt?
Hur dumt och tanklöst i så fall
— har själv du mer betalt?

— — —
Var stode vi, om han ej fanns?
Då fick det bakas självt.

Den ödmjuka respekten för människovärdet hos envar, som åtnjuter medborgerligt förtroende och blott punktligt fullgör sina sociala utskylder, lyser gång efter annan fram, och måste man — t. ex. i den högstämda hymnen inför märkesåret 1929 — stanna i oneklig beundran över hans förståelse t. o. m. för den psykiskt efterblivne:

Ja, fram ock du, som fått till börda
en, andligt sett, mer blygsam del,
och vet, att även du skall skörda
vad rätt du tänkt, fast det var fel.

Hur betecknande är icke just denna *medkänsla* även med den obetydligaste lilla varelse:

Se, det snögar över taken,
å staketen och bredvid,
och å frusna fönsterhaken
pickar liten domprost blid . . .

hans personliga inlevelse i allt som rör sig:

Vart ägg, som till marken faller,
har en saga för den som ger akt . . .

ja, t. o. m. i en liten kork:

det ligger en kork och flyter
nere vid klappbryggan,

ligger och gungar i solskenet
och roterar för vinden,
så liten och ovesäntlig
som blott en kork kan vara.

och dock — har även den sitt förflutna
bakom sig,
har den haft sitt livstycke
såsom vi alla . . .
om blott man rätt förstår
att slå sig ner på bryggkanten
och fixera den
eller, ännu bättre, lyckas peta upp den med käppen,
att med den lille i handen
låta den spela å fantasiens strängar.

Härmed ha vi i den Vestlundska lyriken nått fram till en punkt, i vilken åtskilliga velat se ett frågetecken, nämligen hans ställning till den orimmade, s. k. funktionalistiska eller asfalterade Musan.

Förvisso kan hr Vestlund därvidlag, reciterande gamle Homeros, bekänna att *Errare humanum est* (intet mänskligt är mig främmande), och har han en gång, i sammanhang med en förvärvad metallfåtölj och känslan av

den personliga helgjutenhet
som plåten förlänar den sittande
och å samma gång
den rent hissande
inspiratoriska svalkan

visserligen kunnat avgiva en nog så entusiastisk programförklaring:

Hr Alfr. Vestlund i sin modeskapelse påefunken

Frkn Irma Sjökvist

tyst,
sjunger det icke i rören,
sjunger och likasom dunkar och pulserar :
funk! funk! funk!
det är den nya tiden som sjunger
sjunger och kallar mig
att gå inför
under sin fana,
även jag . . .

men har han senare i ett tämligen ampert rimbrev »Till en prosaförfattare» avlagt en bekännelse, vilken måste innebära en samtidig avis om med vilka ögon han djupast inne ser å den rimlösa verskonsten, och gå de helt stick i stäv :

Hur tror du väl de Musor tre
von oben se dig an?
— En outsiders, säga de,
som icke grunden kan.
Vad tror du Bellman skulle sagt,
min store tvillingbror?
— Ett skriftspråk utan rim och takt
hör hemma å kontor.

Såsom sammanfattning torde alltså kunna sägas, att hr Vestlund blott delvis och s. a. s. med ena benet står uppe i den egentliga asfalten, medan han med det andra, och betydligt längre och kraftigare, alltjämt stöder sig å den klassiska lyrikens fasta grund, d. v. s. Svenska Akademiens rimlexikon, en position och i viss mån särställning, som torde vara den enda lyckliga och — med hänsyn till läsekretsen — proportionella.

Om man i en bokhandel tillåter sig att en smula sprätta upp volymerna av de poeter, som sedan sekelskiftet var ungt blivit upplagda å disken, kan man knappast neka till att man inför mer än en står gripen av en tydlig inflation från hr Vestlund.

Detta är ej mer än naturligt och mänskligt och föga att säga om — skulle ett påpekande om saken för denne själv säkert, långt ifrån att inspirera honom till något tryckfrihetsåtal med yrkande å vederbörandes indragning, tvärtom komma honom att med ett försonande småleende taga kollegan i försvar, ja, med den anspråkslöshet, som utgör hans kanske mest i ögonen fallande kainsmärke, rentav söka antyda, att även han själv mottagit vissa intryck och låtit dem komma till uttryck, låt vara i en kanske smula lyckligare form.

»Huvudfrågan är», tror jag han skulle säga — och vill jag därvid gärna tänka mig honom såsom fåfång herre över sin rörelse — »huvudfrågan oss skalter emellan är icke vem innerst gjort vad, men fastmera vad innerst gjorts huru, m. a. o. om ämnesstoffet behandlats å ett sätt, som väcker biljud i svenska hjärtans djup och länder vår andestämman i världen till den heder, jag givit uttryck åt:

Sätt fram all världens skatter å ett bräde,
håll upp var dyrgrep, som beundran tål,
och spörj, vad jag av allt ger företräde
— jag pekar avgjort å vårt modersmål.
Vad är allt guld, om än i gyllne dosor,
allt vad kulturen av faktorer har,
mot språkets underbara skatt av glosor,
vi lärt att stamma uti knät å far!»

HUR JAG DIKTAR

Av Alfr. Vestlund

Hr Redaktör!

Det händer rätt ofta, att jag i sällskapslivet så väl som i den tricotageavdelning, där jag är satt att verka, ställes inför frågan: säg, hur bärer Ni Eder egentligen åt, då Ni diktar? Huru går det väl *till* att dikta, denna underbara konst att kläda prosan i rim, så att den liksom klingar och ringer och blir till ett uttryck för det djupaste inom oss?

Enär jag ej, hur gärna jag än ville, brukar hinna redogöra därför och då jag tänker mig att frågan även kan äga sitt intresse för många, som ej själva vågat sig fram med den, har jag känt mig manad att här upptaga den till full belysning.

Alltså: huru diktar jag? Att börja med vill jag undanröja en missuppfattning, som jag hos den stora allmänheten funnit rätt så fastgrodd, nämligen att det skulle vara *svårt* att dikta. Intet kan vara felaktigare.

Låt oss tänka oss en planta, som växer upp i en kruka eller eljes vad som helst (en låda eller burk) och sträcker sin stjälk mot ljuset, en exempelvis tulpan. Icke faller det någon in, att detta skulle vara något svårt, för så vitt som den blott vattnas och det finnes någon jord i krukans att stå i. Den spirar med *naturnödvändighet* upp, blommar till och sätter kvistar, blad och bär alldeles av sig *själv*, utan att någon behöver fästa dem på. Huru? Ja, det är blott så. *Så ock med diktaren*. Eller se på en flagga till exempel! Icke är det någon svårighet för henne att flagga, om

det gives en stång, ja, om man så blott håller henne ut i luften. *Konst* är det visserligen, gärna stor konst, men alldeles ingen svårighet, och mindre ju mera det blåser. *Så ock med dikta- ren*. Det är *icke* svårt att dikta, ja, skulle jag rent av vilja säga, att det är svårare att låta bli.

Men — och märk väl ett allvarligt men — må man därför icke låta vagga in sig med hull och hår i en annan villfarelse, som här ligger snubblande nära till hands, nämligen att det skulle vara *lätt* att dikta. Det talas visserligen om, att vi skalder skaka lyran ur ärmen, och är detta väl sant, men gäller det då ock att verkligen *skaka*, målmedvetet och energiskt om det skall bli några dikter av bestående värde, eller som vi på fackspråket älska att uttrycka det, om vi skola få riktig *inspiration* på dem.

Som en sammanfattning skulle jag därför vilja formulera saken så: att dikta är både lätt och svårt, eller rättare, för att vända om det till en s. k. paradox (förbluffande påstående); det är varken det ena eller det andra.

Sanningen ligger här, kunde man säga, någonstädes mitt emellan, alldeles som, för att taga en profan bild, den bekanta hö-tappen mellan de båda mulåsnorna. M. a. o. — det är så där ungefär *halvsvårt*. Och därmed äro vi inne på frågan, hur det egentligen går till.

Mången brukar vid den poetiska kontemplationen begagna sig av konstlade hjälpmedel såsom alkohol, öl o. s. v., och anser jag det icke kränkande att erkänna, det understundom även jag, när jag håller på med längre dikter i svårare taktmått, kan smaka ett eller halvtannat glas, om så erbjuder sig, men brukar jag eljes för min del hellre öka på inspirationen genom en promenad, då i rask takt, om ock ej direkt springande, vanligen uppåt Gökberget. Vad sedan själva utformningen, efter hemkomsten beträffar, vill jag då gärna sitta mjukt, på en kudde, och ej ha någon klocka eller så i rummet, som går i otakt med versmåttet och förvillar mig.

För säkerhets skull och då det ju finns så många olika slags versslag, väl ett 30-tal stycken, brukar jag för var gång teckna

~~lam lam lam lam lam lam lam lam~~
~~lam lam lam lam lam lam lam~~

Vi flagga vi så gult och blett
i allmärket i dag
på flaggstång hög på flagg-
stång kvist
på stänger utan skulda mätt
~~hatten~~ nej
på ställningar av alla slag
~~lam lam lam lam lam lam lam~~

tag
lag
hammerlag
ackupelag
på ställningar och styg? tr. g.

Vi klappa våra hjärtan mer st
i dag än elfjert, snåmer? tro?
i dag än aaner, tro?
i dag än enke, dar?

Vi tages högtidsdrakten ALL

och gås i blonderkinnssko? 2

Vi faller högtidsstären mer

på aromatiskt

~~lam lam lam~~

på guldad festigar?

en klai
tsar
brage
dar
far

A. L. F. - d. V. i. st. - d.

upp det utav dem, som jag vill uttrycka mig på, så jag inte ett tu tre kommer in på ett alldeles nytt, något som man stundom ser eljes nog så berömda skalder göra sig skyldiga till (jag vill blott peka på V. Rydbergs »Dexippos»).

Vad åter själva skrivsättet angår, så får ju detta rätta sig efter diktens stämning. Vid mera brett lagda dikter, fosterländska eller eljest allmänt manande och tändande, brukar jag gärna använda ett tämligen kraftigt pennskaft och stålpenna med s. k. klumpspets, medan jag till mera elegiska och känsliga saker, kärleks- och naturlyrik, i regel föredrar ett smalare skaft med mjuk, förgylld penna och helst även ser, att bläcket är rött. Varför? Ja sannerligen, jag vet det knappt själv, det sker rent intuitivmässigt.

Naturligtvis är det dock intet som hindrar, att jag i nödfall även kan skriva ett poem i vanlig anilin, såsom t. ex. nyligen ett ute vid älgburen, ja, skrev jag t. o. m. avslutningen med en nog så liten tarvlig blyertsstump, enär det började duggregna. Skall jag f. ö. vara fullt uppriktig, så måste jag bekänna, det jag även inomhus på liknande sätt mer än en gång fått övergå till blyertsen, på grund av egen rörelse.

Ja, jag har nu givit en som jag hoppas rätt så klar inblick bak min diktnings kulisser, och vill jag blott till fullständigande av intrycket återgiva ett av mina manuskript i s. k. faximile (fotografi av en diktares ändringar). Må den i sin mån tjäna den ärade läsaren och läsarinna till belysning och glädje!

FESTHYMN

vid Grönköpings Veckoblads 25:års jubileum, vördsamt
tillägnad Dess hr Grundare och Redaktör
H. Zetterström,
av *Alfr. Vestlund* och *Ludv. Hagwald*

Vi flagga vi så gult och blått
i allmänhet i dag
på stänger utav skilda mått,
på ställningar och stag?
Vi klappa våra hjärtan mer
i dag än andra dar?
Vi faller högtidståren ner
på gördlad festcigar'? . . .

Kom, ställ dig på vår Rådhustrapp,
och se dig rätt framför,
så ser du nog en skylt av papp
i fosterländsk coulör.
Den skylten *Veckbladets* är
— du namnet hört kanske,
en ledstång för oss alla kär
å livets odyssé.

Det fanns en tid — den finns ej mer —
då denna stång ej fanns
Vi gick oss då i mörker ner,
förutan namn och glans.
Nu däremot å ryktets hjul
vi ständigt framåt drivs,
och stadens runa, blå och gul,
av Cleos pennor skrivs.

Vem täljer väl och räknar ut
de tusen segrars rad,
dem Bladet vunnit, utan krut
och svärd och kanonad?
Vem täljer väl och räknar opp
de pärlband, kors och tvärs
det lindat kring vår samhällskropp
i prosaform och värs! . . .

Vi flagga vi — så nyss jag kvad —
i allmänhet i dag?
— Det var en rent retorisk rad,
rätt vanlig i sitt slag.
Vi veta skälet alla klart:
Ett fjärdels sekel flytt,
sen stadens pressrör satte fart
och kom som något nytt.

Så svaja du vår svenska lärft,
varhelst det står en stång,
och sjung i etern, fritt och djärvt,
vår jubileumssång!
Ja, veckla ut i stora drag
vad orden ej förmå!
Si, nu är svenska flaggans dag
för koja och chateau!

Festhymn.

Vivace. Ludv. Hagwald

Majestosa

Vi slagga vi så gull och blått i all-mänhet i

dag på stänger ut - av skil - da mätt på ställ - ning - ar och

dolce rit

slag? Vi klap - pa vå - ra hjär - tan mer i

Allegro.

dag än and-ra dar? Vi fal - ler hög - tids -

td - ren ner d görð - lad fest - ci - - gar?

ATTENTATET MOT ALOHA

(Dikt till kronprinsparet¹)

Det gick som en stöt utav harm genom riket,
då ryktet förnams om det dåd utan likhet,
för vilket vår Kronprins med älskad gemål
i Västern den Vilda så plumpt blivit mål.

Där sitta de båda så lugnt på banketten
och njuta den lukullinariska rätten,
då värden, sir Curbits, vid festligt humör,
för fram den invit, som till olyckan för.

— Säg, skulle en tur uppå vågen Er roa?
Jag har just en lustbåt, som heter Aloha.
Så falla, på engelska, artigt hans ord,
och glaset han höjer mot Fursten från Nord.

---

¹ Sedermera kungaparet. *Utg. anm.*

Ja, Kronprinsen ler, som han brukar så gärna,
och säger sig däremot alls icke spjärna,
han spörjer Louise, om sällskap hon gör,
och glättigt hon svarar att *a la bonheur*.

Så upp från banketten sig samtliga lyfta
att lustturen mer i »the drawingroom» dryfta.
Sir Curbits därinne, tills båten blir klar,
spenderar så hjärtligt en »smoking» på var.

— — — — —

Det gungar en båt utför stolt Mississippi,
den stoltaste lustbåt att göra en »trip» i,
det är som en duva på böljorna sam,
och namnet *Aloha* det lyser där fram.

Då smäller det plötsligt ett skott ifrån stranden.
— Vem är det som skjuter, håll in där för f-d-n,
sir Curbits hörs ropa. Då smäller det mer
— två kulor från djungeln i vattnet gå ner.

Med undran sir Curbits på fartyget vänder
och styr det tillbaka med darrande händer.
*Poliser, på jakt efter insmugglad sprit,
beskjuter den furstliga jakten så vit!*

— — — — —

Hur tungt gick till Norden det ekot av skotten,
så plumpt insinanta mot blivande drotten
och ädla Louise, från Albions land,
som hult honom givit sin engelska hand!

Nu ville ju lyckligtvis slumpen att båda
sig ändrat och stannat i land för att skåda
en utställning hellre, och ej gått ombord.
Dock — skotten ha smällt ju, och *fläcken* är gjord.

— Men Eder, som sudlat de furstliga troner
och misstänkliggjort två så nobla personer,
till Er vill jag ropa: Upp yankees, giv akt!
och säga, så långt jag Ert språk har i makt:

*En kronprins av Sverige han smugglar ej gärna,
han lyser för folket som himmelens stjärna,
och minst utav allt vill han smugla med sprit,
som själv han ej tar ens vid brist på aptit.*

*Och känner jag rätt kronprinsessan Louise,
hon är ej för intet king Eduards niece,
en flicka med känsla för lag och för rätt,
som ryser att smugla den ringaste »skvätt».*

*Så kunnen I gärna Er spara besvären
och inför vårt Furstepar sänka gevären,
men söka ett närmande komma åstad,
mer värdigt att tecknas på hävdernas blad!*

*Det är icke j y s t att med misstro bemöta
personer, som eljest sig mönstergillt sköta,
det är icke j y s t uti furstligt gepäck
att tänka sig flaskor med skamlig »avec».*

*Nej, bättre än så De förtjäna bli kända.
Och vet: vi Dem följa med nerverna spända.
Hörs mer ifrån resan en skorrande ton,
då taga vi hem Dem m e d i n d i g n a t i o n!*

SVÅRMOD

Jag torgför ej i allmänhet min längtan
att solkas ner av svarta morianer . . .
Dock känner jag i vinterns tid en trängtan,
att dölja den finns icke mera planer :
J a g l ä n g t a r v å r — jag längtar var jag går,
och om jag sitter eller om jag står.
Min längtan är beständigt mig på spår.

Jag söker mig med a r b e t e calmera
— som Faust, som Strindberg, Ford, till par exempel.
Men hur jag Vinterlagret må sortera,
i pannan bränner dock min vemodsstämpel.
Jag längtar vår, jag längtar högsåsong
och nya moder, på en djärv fasong
— Jag vämjес vid journalernas chablong.

Jag tar en p r o m e n a d å ledigheten
i hopp att kanske den mitt svårmod lenar.
Men grå och trist syns själva societeten,
och gatan, nej — jag längtar icke stenar.
Jag längtar vår, jag längtar gräs och ljus,
og jeg vil ud, med båt och omnibus.
Här kvävs jag formligen emellan hus.

Jag vill ha luft! Jag går på R ö d a K v a r n e n,
Jag följer prisat lustspels tråd, som spinner.
Ack, dukens nötta rispregn är för barnen,
ej för en pessiker, som halvt förbrinner.
Jag längtar vår, jag längtar månad maj,
att själv få spela rôle och gå å »svaj».
— Mitt bröst vill sprängas under min kavaj.

Förgäves söker jag i S ö d r a p a r k e n
en zoologisk distraktion bland djuren.
Ack, längtan gnager mig som haren barken,
den skakar som schimpagnen hårt i buren.
Jag längtar vår, min längtan är en svan,
en Lohengrim, som ruvar hela da'n,
och blir i skymningen till en vulkan.

— — — Jag torgför ej i allmänhet min längtan
att trampas ned av svarta mohrers händer.
Dock bär jag nu sen månader min trängtan
och blott en bikt mig mer till lindring länder.
Och därför än en gång — j a g l ä n g t a r v å r,
ehur jag sätter mig, evart jag går,
som ingen utomstående förstår!

MAJ

Till I—a Sj—kv—st

Mel.: I högan Nord vår vagga stod¹

Du frågar vi så glad jag är
och ber mig lämna svar.
— Jo, skälet är, att Maj är här
och kulen mars ej kvar.
Det bottnar i de sippor mång
och lärkans muntra fågelsång.

Väl förr jag priste Bores tid,
med snö å alla tak.
— Å skidklädd häls att åka glid
är nog så munter sak.
Dock, blomstertid har bättre sed
— jag syftar å velociped.

I julekvällens stämningstund
bak zittra och kamin
visst dallrade mitt väsens grund
och kom väl poesin.
Men rutans isros, hu, så kall
mot tussilag och liljkonvall!

---

¹ Kan åtminstone av den som är något så när musikalisk med största lätthet sjungas å denna, efter några obetydliga ändringar.

A. V.

Nu blommar det kring våra hus
en rik vegetation
och genom sinnevärlden ljus
går kärleks underton.
Se, I—a, högst å torgets fyr
vad duvorna ha ömt bestyr!

Kom, följ mig till den Bergska strand
att liten sjöfart få.
Med styret i min säkra hand
du kan så tryggt ro på.
Ack se, så mycket näckrosört.
Och plums, där slår en frodig mört.

Kring Gökbergshjässan kal och blank
står skogen tyst och still.
Från ängarna runt stadens hank
så gott det doftar till.
Lyss, göken som ett väggur slår . . .
Vi måste vända, tiden går.

Till Södra parken låt oss gå
en stund i kärlig kväll.
Nu skall jag säga djuren må
inunder vårljum päll!
Hur de runt buren sätta fart,
när varje djur har fått sin mat.

Men natten hissar snarligt flagg,
och allting suddas ut . . .
Kom, Irma, sitt i gräsets dagg
en intensiv minut.
Se lunan genom bladens vaj . . .
Asch, wunderschönen Monath Maj!

SAMUEL

Sång vid älgburen

Mel.: Du gamla, du fria.

Han kommer var morgon till spjälorna fram
i den zoologiska buren.

Han står där så hög och så allvarsam,
en fyrfota konung bland djuren.

Nu år hava flytt sen som drott han höll ting
under urskogens knottriga bokar.

Han tröttnat att hararna jaga ikring
och att äta å ringlande snokar.

Ja åren ha flytt sen på vankandet led
han lade sig till uppå marken
en kväll — och från Delsbo konungsligt for ned
att bli Försten i Djuriska parken.

Nu fryntligt han gnider mot gallret sin bog
och smäller belåtet med mulen.

Av mjöl och potatis han aldrig får nog,
ej heller av kärvar till julen.

Men helst han dock spisar den »förning» ändå,
som bjuds av besökande vänner,
kanelbullar, fikon och Tulo och så.
Var ficka i staden han känner.

— Dock är det ett oskick som brännmärkas skall
att honom å maltdrycker bjuda
och sen honom knuffa och bringa på fall,
som stundom man sett gossen Ruda.

Han är dock det största bland daggande djur
och dessutom aldrig att skåda.
— Vill Emil ge luft åt sin onda natur,
så håll sig till ormarnas låda! — — —

Nej, styrar jag själv efter tröttande dag
min kosa till Djuriska parken
vill ömsint jag dröja hos Sam'el ett slag
och gnugga å bogen monarken.

Då är det som såg jag — och ögat blir vått —
i honom en broder och like,
låt vara att han är i djurriket drott
och jag tillhör sångernas rike.

Då är det som vidgade världen sig ut
och bleve förstorat det hela . . .
Och innan jag ens hunnit gnugga till slut
hör jag strängarna klinga och spela!

NYÅR

Framåt, framåt å sekelbanan,
Du vingade kalenderår!
Och, bildligt talat, sväng med fanan,
där Numristalet guldsytt står!
För nya ideal du kämpe,
för nya uppslag och prospekt,
och reaktionens hydra dämpe,
att allt når lyckad sluteffekt.

Framåt, framåt, med fanan svinga,
och smäll till samling din cymbol!
Och gammal, ung i ledet tvinga,
till upptåg mot det ljusblå mål:
ett enigt folk å fria fötter,
som står på höjden av nivå
och binds ihop med hjärterötter
från arbetsblus till paletå.

Framåt, som nämnt, nu med det hela
mot stolt ett kroniskt perspektiv!
Framåt, envar sin roll att spela,
likt kuggar i ett lok'motiv.— — —
Ja, fram ock du, som fått till börda
en, andligt sett, mer blygsam del,
och vet, att även du skall skörda
vad rätt du tänkt, fast det var fel.

Yrken och yrkesmän i poetisk dräkt:

BAGAREN

Föraktar du väl bagarns kall,
som någonting banalt?
Hur dumt och tanklöst i så fall,
— har själv du mer betalt?
Hans knåd, hans smet, den vita hyn
och mjölet i hans ögonbryn,
— vad väga slika bihänsyn
vid djupare prospekt!

Träd fram till diskens sortiment,
och gör ett överslag!
Vad tjänar, tror du, han omtrent
i l i m p v ä g blott, pr dag?
Läggs därtill sen allt h å r d k n ä c k t bröd,
allt bröd av s k o r p d e g, mera spröd,
plus s m å f i n t dopp i överflöd
— då kan du räkna ut!

Och dock — ej blott till snöd rulljans
han sina degar välvt.
Var stode vi, om han ej fanns?
— då fick det bakas självt.
Så nöddes man i hedenhös,
— en strävsam tid och glädjelös,
med knåd och klen i varje rös,
samt kavlar utav sten. . .

Jag var ett barn, när första gång
en bagare jag såg.
Dock tjuisar mig hans näringsfång
som förr den lilla påg.
I allt sitt mjöl, den vita hyn,
och degen i sitt ögonbryn
han står där likt en sagosyn
än i min liederkrans.

VÅDROPP

I töig förvårsnatt jag ligger vaken
och lyss till regnets droppande från taken . . .

Hur underbart med varje liten droppe . . .
en mikrokosm, som släpper tag däröppe.

Hur snabb han ner mot marken kosan sätter
och tusen mindre mikrokosmer skvätter!

Dock, allesamman rinna bort i sanden,
och samma tyngdlag leder dem vid handen.

Varthän, varthän? . . . Fåfänglighet att spörja;
om ej till ån, att samma kretslopp börja,

att dunsta upp och hänga sig vid taken,
och med sin droppning hålla tänkarn vaken.

BARKAROLL Å BERGSKA SJÖN

(Till I—a Sj—kv—st)

När solen sjunker hän i gyllenrosa
bak Rådmansholmen i vår Bergska vik,
vad lust att skudda av oss dagens prosa
och supa in en roddturs poetik!
Vad balsam, när Zefyrus skjuter på,
att vaggas, kind mot kind, till någon vrå,
där Neptuns suck i vassen är det enda ljud som stör
en herdestund så ut'mordentligt spröd och skör . . .
där Neptuns suck och möjligtvis en fisk, som slår sin
volt, är allt som stör
en herdestund så ut'mordentligt spröd och skir och
skör.

När månen stiger vit bak Gökmassivet
och dränker oss i magiskt pärlmorflöd',
då ger jag dig min tro för hela livet,
då svär jag att bli trogen till din död.
Törhända har jag antytt det förut,
men aldrig så till fullo talat ut.
O, högsta kulm å jorden, att i båt och mund mot mund
få vagga månjust hän å trohets fasta grund,
o, högsta kulm å jorden, icke sant, att i en båt och
mund mot mund
få vagga månjust hän å manlig trohets fasta grund.

KYSSEN

Jag minns, cara I-a, en gång jag dig kysste,
du plötsligt vart långsynt och hart visionär,
och när som jag sporde, vad innerst dig lyste,
du utbrast: Vem tolkade kyssens mystär!
Du minns, jag var ej den där svarte så mycket,
blott drog dina läppar ju närmre mig till
samt svor att vid tillfälle bringa till trycket
i klingande jamber den tolkning, du vill.

En kyss, en kyss . . . o, I-a bella,
en brygga, spänd av sympati,
en osökt klaffbro, den vi fälla
i endräkt, med ett ömt on dit . . .
En kyss, en gordisk knut vi knyta
å Hymens rosenband in spe . . .
en del'katess, som vi förbyta
i ostörd chambre cabaré . . .

En liten purpurboll, i gamman
vi hysta, fånga, av och an . . .
ett fast sigill, oss binder samman
— en spröd sylfitsjäl vid en man . . .
En kyss . . . en hävstång, min prinsessa,
som kullslår skrank och bördsvillkor . . .
en kostsam ros, som jag vill ömhänt pressa
och gömma, minnas från förlovningsår.

SÅNG TILL MODERSMÅLET

Sätt fram all världens skatter å ett bräde,
håll upp var dyrgrep, som beundran tål,
och spörj, vad jag av allt ger företräde
— jag pekar avgjort å vårt modersmål.
Vad är allt guld, om än i gyllne dosor,
allt vad kulturen av faktorer har
mot språkets underbara skatt av glosor,
vi lärt att stamma uti knät å far?

Om utomlands, långt hän i våld jag dvaldes
— törhända längtat hem sen flera år —
och plötsligt hörde, att mitt landsmål taldes
av en flanör, den där å ströget går,
jag vet, det skulle liksom något brista
där innerst in, där granens susning bor,
och gjorde jag personen prima vista
å närmsta wivel till min du och bror.

Men ve den — dubbelt ve — som blir förvunnen
att göra våld å ärans hjältemål,
som vänder till det, brukar slang i munnen
och fräckt gör nordisk samtalston frivol!
Jag vet, om hos en sådan bröd jag bröte,
så långt ifrån att slunga titelband
jag sloge helst hans glas, att vinet spröte,
och tryckte aldrig vidare hans hand.

O, Sveamål, du arv av gamle göter,
som dig med svett å läppen format ut,
jag svär en svordom, att vadhelst mig möter
gå inför, att du ej blir förd bakut.
I dagens larm, vid nattens stilla lyra
vill städse högt jag hålla min parlör,
och aldrig skall i mig man äventyra
en trogen målvakt och ett språkets rör.

NY GRUND

(med anledning av storgatsbackens asfaltering)

berusande doft,
buren av morgonvinden
genom staden . . .
intensiv doft,
böljande in mellan huskomplexen,
hängande kvar över gårdarna . . .

uppe å krönet av storgatsbacken,
tecknad mot den röda decemberskyn
en svart silhuett
med bockskägg som en faun :
gamle stensättar holm,
rörande i en jättetunna,
lika svart,
och bolmande,
medan torgets vita duvor
fladdra omkring . . .

—

»höran, där uppe,
god morgon, hr h. och vad står för dörren?» . . .
frågan dallrar genom vintermorgonen
och duvorna slå lystrande sina säten å takrännorna,
gubben vilar å spaken —
ropar utför branten :

»här kokas asfalt,
asfalt, som sagt var, till pålägg i backen!»
stryker en slaggtåga ur skägget
och spottar,
så lugnt som gällde det
den naturligaste sak i världen . . .

nåväl,
var min fråga ej heller
annat än rent retorisk,
om vad jag mycket väl visste förut,
liksom jag f. ö.
mer än nog känner
även asfaltens hopsättning
(nämligen hälften ren dylik och hälften god lera
jämte någon tredjedel vatten,
s. k. bitumen,)
och var, vad jag åsyftade
fastendast blott att understryka
vad jag ville ha fram,
m. a. o. att här står han,
denne gamle man
av en svunnen tid,
av en antikviterad livsuppfattning,
och kokar *asfalt*,
troende sig

därmed utföra ett rent prosaarbete,
medan han i själva verkligheten
borde känna sig
som en kulturens offerpräst
inför den mest poetiska kvintessens,
vår mondäna tid
har att peka å och besjunga,
en hel tunna full . . .

»hör på», ville jag ropa,
»vet hr h. då icke av,
vad han denna morgonväkt står och rör i,
att det är den moderna poesiens grädda,
ja, skulle jag vilja säga,
den unga lyrikens hjärteblod?» . . .
men känner jag på mig,
att han ej skulle förstå . . .

v a d
veta väl de gamle
om poetiska värden,
om tidens pulsar
och vad som över hövan bränner
inom oss unga,
om vare sig asfalt
eller armerad betong
(till vilken jag torde återkomma
i en följande dikt),
om smattrande maskiners
sugande pistonger
och hela totalismen
(största möjliga lyckan åt alla),
vad veta de,
om icke ingenting! . . .

men lika gott,
se,
nu håller han ut det hela!
hink för hink låter han,
kringfladdrad av kurriga duvor
men själv alltjämt medvetlös,
det ena svartglänsande ymnighetshornet
    efter det andra
välla utför branten,
att svämma ut

och bilda ny grund,
att breda glömskans täckmatta
över det förgångna . . .

vänta blott, hr h.,
några timmar,
tills man ej fastnar i densamma,
vänta blott, i gamle,
tills i afton, då vid biografdags
röda kvarnen
kastar sina lyktor i asfalten,
skola vi,
den yngre degeneration,
som jag är nog lycklig att känna mig tillhöra,
mer och mer,
målmedvetet sjungande
stiga mot höjden,
å fötter, bevingade
av den nya livskänslan.

JULEDRÖMMAR I ROM

Det är i gamla Rom. Å klassisk fot jag dagen lång
piazza upp, piazza ner besökt var environg.
Av kapitoler, cirkusar nu skönhetsmått och säll
jag sjunkit hän å vatikanens trapp i julekväll.

I jäns vad liv och julkommers, konfetti och fascism! . . .
Nu drömmer forum, innesvept i nattblå mysticism.
Från boulevarderna omkring hörs näktergal'n allen
och då och då en apelsin, som faller från sin gren.

Det är en så förtätad stund av obeskrivlig charm,
att hjärtat hart vill brista av begeistrung i min barm.
Vad är allt smått och lågt och platt mot Romas rikedom!
För mig finns ingen ytterdörr, finns ingen väg från Rom.

Då slår mig i mitt säte å den svala marmortrapp
en plötslig hand, som vädjande mig ger en axelklapp.
Wer da? En muskig lazarol, som smyger med gilett?
Är det männ' Pitus själv, å väg till något kabinet?

Nej, handen har ett annat grepp, i vante mer bastant,
mitt öra kittlas av ett skägg mer yvigt och bekant.
Av Söders Luna månbelyst står lutad månne vem?
Det Nordens gamle Tomte är, som viskar sitt: »Kom hem!»

I samma huj han spänner upp sin kappas skört till flykt
och över alp och dal mig bär, mot ludna barmen tryckt.
Ej rastas det, förr'n högst i norr vi gå i spinn mot snön.
En duns — jag ser mig om: jag står allen å Bergska sjön.

— — —
Jag pulsar som i drömmar hän emot min vaggas stad,
bakom mig Rom i all sin glans, och dock, min fot känns glad.
Ja, underbara revision, min världsbild undergår:
jag känner, hur jag längtat hem sen mer än åtta år!

Där sticker kyrkans spira upp sin tupp i snötungt moln.
Hur har jag velat byta den mot Sancteperskupoln!
Där teckna Waruhus, Hotél och Sparbank sin profil,
väl ej med Roms platina på men väl i luthersk stil.

Igenom tullen, över ån vill hänförd in jag gå . . .
— Vad väga Roms gondoler mot er, Slupar, I och II? —
Jag ville smeka varje hus, som aldrig förr jag smekt,
jag ville klappa stenarna, med dem jag barn har lekt!

Och nu jag står å torget vid det gamla Residens,
där mer jag trivts än någonsin i Dulces audiens.
Däruppe slumrar jämväl Hon, som, nordiskt skär och frisk,
mig med sin zittra smekt som ingen svartögd obelisk.

Och här, ja här står denna pump, min vän från barnaår,
då glam och plask ifrågakom och läxan var för svår.
Väl såg i Rom jag månet barn kring dyrare fontän,
men spröto vi dock väl så högt, när vi oss gåvo hän.

Jag ilar vidare framåt bland minnena från förr.
Jag skyndar rörd kring fyren runt. Jag lyss vid varje dörr.
Ja, skyr jag ej den dystra glugg för stadens dekadent:
är rösten än en uslings — väl, den har dock svensk accent.

Till sist jag står i rosenbad vid upplyst fönsterkarm.
Där inne vid sin låga vakar julpoeten varm.
O, vad är *dulce far niente*, romarens mani,
emot att kunna giva ut en bok med poesi! . . .

— — —

Då — vaknar jag vid bordet som av en elektrisk ström.
Den långa Romsejouren, ack, var blott makaber dröm!
Där utanföre rutan ligger enda stad jag vet,
och allt, jag drömde hetast, är till fyllo verklighet!

VÅRKÄNNING

Valborgshymn å Gökmassivet

Du brusande vår, som mångtusende år
har bragt konung Froste å ända
samt låtit i sekler vår borgarekår
berusad sin vårdkaxe tända,
spring ut ur din linda och spruta din sav
på vinterns förtorkade damm!
Blås undan allt unket, bryt Celsius' stav!
Befriande vår, spring fram!

Tillräckligt har mörkrets skräckmatador
här suttit och ruvat sitt säte.
Driv bort honom, du, som en toreador,
med björklöv och fåglaläte!
Tillräckligt har tjälen oss bundit i skinn
och pälsmössa, ohälsosam.
Spring fram och kläd av oss, bjud yllet försvinn!
Balsamiska vår, spring fram!

Du tronar på minnen, du tronar på år.
Det brusar av vårtraditioner.
Si, Amor och Eva i knoppande snår!
Hör diktarens rusiga toner!
Spring fram med din trollflöjt, blås upp oss på nytt
till Diogenes yra och glam!
Si, mörkret har flytt, och si allt är förbytt!
Berusande vår, spring fram!

Å MORS DAG

Ej lyser ditt namn i bemärkt »Vem är vem?»,
ej heller i »Rikstelefon».
Men jag kommer ändå å var årsdag hem,
så förunderligt dragen, din son.
Den doftande Peter på sängen
och tårtans och blommornas prakt
behålla kring känsloträngen
sitt grepp med rent säregen makt.

Ack, mor, där omkring mig bland rosor och blad
du ömhänt och ömfotad går,
jag ville, jag visste, jag vet icke vad
att säga, så bäst du förstår.
Hur varm känns min tacksamhet icke,
var gång jag blir bjuden så här,
att, mor, när tillbaka vi blicke,
du gjort mig till den, som jag är!

Väl skakar du, mor, ditt försilvrade hår
och min lyra dig helt slår ifrån.
Och dock, huru gått med den hela furor,
därest du icke fött mig till son?
Vad diktkonstens glansperioder
av tysta små mödrar berott! . . .
Ack, mor, lilla mor, lilla moder,
du väger långt mer, än du trott.

JAG GRÄLAR EJ

Till firande av den i dagarna 200-årige Wolfgang Amadeus von Goethe, Tysklands kanske på sin tid talangfullaste skald, har här nedan till svenska förtolkats dikten »*Ich grolle nicht*», såsom man mellan raderna kan läsa inspirerad av någon bland geheimnistrådets förälskelser.

Jag grälar ej, fast hjärtat sprängs. Åhnej,
evigt förlorta mö, jag grälar ej.
Fastän din dräkt du diamantbestör,
ej blir du själv mer värd därinnanför.

Jag vet det bäst. Jag såg dig ju i trance,
såg dig helt naken, fri från elegans,
med blott en boa, du kring halsen bar . . .
Jag såg, min mö, hur du rent torftig var.

JULAFTON

Julafton! Finns något ord med en klang och en rytm som
julafton,

första ordet, oss far lärde å gungande fot,
liksom han lärt sig det själv å foten av gungande farfar,
farfar av farfarsfar, alltifrån stenåldershös,
som det skall ljuda förvisst, så länge i urtima Thule
fader talar till son, son varder gungad av far?

Julafton! Väl har sen förr den förmildrats och humaniserats:
svunnen är galten till Frej, nu blotta skinkorna kvar
— frånräknat räntan, som då under gny till bågsträngar snoddes,
vi utan tanke å fejd fylla med färskråm till korv.
Slut är den julsed, som gott, att ta bärsärkatag under blotet,
nu den som doppat sig mätt sitter besinningsfull kvar.
Tävla ej heller om vem blickar djupast i dryckenskapshornet.
Lagom nyktert är bäst! — sådant är nutids system.
Äska ej längre logi ambulerande barder med drapor:
skapas en juldikt av rang, njuter du nu den i tryck,

utan att nattimmen störs, dessbättre, av ylande vargulv,
knarra kring husknuten steg, är det en ordnad polis' . . .
Dock! Om till botten vi gå av vårt känsloliv just å julafton,
slår oss historiens tråd, spänd mellan fädren och oss.
Julglädjen, väckt av ett vy, känn, vad är den, om icke ett eko
av deras budkavle: Upp, skyndom att bänkas till blot!
Lyckan, då granträdet står, sedan mödosamt fastslagits foten,
bottnar den djupast ej i vikingens stenhammarstrid?
Ja, när på sjöfarten mätt han i högsäte skiftade byte,
ante han ens manne själv senare julklappskutym?
Allt går igen, och är ingenting nytt utan blott atavismer:
kärven, vi fåglarna ge, haft Gustav Wasa till far¹,
julgranens glitter och guld är en avglans av storväldets pompa,
konstnärsbilagorna mång gå till Christina bakut,
korsords- och tankefördriv haft i upplysningstiden sin amma,
medan till julnattens jazz Bellman tog försteg förvisst . . .
Så har det varit och är och skall sannolikt städse förbliva,
Cleo gör ej några språng, fogar blott blad intill blad.
Julafton! Ligger en värld utav charm i begreppet julafton,
väckes i sanning ens tack, att som poet man är svensk.

---

¹ Bar Gustav I som bekant städse en kärve i skölden.

GULDREGN

Det skjuter på torget så friskt och sunt
ett Guldregn ur Rådhusrabatten.
Hur ofta jag gått kring detsamma runt
i drömmar, tills långt in på natten!
De gyllene klasarna gunga,
ett dallrande klockspel för sommarens vind.
Det är, som om trädet fått tunga
och viskade, böjt mot min kind:

»Du själv är i grunden ett guldregnsträd,
låt vara i djupare mening,
ur Musornas jord från en stängel späd
växt upp till poetisk förgrening.
Var dikt, som slår ut i extasen,
vad är den, om icke en klase av guld?
Och bringar i ljuset du klasen
för människokärlekens skuld.»

Ja, kanske, ja, kanske har trädet rätt . . .
Har städse det varit min strävan
ge ut mig till bristning, å sådant sätt
att nästan ibland jag känt bävan.
Dock — vet jag i dylika stunder,
att blyghet hos skalder är blott ett komplex.
Skall Diktkonsten icke gå under,
så gäller det: blomma och väx!

*PROLOG VID AVTÄCKNING AV
GRÖNKÖPINGS GRUND-
LÄGGARE*

H. M. Konung Erik XI, Läspe och Halte

Medborgare! Lyft aktsam hatten av dig,
och känn med foten: här är klassisk mark.
Du står på grund, som icke slumpen gav dig,
men han, i täcket där, en bård monark.
Lyss genom duken, skall du höra, tror ja',
ett sus, en klang av stycke svensk historia.

Det fanns en tid, då platsen, där vi dväljas,
låg sänkt i urgrå Odhnersk hedenhös,
en plats, som knappast kan i ord förtäljas,
där vargen ylade och ulven fnös . . .
dit ej en fot, av mänska född, proberat
att tränga fram, i sumpmark och morän,
och där blott Echo (uven) replikerat,
om någon frågat: Vadan och varthän?

Då kom h a n sakta, uppför Gökmassivet
och satte sig i kvällens purpurglans,
besjälad helt av ädla ledmotivet
att grunda ut en köpstad någonstans.
Bakom re'n lågo å hans Eriksgata
båd' Hall- och Hunne-, Möss- och Ålleberg
samt Skövdebygden, som han nödgats rata
med alltmer röd och misslynt anletsfärg.
Nu ser han hit. Han helt förändrad är
och pekar majestätiskt ut: Se där!

Snart ljödo glada yxors klang
mot grundsten utav Gökgranit.
Dränerat blev med pump och slang,
och höjdes mossen, bit för bit . . .
Väl funnos de bland kungens män,
som dristade en axelgest,
som knorrade åt muddringen
och tyckte strejka vara bäst.
Välan! Han lät dem smaka på,
en kunglig livrem, litet var,
besluten fast, att s å och s å
och icke någon kommentar!

Det sägs, en dag ur sin kalesch
att han föll ur och slog sig halt
samt ådrog sig det tungspets-s,
som Starbäck tecknat framför allt.
Dock stod han upp och förehöll
de muddrande att ej ge opp!
Sägs ock, att å den fläck han föll,
ur marken klar en källa lopp.
Den porlar än i denna dag

ur stadens torgpump här framför.
Gå dit och drick i fulla drag,
samt ära den, som äras bör:
en kämpe, som, fast invalid,
gick inför helt för sitt prospekt
och icke gav sig sinnesfrid,
förr'n samhällsgrunden låg perfekt.

Nu står han, efter välförrättat göra,
just här, där han sitt första spadatag tog . . .
Se, täckets flikar sig för vinden röra,
som levde han, blott smått sig undandrog.
O, kunde han förmås att stiga neder
och styra stegen till vårt Gökmassiv,
att å dess hjässa, som han förr gjort heder,
slå säte till ett fågelperspektiv!
Med en till visshet gränsande försäkring
jag vågar sia, att den vy, han fick,
till den grad överstege all beräkning,
att tåren skymde för hans överblick.

Nu å den plats, där svultna ulvar tjöto
och mossen pålades vid uvaskrin,
han fann, hur 4-hjulsdrivna Fordar töto
vid ljusreklam från stolta Magasin.
Å Boulevarden, dyrbart asfalterad,
sig trängde Postkomplex, Ap'tek, Garage,
och Torgets marknad prälte välsorterad.
Kort sagt, av öknen blivit en oas.
Men u n d e r all kultur och framåtanda
en stad, som klappar varm för det som var,
och trots sitt dagligt nya allehanda
vet konservera än sin store Far.

Dock, vadan tjänade en bergsbeklättring!
— Var den en rent poetisk konstruktion. —
Här står han och kan aldrig få förbättring,
med huvu't högre än Polisstation',
kan se och peka ut å mest reala
— så snart sitt täcke blott han tagits från —
vår samhällskropp i fullt naturlig skala,
från Storgatskrönet ända ner mot Ån.
Här kunna vi, hans barnbarnsbarn, passera,
så nära, att han kunde ta i hand,
se oss i ögonen och gratulera,
att staden ej blev byggd å lösan sand . . .
— Ja, må han stå som levande modell
för varje stad, att visa, vad som kräves,
så vitt som den vill kallas rationell.
I så fall är han icke rest förgäves.

PRINSESSAN TALAR I RADIO

Sakta smyga spända kammarherrar
i gemakens mattor kring på tå,
hyssjande hr riksmarskalken spärrar
vestibylen, där man ej får gå.
Ljudlöst borggårdsvälvens militär
av hr kommandanten viskas »I gevär!»
Rassla ej, lakej!
Tissla, tassla ej!
Prinsessan talar i radio.

Sessan Inga-lill i radio talar,
luren ställd å smyckat lysningsbord,
medan milt i kabinettet dalar
majsol, kyssande konceptets ord.
Kronprins Fredrik i en lysningsstol
lyss berusad bland hortensior och viol.
En historisk stund,
helt å folklig grund . . .
Prinsessan talar i radio.

Skilt av tusenmila landskapsgränser
möts ett enigt folk i etern blå,
tills det skånska ögat fuktigt glänser,
tills i lappens stora tårar stå.
Vad är granens sus å djupa mon
mot en Furstlig Fästmö's levande diktion?
Tyst, du gök, som gal!
Lyssna, berg och dal!
Prinsessan talar i radio.

PÅ NYTT VAR STRÄNG . . .

På nytt var sträng uti min barm,
min barm, den brett violoncellska,
stämt upp sin elegi så varm
om kvinnor, som mig ej fått älska,
om kvinnor utav skild profil
— så ariska som israelska —
jag haft till bords, i båt, i bil,
om alla, som mig ej fått älska.

Jag skullat vela ge dig ja,
du muntra, städs dansanta fjäril,
vars hela liv är tralala
kring mannen såsom honungskärl . . .
Dock — nej, för flyktig Butterfly,
som virvlas hän vid första tväril,
mot kvinnan bortom allt galej,
som vet sin plats i hemmets äril.

Hur gärna dig, mitt fromma lamm,
som drömt att lindas kring mitt finger,
jag låtit få din vilja fram
och sett dig lycklig vid din Singer . . .
Dock — nej, för menlös duvotyp,
som gör vadhelst, blott mannen ringer,
mot den med något av polyp,
den snärjande, som smula stinger.

Jag velat ge mig helt som boll
i dina klor, du kattlikt sköna,
som följt mig utan uppehåll
med irisar, vampyriskt gröna . . .
Dock — nej, för eva, vars hypnos
man för sitt yttres skull får röna,
mot den som dras till ens psychos,
den enda jag kan prisbelöna.

— — —

Så sjunger stråken i min barm,
ack Irma-lill, i stunder kvällska,
när du dig kurar mot min arm,
om kvinnor, som mig ej fått älska . . .
om dussin kvinnor väl bortåt
— från yppiga till mest gazellska —
jag haft till bords, i bil, i båt,
men som, jag svär, mig ej fått älska.

VID K. SVENSKA RUNDRADIONS
TIOÅRA MINNESHÖGTID

Är det sant, eller månne vi drömma?
Ha så skyhögt vi nått i teknik,
att vi faktiskt fått rymden att strömma
utav sfärisk orkestermusik,
att vad ädlast har människoanden
utav diktkonst och snille och smak
kan dras ner från det höga med handen
genom blott smula tryck å en spak?

Det är sant! Har jag själv reciterat,
levat Studios Sockerbit opp,
bragt mitt strå till att etern vibrerat
av passioner och stämningsförlopp,
medan långt utom samhällets gränser
så i koja som konungahus
hava suttit med sina licenser
de som lyssnat till sfärernas sus.

Hell Dig, trådlösa Drottning i Norden!
Din förbrödrande guldbrygga välv! . . .
— Skulle anmärkning tänkas, så vor' den,
att man aldrig fått höra sig själv.
Dock, är detta ej ägnat att sänka
den behållning ock diktaren har:
Den berusande lyckan att s k ä n k a
gjort mig nöjd med mitt taxhonorar.

PENSION

Jag ville jag vore en full pensionär
och pensionen flöt ut per kvartal.
Jag drog mig tillbaka som levnadskonstnär
i någon berusande dal.
Där ville jag bygga mitt livs pensionat
och säga vemhelst gick förbi,
att samvetsfrid, parad med sömn jämte mat,
se där min filosofi.

Vad brydde mig samhällets strider och strunt
och tidens ävla galopp!
Det f ö r s t a kvartalet jag ville gå runt
och lyss till min taksnös dropp . . .
Vad vägede regeringars bondeförsök
och riksdagars handel med kor!
I a n d r a kvartalet jag satte min lök
och gav mina höns som en mor.

Det t r e d j e, augustiska, nöjd i min båt
till kräftfångst jag slungade spöt,
när ej i min täppa vid hackspettens låt
jag skakade fallfrukt och njöt.
Men under det f j ä r d e, då höststorm mig band
å hemmets härd vid min katt,
jag lade mitt huvud mot tänkarehand
och spunne å minnenas skatt.

Dock, föddes jag diktare, ej pensionär,
har blott jag min harpa att slå.
Hur statsmedlen skiftas, förblir en mystär,
pensionsbrev få ytterligt få . . .
Jag ville det gåves en kunglig pension,
en rent litterat, per kvartal,
som riddaresporre åt någon person,
som svingat ett högt ideal!

VID KUMLET

Nu är den dystra höst utbruten,
som E. A. Karlfeldt kallar v å r.
Nu sloka rosorna vid knuten,
och löjtnantsgapet gulnat slår.
Med paraplyn mot barmen sluten
i storm jag upp i öster går
å Gökplatån bland vissnat kröse
att söka mig till fädrens röse.

Där höjer ibland skumma enar
det sitt fossila gnejsupplag.
Hur ödsligt rossla ej dess stenar
i blåsten en oktoberdag!
En dunkel mysticism förenar
sig med en fläkt av obehag.
Förnuftet bjuder retirera,
men Sångmön för mig fram alltmera.

Ja, rosslen på, I gamle fäder,
och sucken i er asatro!
Och du, din ugla eller tjäder,
skrik gärna än en gång: oho!
Grip, martall där, i mina kläder
med klor av Edgar Allan Poe!
Ju mer makabert jag fått smaka,
jag tillfredsställd skall gå tillbaka.

Ty sången, är den gudaboren,
vill icke söka konstlad tröst
och dikta hösten om till våren,
nej, är det höst, så är det höst.
Just den å ryggen kalla kåren
en höstskald vårdar vid sitt bröst
och fyller harpan utan fummel
med mull och uggleskrik och kummel.

JAG OCH SCHOPENHAUER

I denna natt, så blått kontemplativ,
hur fylls ej universitas av liv!

I detta Nu, då jag min panna stöder,
hur sjuder ej vår glob från norr till söder!

Om jag i tanken flyr till Ganges strand,
där bajadärer simma tätt som sand,

ell' om jag styr till Reykjavik min kosa,
där samojederna sitt valfläsk mosa,

till steppande nomaden i Turan,
till öknens torkvindsbrände afrikan,

varthelst i sinnevärlden hän man ile,
är samma ett perpetuum mobile . . .

Dock — ser jag i en bok av Schopenhauer :
die Dingen sind ein Traum und ohne Dauer.

Vår hela värld är blott en hjärnprodukt,
togs hjärnan ut, så fölle all dess frukt.

Ett Ding an sich finns ej i någon riktning
mer än min egen hjärna och dess diktning . . .

O, denna natt, så blått kontemplativ,
hur får ej allt kosmetiskt perspektiv!

O, detta Nu, då jag min panna stöder,
jag kan ej säga hälften vad den föder!

OKTOBERTANKAR VID FÖNSTRET

Jag flyttar ej, som en banal plebej.
Rotlösa flackande! Jag flyttar ej.
Bjöds mig än packvagn kostnadsfritt och häst,
jag svek den furan ej, där jag är fäst.

Här vill jag bo — vill i olympisk ro
se lassen dra förbi. Här vill jag bo,
tills åldern silvrat såväl hår som skägg.
För mig finns ingen dörr från hemmets vägg.

NEJ, TYST, SIRÉN . . .

Nej, tyst, sirén ifrån den undre världen,
som efter slutad diktning stör min kväll!
Vik hädan och försvinn från huvudgården
med vad du har att viska om Nobel!

Du vet min syn! För mig är större heder
att självant stå tillbaka något år . . .
I morgon skriver jag och undanbeder
mig priset, som må delas, bäst det går.

Blott gå din väg, och låt mig nu få sova
å Sångmöns arm, en lyckligt nöjd poet,
som tackar Gud för ödmjukhetens gåva,
den största, som jag näst min harpa vet.

VID ÅRETS SLUT

Låt icke midnattsslagen rymden skaka,
min broder i din bädd, vid årets slut,
förr'n du har satt dig upp att något vaka
och hunnit gjort ett överslag bakut . . .

Törhända, när du året sammanfattat,
ditt helhetsvy syns tämligt grått i grått :
Så många människor dig underskattat,
så många dig i grunden missförstått.

Och dock, jag tror att, mer å djupet granskat,
du här och där en ljuspunkt snart förspört !
Hur glimmar ej ur dunklet oförvanskat
vad rätt du själv har tänkt och sagt och gjort :

Se här en komplimang, du artigt fällde . . .
se där en handling, den där juste begicks . . .
se här det glas, du varm till duskål hällde . . .
se där den penning, du gav ut i dricks.

Allt rullas upp : från lyftningen å hatten
till reprimanden, tvingad av förtret.
Likt rosor, ack, slå ut i nyårsnatten
produkterna av din personlighet.

Så skynda, fäst dem som en krans i håret,
och knyt dem, broder, kring din vandringsstav !
Då kan du lycklig möta nya året,
och må det gamla lugnt få gå i kvav.

ETT ENSAMT SKIDSPÅR

Ett ensamt skidspår drager långt åt skogen,
en snörrät linje över vida fält.
En målmedveten fot sin kosa trogen
har rest sitt monument horisontellt.

Ett snörrätt spår, som mot den fjärran kammen
av ett massiv i solglans drar åstad,
hur skänker det ej parallelogrammen
av skaldens spår å hävdens vita blad?

Dock, skidans spår skall snart av tö förhärjas.
Men evigt osmältbar är skaldens sång.
Han satt ett spår som undan tiden bärgas,
han plöjt i svenska hjärtans djup en gång.

INSPIRATION

Inspiration!
Var finns den lekperson,
som kan i ord beskriva
det mest intuitiva
i en poets mission.

Inspiration!
Det är en inre ton,
ett översvinnligt läte
i skaldens innanmäte,
som sätts i vibration.

Inspiration!
Det är en explosion,
som skakar nervsystemet
och slungar ut poemet
med sällsam precision.

Inspiration!
Du djupa sekretion,
du kan ej utrannsakas.
O nej, du måste smakas,
av skald till profession.

Målarkonsten genom diktarögon:

MONA LISA

Ett trollspö är mästarens pensel,
ett trollspö, han doppar i färg
att smeka betraktarens känsel
och gripa vår innersta märg.
Ej blott att en relativ nolla
å konstduken ej verkar platt,
men h u r har han kunnat förtrolla
modellen i gråt — eller skratt?

Du ler, Mona Lisa, ditt löje
från mästarens konstateljier!
Ditt munspel skänkt sekellångt nöje
och kommit oss alla att le.
Men vad Lionardo dig sade,
som tvang dig att göra det själv,
ej någonsin forskningens spade
fått upp ur förgängelsens älv.

Må konsthandelns män söka loda
vad leendet kom sig utav!
En artighet, vits eller groda,
den susar å mästarens grav.
Å penslade läpparna speglad
blott lever e f f e k t e n som rest.
Du ler, Mona Lisa, förseglad,
och så vart du dyrast och bäst.

HAR DU GÅTT SOM BEVINGAD . . .

Har du gått som bevingad i blommiga marker
bland fjär'lar och svärmande bin?
Har du setat berusad i krattade parker
av kvinnornas skira muslin?

Har du legat betagen å rygg i det gröna
och, följande strömolnens gång,
känt begären att famna det sanna och sköna
och ge det ett avlopp i sång?

Ack, hur längtar jag ej, att jag kunde dig räcka
min hand som en hjälpare bror!
Med förtjusning jag ville min lyra försträcka.
Men är paradoxen för stor . . .

Du får fröjda dig åt att du ej står allena,
om det som du hoppats och känt:
Torde de, vilka aldrig fått fram vad de mena,
gå minst upp till 90 procent.

INNEHÅLL

Förord	5
Staden reser ryttarstaty över sin grundläggare	7
Färska rävspår	10
Vacker donation till vår skola	11
Ett beklagligt intermezzum	13
Semlan	15
S. brandskåpet i aska	23
En rikedom påskvyn	24
Påskrisen voro smädliga	25
En ovanligt ståtlig påskeld	27
Ägget såsom livsfaktum för Svenskt Storbruk	29
Väderleken	31
Grönköpings badstu slår upp	32
Upprörande nedrighet mot svärmoder	34
Böra sprutövningarna varieras?	38
K. Nationalmuséets tavelssamling till	
Grönköping	40
Nattligt upptråde i apoteksluckan	45
Egendomliga läkaremetoder	47
Skandalös upplösning å förstamajfirandet	50
Sportsbragd som talar	52
En fastlagssemla i halsen	53
Ståtligt bevis å studieenergi	54
Vem breder ut den bästa smörgåsen?	56
Vid mortel och mospress	60
Världsspråk i Grönköpings skola	63
Kanta studjosi	66
Hr Peterzohn och barnavården	67
Skålade med värdinnan	70
Brandsprutan ute för eldsvåda	71
En dråpelig vits	72
Ett glädjande budskap	73
Satte ett ben i halsen	75

Anslaget i Rådhusplanteringen	76
Hr Peterzohn och brandövningarna	77
Kronprinstävlan nu avgjord	78
Falsk pianostämmare å språng	81
Hr Postmästaren råkar åter ut	85
Hushållsnytt	87
Soffproblemet i S. parken	88
Mystiskt nidingsdåd med avseende å S. bänken	89
Grönköpings adresskalender	91
Pietetslöst skurkdåd med avseende å husnumren	93
Celsierna	94
Silverjubileum	95
Suspektabel trollprofessor fast	96
Påkörd	98
Kungssången vållar olycksfall	99
Kräftpest utbruten i Grönköping	101
Åskan	105
Skönhetsvården och kritiken	107
Knut å svansen	108
Skogarnas offer	109
Borgmästarens urbanitet släcker eldsvåda . . .	111
Omkastning av trafiken	113
De K. älgjakterna föremål för skämt	115
Ett typiskt utslag av ungdomens förvildning .	118
Bort med ostveckan!	119
Hr Borgmästaren talar i »Hopp & Seger» . . .	121
Hr Peterzohn stör Gustav-Adolfsminnet . . .	123
Uppskakande tragedi i Badhuset	124
En genealisk julgransfot	126
Trasslade in sig i radiotrådarna	128
F. Förrädaren Peterzohn åter ute	129

A:LFR-D V:STL-ND 1927—1936, ETT URVAL

A:lfr-d V:stl-nd, studium av Nils Hasselskog 135

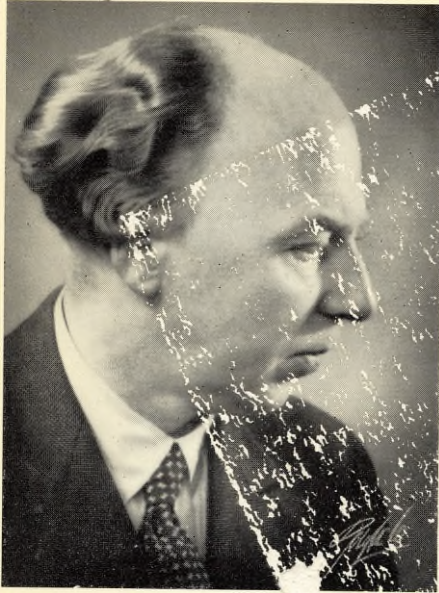
Hur jag diktat 147

Festhymn	151
Attentatet mot Aloha	154
Svårmod	157
Maj!	159
Samuel	161
Nyår	163
Bagaren	164
Vårdropp	166
Barkaroll å Bergska sjön	167
Kyssten	168
Sång till Modersmålet	169
ny grund	171
Juledrömmar i Rom	175
Vårkänning	178
Å Mors Dag	179
Jag grälar ej	180
Julafton	181
Guldregn	183
Prolog vid avtäckning av Grönköpings grund- läggare	184
Prinsessan talar i radio	188
På nytt var sträng	189
Vid K. Svenska Rundradions tioåra minnes- högtid	191
Pension	192
Vid kumlet	194
Jag och Schopenhauer	196
Oktobertankar vid fönstret	197
Nej, tyst, sirén	198
Vid årets slut	199
Ett ensamt skidspår	200
Inspiration	201
Mona Lisa	202
Har du gått som bevingad	203

Hads. 2/12-60
265

IDYLL och PANIK

var undertiteln på Nils Hasselskogs första bok, »Grönköping i Helg och Söcken» år 1927. »Få samhällen äro så riksbekanta. In-
tet har fått en sådan hävdateck-

nare som Grönköping», skrev Torgny Segerstedt om den boken, och Göteborgs-Tidningen konstaterade att »det är icke ofta man får skratta så mycket och så länge. . .»

Det är nu snart tjugofem år sedan Nils Hasselskog gick bort. Men många gamla vänner av hans författarskap finns kvar, och en ny generation har vuxit upp för vilken Nils Hasselskog och framförallt hans A:lfr-d V:stl-nd har en given plats i vår litteraturhistoria. För både gamla och nya grönköpingsvänner har detta urval gjorts ur Nils Hasselskogs produktion av prosa och poesi, som annars inte längre finns tillgänglig i bokhandeln. Det omfattar först och främst de artiklar och dikter som ännu har kvar sin aktualitet -- och som därför än i dag lockar till samma hjärtliga skratt eller stil. leende. En del av innehållet har f. ö. icke tidigare varit publicerat i bokform och bör därför ha nyhetens hela behag även för trogna grönköpingsläsare.

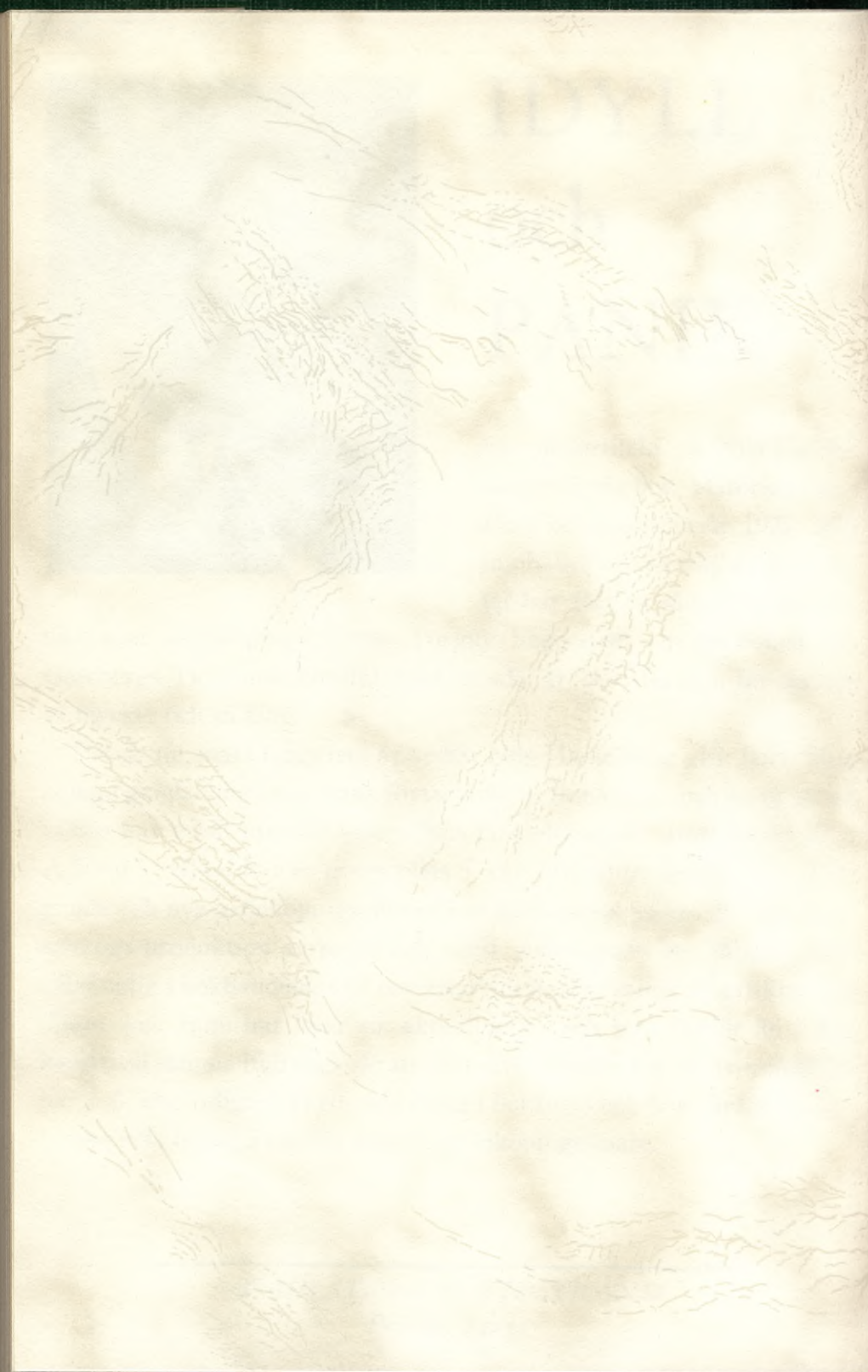

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Pris kr. 14:75

6000175428

Göteborgs universitetsbibliotek

